BIBLIOTECA METROPOLITANĂ
BUCUREȘTI
Inventar Nr. 28100

Biblioteca Bucureștilor

6
Iunie
2003

REVISTA ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR ȘI DOCUMENTARIȘTILOR DIN BUCUREȘTI • BIBLIOTECA METROPOLITANĂ • DIRECTOR FLORIN ROTARU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

GEORGE IVAȘCU

1911 – 1988

15 ani de la moarte

"... tocmai datorită implicării aproape continue în meseria mea tutelară, ziaristica, şi deci considerându-mă, ca atare, în primul rând amfitrion sau mijlocitor al atâtor expresii de conştiinţă publicate în revistele pe care eu însumi le-am gospodărit şi la care, de-a lungul anilor, şi-au spus cuvântul nu zeci ci sute de colaboratori, mulţi dintre ei prestigioşi oameni de cultură, scriitori, artişti – iată o explicabilă atitudine de pur mediator între aceştia şi opinia publică, mediator devenit suficient sieşi tocmai prin aceasta..."

Convorbire cu Andrei Corbea
iulie 1985

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Sumar

Bucureştii de altădată

Veronica ALDEA, Adriana GAGEA, Angela OPREA – Contribuţia Casei Şcoalelor la dezvoltarea lecturii publice bucureştene 2

Pagini din "Gazeta Municipală"

Ana Maria ORĂŞANU – Cum erau odinioară Bucureştii (VI) 6

Gala GALACTION – Bucureştii cari se duc, Bucureştii cari s'au dus 8

Henri STAHL – Botezarea şi răsbotezarea străzilor Capitalei 9

Patrimoniu 11

Istoria cărţii

Traian BRAD – Transilvania şi Clujul 12

Autografe contemporane

Mihai PREPELIŢĂ – Unde-i dulcea Bucovină, unde-s codrii de aramă? 16

Scrisoare din...

Victor PETRESCU – Tradiţii ale bibliotecilor târgoviştene (II) 18

Meridian biblioteconomic

EBLIDA – Raport anual de activitate 22

Vuokko PALONEN – Biblioteca Academică Tritonia 24

Einar SPETZ – Biblioteca publică din Oslo caută un arhitect 27

Horia FRUNZĂ – Copilul şi călătoria în lumea virtuală 29

Simona SOARE – Concert din muzică de Bach... şi Händel 30

– Biblioteca, deficienţii de vedere şi Internetul 31

Corespondenţă din Franţa

Paris – Salonul Cărţii 32

Eveniment

Ana Maria ORĂŞANU – I.L. Caragiale – In Memoriam 34

Ziua Bibliotecii Metropolitane Bucureşti 35

Catalog 36

Agenda culturală

Târgul Internaţional de Carte Bookarest 2003 38

Bucureştii ce se duc 38

Calendar 39

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bucureștii de altădată

Contribuția Casei Școalelor la dezvoltarea lecturii publice bucureștene

Veronica ALDEA
Adriana GAGEA
Angela OPREA

La inițiativa ministrului Instrucțiunii Publice, Petru Poni, prin legea nr. 1377 din 9 martie 1896, se înființează Casa Școalelor, care funcționează pe lângă Ministerul Instrucțiunii Publice. Această instituție a fost creată pentru administrarea fondurilor, cu scopul de a ajuta în special comunele la construirea localurilor de școli primare și la dotarea acestora cu mobilierul și materialul didactic necesar. Casa Școalelor avea toate drepturile unei persoane juridice și-și desfășura activitatea sub egida Ministerului (Monitorul Oficial, nr. 277, 10 martie 1896).

În baza atribuțiilor ce decurg din Decizia nr. 78677/25 noiembrie 1898, Casa Școalelor a înființat 320 de biblioteci populare pe lângă diferitele școli rurale, înzestrându-le cu cărți.

În anul 1908, Casa Școalelor și-a înființat editură proprie pentru dotarea bibliotecilor școlare și populare. Cu concursul lui G. Țițeica, I. Simionescu, Iuliu Moisil, dr. C. Istrati au fost editate colecția "Biblioteca pentru popularizarea științei" și colecția "Biblioteca pentru popor", condusă de M. Sadoveanu, prin colaborarea lui G. Coșbuc, G. Popa-Lisseanu, Gh. Dima și alții.

În anul 1909, administratorul Casei Școalelor, M. Popescu, propune să se înființeze, pe lângă această instituție, un muzeu și o bibliotecă pedagogică. Scopul bibliotecii: "să fie un centru de instrucțiune pentru corpul didactic, unde să-și poată întregi cunoștințele pedagogice, găsind cărțile pe care nu și le pot procura or de a căror existență nu știu și unde să aibă putința de a se ține la curent cu progresele școlare din alte țări [...]. Biblioteca va funcționa pentru membrii corpului didactic ca orice instituție publică. Ei vor putea împrumuta cărțile acasă. În fiecare lună se va publica în Monitorul Oficial lista cărților cu care se va înzestra biblioteca". În arhive se păstrează adrese prin care Biblioteca pedagogică face apel să fie ajutată de celelalte biblioteci cu lucrările aflate în dublu exemplar.

La 21 noiembrie 1910, în prezența ministrului Spiru Haret, se inaugurează *muzeul* și *biblioteca Casei Școalelor*. Situată în str. Cosma nr. 11, biblioteca cuprindea 18.000 de cărți pedagogice sau privitoare la învățământ, aflate la dispoziția membrilor corpului didactic, de orice grad.

Considerăm că fondul de bază al acestei biblioteci l-a constituit Biblioteca Ministerului Instrucțiunii Publice, care în perioada 1892 – 1895 a desfășurat o activitate bogată. Această afirmație este susținută de referatul lui Fr. Damé, subdirector în Minister, care a organizat biblioteca. În Catalogul nr. 3 al bibliotecii Casei Școalelor, publicat în 1916, se face precizarea cu privire la proveniența fondului de carte. Împrumutul de carte pentru institutori și învățători se făcea în baza unei decizii din 1894, aprobată de Ministerul Instrucțiunii Publice; aceste condiții pentru împrumut se regăsesc în Regulamentul de funcționare al Bibliotecii pedagogice a Casei Școalelor. Pentru informarea cadrelor didactice, periodic se publica în Buletinul Oficial al Ministerului Instrucțiunii Publice catalogul lucrărilor existente în bibliotecă.

Conform Regulamentului Bibliotecii pedagogice a Casei Școalelor, publicat de Institutul de Arte Grafice C. Sfetea în 1910, scopul bibliotecii era:

- Biblioteca pedagogică a Casei Școalelor este menită a conserva cărțile tipărite, manuscriptele, documentele, hărțile, planșele, stampele, portretele precum și tot felul de publicațiuni privitoare la învățământ și educația în țară și străinătate;
- Ea este pusă la dispoziția membrilor corpului didactic, pentru studiu și consultare, fie în sala de lectură a bibliotecii, fie prin împrumut acasă;
- Persoanele nefăcând parte din corpul didactic, care se îndeletnicesc însă cu studii speciale, pot frecventa biblioteca numai cu învoirea specială a administratorului Casei Școalelor, care le va elibera un permis de intrare în sala de lectură pentru un anumit timp.

Cu privire la organizarea bibliotecii, în regulament se menționează:

- Biblioteca va trebui să aibă pentru cărțile tipărite: a). un inventar general; b). un catalog alfabetic; c). un altul pe materii. Inventarul general va cuprinde, pe scurt, titlurile tuturor cărților, după ordinea intrării lor în bibliotecă;
- Catalogul alfabetic va fi întocmit pe fișe mobile, după normele practicate în Biblioteca Academiei Române;
- Catalogul pe materii va fi întocmit de asemenea pe fișe mobile, după clasificarea adoptată de Marea Bibliotecă Pedagogică Centrală din Leipzig (Comenius-Stiftung).

Funcționarea bibliotecii:

[...] Un registru special va sta la dispoziția lectorilor în cabinetul bibliotecarului, pentru a se însemna, cu toate indicațiile trebuitoare (autorul, titlul, ediția, locul

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

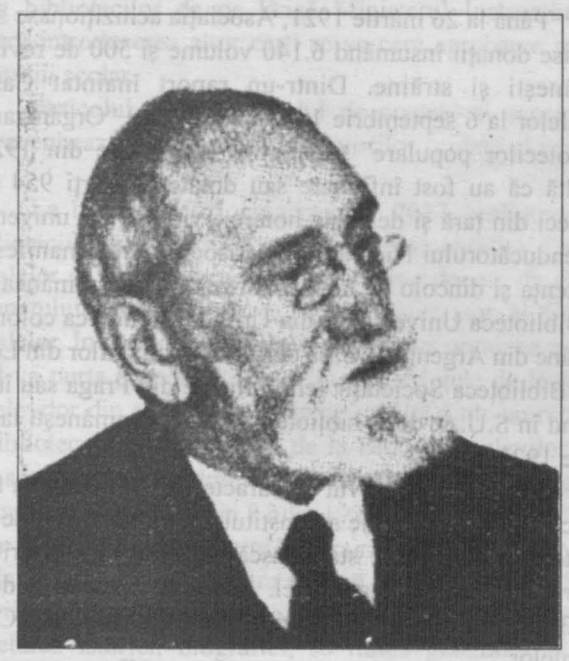

Iuliu Moisil

tipăririi, editorul sau tipografia, anul, preţul etc.), cărţile şi publicaţiile de specialitate care, neposedându-se de către bibliotecă, ar trebui procurate pe seama ei.

Din atribuţiile bibliotecarului:

• Bibliotecarul va ţine un registru pentru statistica (zilnică, lunară şi anuală) a cititorilor şi operelor consultate în sala de lectură şi un altul pentru împrumuturile acordate;

• El va înainta, la sfârşitul fiecărui trimestru, administratorului Casei Şcoalelor lista:

a). statistica cititorilor şi a operelor consultate;

b). starea împrumuturilor, cu arătarea celor ce nu s-au conformat dispoziţiunilor respective din regulamentul de faţă;

c). cererile făcute pentru procurarea de noi cărţi şi publicaţii, care listă va fi completată, după cercetări personale, făcute în cataloage şi biblioteci, cu noile cărţi şi publicaţiuni ce ar trebui procurate pentru bibliotecă;

d). cărţile şi publicaţiunile ce trebuiesc date la legat.

Sub direcţiunea bibliotecarului se va întocmi şi publica catalogul pe materii al bibliotecii, care, pe măsura ce trebuinţa va cere, va fi întregit prin tipăriri de suplimente, până ce o nouă ediţie completă se va publica.

În anul 1911, director al bibliotecii era Iulius Moisil. În 1912, biblioteca avea următorii angajaţi: bibliotecar – I. Moisil; impiegaţi clasa a II-a – A. Begenman şi Ath. Mândru. Biblioteca pedagogică a Casei Şcoalelor a tipărit catalogul cărţilor existente în anii: 1910, 1913, 1916, catalog difuzat şcolilor primare urbane, secundare, speciale precum şi revizoratelor pentru folosul cadrelor didactice. În 1913, biblioteca poseda 8.000 de cărţi şi 10.000 diapozitive pentru conferinţe.

Pe lângă Muzeul Pedagogic al Casei Şcoalelor, în localul Casei Şcoalelor din str. G-ral Berthelot s-a înfiinţat la 2 octombrie 1911 şi o *bibliotecă pentru elevii cursului secundar*, care "are menirea să servească pentru studii şi lărgirea cunoştinţelor ce elevii primesc în şcolile secundare". Biblioteca cuprindea circa 3.600 volume, din toate domeniile, în limbile română, franceză şi germană. Biblioteca avea două cataloage tipărite (nr. 1 şi 2), în care cărţile erau structurate pe domenii, iar în cadrul fiecărui domeniu, alfabetic. De asemenea, biblioteca avea pentru sala de lectură şi un catalog pe fişe, aranjat alfabetic pe autori. Sala de lectură era deschisă zilnic, de la 3 la 7 după amiaza, pentru elevii şcolilor din Bucureşti. În presă se publicau lunar date statistice privind activitatea bibliotecii. Datele cuprindeau numărul cititorilor elevi care au frecventat biblioteca, grupaţi pe licee şi numărul cărţilor consultate.

În catalogul nr. 3 din 1916 al Bibliotecii pedagogice a Casei Şcoalelor sunt cuprinse, în afara cărţilor achiziţionate, şi cărţile de la Ministerul Instrucţiunii Publice, care s-au cedat Muzeului pedagogic, precum şi cele din biblioteca fostului profesor G. Moianu, de la Şcoala Normală de Învăţători a Societăţii pentru Cultura Poporului Român. Catalogul cuprinde 17.402 volume, structurate pe domenii. În prefaţa catalogului se găsesc instrucţiunile pentru împrumutarea cărţilor. Cererile se făceau pe buletine speciale care se găseau la direcţia şcolilor, la revizorate sau la Muzeul pedagogic. În aceste buletine se notau la rubricile respective, după indicaţiile acestui catalog, numele autorului, titlul cărţii şi numărul ei de ordine din bibliotecă, precum şi adresa exactă a celui ce împrumută. Buletinele erau ştampilate şi vizate de direcţiile şcolare sau de revizorate. Termenul de împrumut era de patru săptămâni pentru Capitală şi şase săptămâni pentru provincie. La cerere, se putea obţine o prelungire numai dacă biblioteca nu avea nevoie de cărţile respective. Se împrumutau maximum cinci volume mici sau trei volume mai mari. Nu se împrumutau dicţionarele, enciclopediile, periodicele incomplete sau nelegate, precum şi cărţile vechi şi rare. Cei care împrumutau cărţi trebuiau să garanteze integritatea şi păstrarea în condiţiuni bune a lor.

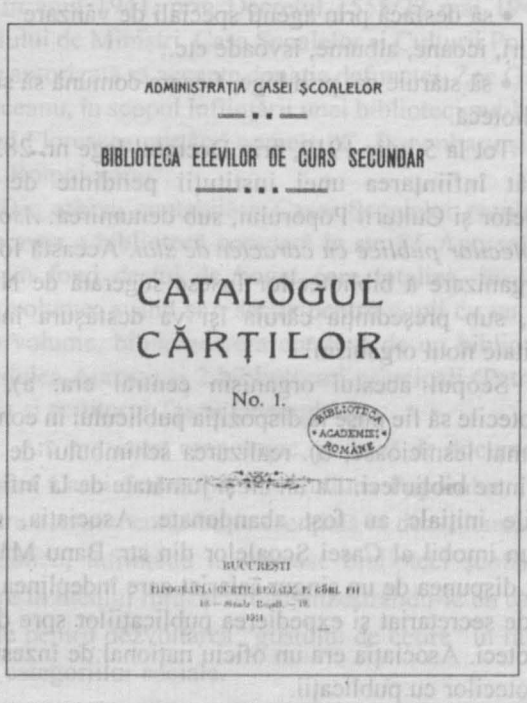
ADMINISTRAŢIA CASEI ŞCOALELOR

BIBLIOTECA ELEVILOR DE CURS SECUNDAR

CATALOGUL CĂRŢILOR

No. 1.

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

BUCUREŞTI

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Pierderea sau înstrăinarea cărților se sancționa cu plata volumelor pierdute și ridicarea dreptului de împrumut. În anul școlar 1913 – 1914, Casa Școalelor a introdus pentru prima oară biblioteca ambulantă cu titlu experimental, în 36 școli primare ale orașului București, cu scopul de a servi drept început întemeierii unei vaste biblioteci ambulante pentru popor. ("Albina", 17, nr. 15-16, 1914, p. 619).

Decretul nr. 2837 din 5 iulie 1919 a reorganizat Casa Școalelor în trei secții: 1). Secția administrativă care are în atribuțiunile ei administrarea fondurilor și veniturilor, îndrumarea și controlul comitetelor școlare; 2). Secția pedagogică, ce are în sarcina ei Muzeul pedagogic, biblioteca Casei Școalelor; bibliotecile din țară; publicațiile Casei Școalelor, laboratoarele și materialul didactic; 3). Secția culturii poporului are în atribuțiunile ei să inspire, să îndrume, să dezvolte și să susțină toate ramurile de activitate pentru cultura poporului, pregătind planul și mijloacele de lucru, să creeze, să întrețină și să conducă instituțiile de cultură pentru popor, să încurajeze și să sprijine orice manifestare cu caracter cultural. În privința bibliotecilor, secția culturii poporului are următoarele sarcini:

- să înființeze, în fiecare sat, o bibliotecă, fie pe lângă școală sau biserică, fie pe lângă o societate culturală;
- să scoată din bibliotecile școlare cărțile nepotrivite pentru a le vărsa în bibliotecile care le reclamă;
- să facă în așa fel ca prin lege să se trimită și Casei Școalelor, ca și Academiei, orice carte apare în țară, ca să știm ce putem lăsa să pătrundă în bibliotecile populare și ce putem aproba să se depoziteze în casele de lectură;
- să publice un buletin bibliografic care să cuprindă examinarea și rezumatul unui număr de cărți, ce s-ar împărți pe categorii: cărți pentru popor; cărți pentru copii, cu arătarea vârstei;
- să rânduiască publicații pentru popor;
- să tipărească albume populare și cărți poștale ilustrate cu învățături din Biblie și din marii cărturari;
- să ducă la hâlciuri librării ambulante;
- să desfacă prin agenți speciali de vânzare – cărți, tablouri, icoane, albume, isvoade etc.;
- să stăruie ca, prin lege, fiecare comună să susțină o bibliotecă.

Tot la 5 iulie 1919, prin Decretul-lege nr. 2838 s-a hotărât înființarea unei instituții pendinte de Casa Școalelor și Culturii Poporului, sub denumirea: *Asociația bibliotecilor publice cu caracter de stat*. Această formulă de organizare a bibliotecilor fusese sugerată de Nicolae Iorga, sub președinția căruia își va desfășura întreaga activitate noul organism.

Scopul acestui organism central era: a). toate bibliotecile să fie puse la dispoziția publicului în condițiile cele mai lesnicioase; b). realizarea schimbului de publicații între biblioteci. La un an și jumătate de la înființare, țelurile inițiale au fost abandonate. Asociația, situată într-un imobil al Casei Școalelor din str. Banu Mărăcine nr. 1, dispunea de un singur salariat care îndeplinea serviciul de secretariat și expedierea publicațiilor spre diferite biblioteci. Asociația era un oficiu național de înzestrare a bibliotecilor cu publicații.

Până la 26 martie 1921, Asociația achiziționase sau primise donații însumând 6.140 volume și 500 de reviste românești și străine. Dintr-un raport înaintat Casei Școalelor la 6 septembrie 1923 de serviciul "Organizarea bibliotecilor populare" (denumire care apare din 1922) rezultă că au fost înființate sau dotate cu cărți 954 biblioteci din țară și de peste hotare. Prin spiritul universal al conducătorului Nicolae Iorga, asociația și-a manifestat existența și dincolo de hotare, difuzând carte românească la: Biblioteca Universității din Upsala, Biblioteca coloniei române din Argentina, Casa de cetire a românilor din Londra, Biblioteca Societății ceho-române din Praga sau înființând în S.U.A. două biblioteci populare românești la 15 iunie 1923.

Asociația nu a avut un caracter profesional ci a fost o încercare meritorie de a constitui un sistem unitar de biblioteci în care să se stabilească legături între diferitele tipuri de instituții de acest fel. Asociația se dizolvă după 1923, atribuțiile ei fiind din nou preluate de Casa Școalelor.

În anul 1922, cu Decizia nr. 14129, la 1 august s-a înființat *Comisiunea Bibliotecilor*, sub președinția lui N. Iorga. Din Comisiune mai făceau parte: G.G. Antonescu, G. Adamescu, Apostol D. Culea și N. Nicolaescu. Această comisie a înființat cămine culturale, case de sfat și case de citire. În același an apare Decizia nr. 13093 pentru înființarea a 1.000 biblioteci școlare și populare.

Casa Școalelor a înființat în București, între anii 1921 – 1923, următoarele biblioteci: Biblioteca Societății Buciumul – 4 octombrie 1921; Biblioteca Populară Sfânta Treime Tei – 8 decembrie 1921; Biblioteca Liceului Seminarului Pedagogic – 31 decembrie 1921; Biblioteca populară Comuna Militari – 17 februarie 1922; Gruparea Ghencea a Ligii Culturale București – 17 martie 1922; Biblioteca Închisorii Văcărești – 31 mai 1922.

Biblioteca pedagogică a Casei Școalelor avea catalogate, la sfârșitul anului 1923, 18.627 volume românești și străine. În Buletinul Oficial al Ministerului Instrucțiunii Publice, 25, nr. 537-538, octombrie – noiembrie 1923 este publicată decizia de încadrare a d-lui Ioan Biber ca bibliotecar la Biblioteca pedagogică a Casei Școalelor. De asemenea, se publică situația statistică a bibliotecii pentru perioada iulie – octombrie 1923. Astfel, în luna octombrie 1923 s-au împrumutat 76 volume la 36 cititori, iar la sala de lectură 27 cititori au consultat 39 volume de cărți și reviste. Din luna octombrie, în cadrul Bibliotecii pedagogice s-a înființat și *Biblioteca Seminarului de pedagogie pentru studenți*. Datele statistice erau publicate separat.

În Buletinul Oficial al Ministerului Instrucțiunii Publice, 26, nr. 9, septembrie 1924, este publicată Legea pentru învățământul primar al statului. Capitolul XV este dedicat bibliotecilor școlare, populare și pedagogice. Articolul 185 prevedea: bibliotecile școlare sunt conduse de învățători. Pe lângă bibliotecile școlare pot funcționa biblioteci populare cu scopul de a răspândi în popor cunoștințe folositoare. Un consiliu de administrație alipit la comitetul școlar supraveghează funcționarea bibliotecilor școlare și populare... Bibliotecile școlare și populare se înzestrează cu cărți alese din lista întocmită de Comisi-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

unea bibliotecilor de pe lângă Ministerul Instrucţiunii. Pentru introducerea altor cărţi se va cere aprobarea revizoratului şcolar.

Articolul 187. Personalul de control al şcoalelor supraveghează funcţionarea bibliotecilor şcolare şi populare.

La 13 iunie 1925, cu adresa nr. 2027, bibliotecarul Bibliotecii pedagogice comunică Administraţiei Casei Şcoalelor că a preluat cele 1.318 volume donate de soţia defunctului Mihai Popescu, fost administrator al Casei Şcoalelor. În memoria sa, sala în care se va organiza acest fond va purta numele donatorului. Preferinţele de lectură ale elevilor din şcolile bucureştene rezultă dintr-un raport al bibliotecarului A. Mândru de la Biblioteca elevilor de curs secundar către Administraţia Casei Şcoalelor, înregistrat cu numărul 27355 din 8 iulie 1926, din care citãm: "Se poate constata un spor foarte îmbucurător în evoluţia noastră de cultură şcolară şi extra şcolară, se ridică cititul literaturii şi al artelor, scade religia, scade filosofia, scade cercetarea istoriei, biografiei, se ridică geografia şi în primul rând matematicile – ca în toţi anii de după război – şi în oarecare măsură, ştiinţele. Observaţiunile acestea sunt de un capital interes, dovedind încă o dată că busola noastră culturală arată tot mai mult către pozitivismul carierelor cerute de înfrigurările epocii". Raportul conţine şi date statistice lunare şi anuale. Astfel, în 1926, biblioteca a fost frecventată de 34.284 elevi care au consultat 79.306 cărţi. În aceeaşi perioadă, Biblioteca pedagogică a fost frecventată de 4.545 cititori, care au consultat 7.822 volume (Anuarul statistic al Municipiului Bucureşti, 1924 – 1930, p. 470).

În anul 1924, Maria Brezeanu (soţia negustorului Nicolae Brezeanu) a donat Casei Şcoalelor imobilul din Bucureşti, str. Negustori, nr. 9, 25 ha vie, bijuterii şi mobilier, efecte în gaj la Banca Naţională în valoare de 130.000 de lei, în scopul înfiinţării unei Case de citire care să-i poarte numele. Casa Şcoalelor, prin Jurnalul Consiliului de Miniştri nr. 895, din 24 aprilie 1924, acceptă donaţia. Pentru a-şi îndeplini obligaţiile testamentare, a amenajat imobilul din str. Negustori, nr. 9 şi a înzestrat biblioteca cu mobilierul, cărţile şi revistele necesare funcţionării.

La 31 ianuarie 1926 a avut loc inaugurarea Casei de citire "Maria Brezeanu", aparţinând fundaţiei cu acelaşi nume, în prezenţa ministrului Instrucţiunii Publice.

În cadrul Casei Şcoalelor şi Culturii Poporului a funcţionat în str. Banul Mărăcine, nr. 1, un serviciu "Organizarea bibliotecilor populare" condus de prof. Nicolae Iorga. În arhive se păstrează referatele sale din perioada 1925 – 1929 către administratorul Casei Şcoalelor şi direcţia Contabilităţii pentru eliberarea sumelor necesare cumpărării cărţilor ce urmau să fie distribuite bibliotecilor populare.

Într-o broşură editată de Biblioteca pedagogică a Casei Şcoalelor, nr. 8 – Buletinul cărţilor pe anul 1928 – 1929 – într-un articol semnat de bibliotecarul I. I. Gabrea se face prezentarea Bibliotecii pedagogice şi Bibliotecii Seminarului de pedagogie teoretică din Bucureşti.

La fondul de publicaţii al Bibliotecii pedagogice s-au adăugat donaţiile făcute de N. Nicolaescu, prof. G. Adamescu şi prof. Emil G. Muller (Câmpina), astfel că în 1929 fondul totaliza 23.370 de volume.

În 1931, Eliza şi Ştefan Negulescu lasă Casei Şcoalelor, prin testamentul înregistrat la Tribunalul Ilfov, dosar 34/1931, averea compusă din imobilul din str. Uranus, nr. 10 şi venitul în sumă de 20.000 lei pentru înfiinţarea unei şcoli de copii mici sau a unei biblioteci populare. Respectând dorinţa testatorilor, Casa Şcoalelor înfiinţează, în anul 1933, *Biblioteca "Eliza şi Ştefan Negulescu"*, cu două secţiuni:

a) Biblioteca copilului, care a funcţionat sub conducerea domnişoarei Zara, licenţiată în litere, detaşată din postul de învăţătoare la această bibliotecă până în luna octombrie 1936. S-ar părea că este prima secţie pentru copii dintr-o bibiotecă publică bucureşteană.

b) Biblioteca adultului şi muncitorului, a cărei conducere a fost încredinţată d-lui. G. Tilici. Acestuia i s-a dat, în schimbul salariului, locuinţă în imobilul bibliotecii. Din păcate, această bibliotecă nu a funcţionat din cauza bibliotecarului care nu şi-a făcut datoria, cât şi a numărului redus de cărţi date de Casa Şcoalelor în luna iulie 1934 (420 volume). În urma unei inspecţii efectuată în 1937, 22 iunie, se propune reorganizarea bibliotecii în timpul vacanţei de vară. Biblioteca a funcţionat, potrivit ştatelor de plată existente în arhivă, în anii 1941; 1945 – ianuarie 1947.

Primăria Sectorului IV Verde a alocat în cursul anului 1932 suma de 70.000 de lei pentru înfiinţarea unei biblioteci publice de sector. Pentru constituirea fondului de carte al acestei biblioteci, Primăria Sectorului IV Verde solicită cu adresa nr. 5523/5 martie 1932 Casei Şcoalelor să le pună la dispoziţie un număr de cărţi. Ca răspuns la această cerere, Casa Şcoalelor le atribuie gratuit 296 volume.

Casa Şcoalelor a mai subvenţionat şi alte instituţii, printre care şi Biblioteca Ateneului Român cu 50.000 de lei în anul 1935, bani ce se alocau şi cu alte ocazii.

În anul 1941, prin Decretul 1555/22 mai 1941 al Consiliului de Miniştri, Casa Şcoalelor şi Culturii Poporului este autorizată să accepte donaţia defunctei Zoe Gr. Dr. Romniceanu, în scopul înfiinţării unei biblioteci publice în cartierul Floreasca purtând numele "C. Porumbaru şi Zoe Gr. Dr. Romniceanu".

Din arhiva contabilă a Casei Şcoalelor rezultă că aceasta avea o bibliotecă populară în str. Sf. Apostoli, nr. 2. Cu un fond destul de bogat care totaliza, în 1948, 28.400 volume, având şi o secţie pentru copii cu un fond de 480 volume, biblioteca era condusă de un bibliotecar şef (duduica Aurora) şi 2 bibliotecari principali (Petrescu Ştefania şi scriitorul Taşcu Gheorghiu).

Am prezentat cronologic, pe bază de documente, activitatea Casei Şcoalelor şi a Culturii Poporului, instituţie care a avut o contribuţie esenţială la dezvoltarea lecturii publice, înfiinţând numeroase biblioteci şcolare şi populare în mediul rural şi urban, înzestrându-le cu cărţile potrivite pentru dezvoltarea "gustului de cetire" în rândul tuturor categoriilor sociale.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Pagini din "Gazeta Municipală"

Cum erau odinioară Bucureștii

(VI)

Ana Maria ORĂȘANU

Și în "Gazeta Municipală" din 1938 regăsim Bucureștii vremii. Orașul își înnoia chipul, iar viața urbană era în plin proces de modernizare.

Când "noul" însemna însă edificii înalte, inserate agresiv în vechiul ambient, reacția de respingere era promptă. "Inestetica Bucureștilor" (nr. 324) relata cazul a "patru ororri" construite în centrul orașului ca urmare a "nepriceperii unora dintre tehnicienii Primăriei", siluete arhitectonice a căror percepere afecta situl inițial. Aceeași atitudine s-a manifestat și în cazul demolării Palatului Sturdza din Piața Victoriei, locul căruia urma să fie ocupat de clădirea Ministerului de Externe (arh. Duiliu Marcu), prin articolul "Trecutul trebuie păstrat cu religiozitate" (nr. 322).

În anul 1938 s-a construit mult și aflăm din paginile săptămânalului, de ex., despre ridicarea Halelor Obor, arh. Horia Creangă (nr. 326), a Galeriilor Kretzulescu, arh. G.M. Cantacuzino (nr. 338), sau despre terminarea lucrărilor la Școala Superioară de Război odată cu prelungirea străzii Știrbei Vodă până la Cotroceni ("Capitala are un nou bulevard", nr. 349).

Aspectul străzilor decurgând din lipsa de control al afișajului, mai ales în momentele de efervescență electorală, este prezentat de Henri Stahl în "Afișaj și urbanism" (nr. 321 – 322), iar imaginea generală cu mare diversitate stilistică a noilor clădiri creează, în opinia lui Dem. I. Dobrescu, "Infernul stilurilor Capitalei" (nr. 351).

Ziarul relatează și despre preocupările municipalității pentru memoria comunitară, cinstirea înaintașilor și informarea contemporanilor. Un "Pelerinaj la mormintele scriitorilor români din Cimitirul Bellu" (nr. 317) desfășurat în ziua de Bunavestire de elevi bucureșteni însoțiți de primarul delegat Iulian Peter, precum și proiectul de anvergură "Panteonul sufletelor" (nr. 336) o dovedesc. Noul primar Dobrescu preconiza declararea ca "morminte comunale" a mormintelor tuturor personalităților, îngrijirea lor de elevi și elaborarea lucrării lămuritoare *Cartea călăuzelor neamului.*

De asemenea, prin inițiativa Școlii primare nr. 50 aflăm că s-a ridicat și inaugurat o troiță în amintirea lui Tudor Vladimirescu pe Șos. Pandurilor (nr. 324). Printr-o ceremonie memorială de o înaltă ținută s-a dezvelit în Parcul Fundațiilor Culturale Brătianu statuia lui I.I.C. Brătianu, opera sculptorului sârb Ivan Mestrovici (nr. 350), amplasată într-un loc ce făcea parte din traseul noului Bd. Dacia.

Restaurarea vechilor edificii este remarcată. Curățarea fațadelor de piatră la Palatul Poștelor și la Casa de Depuneri, ca și lucrările complexe de la Muzeul Capitalei – Casa Moruzzi de pe Calea Victoriei sunt amplu comentate.

Descoperim în rândurile gazetei probleme importante care sunt și ale vremurilor noastre. Modernizarea orașului nu a avut în vedere consemnarea vechii stări de fapt prin fotografii și filme documentare (nr. 333). Orașul nu este cunoscut și nu sunt programe turistice adecvate, așa încât se impune o "Propagandă pentru cunoașterea Capitalei" (nr. 350) considerată cartea de vizită a țării. Un subtil analist, scriitorul Ionel Teodoreanu, declară chiar că: "Puțini sunt aceia care apreciază orașul acesta, și mai puțini cei care i-au înțeles sufletul" (nr. 338).

Luna Bucureștilor din 1938 s-a axat pe marcarea celor 20 de ani trecuți de la Marea Unire. Expoziția aniversară din Sala Arta alcătuită cu mărturii istorice din vremea lui Mihai Viteazul, Alex. I. Cuza și Carol I, precum și monumentalul pavilion destinat Culturii Românești ridicat în Piața Senatului peste fundațiile părăsite în 1911 au fost elementele principale.

"Capitala în memoriile M.S. Regina Maria" (nr. 332) este un articol scris la decesul acesteia ("Lacrimi la moartea Reginei cea Bună") cu gânduri și impresii extrase din lucrarea autobiografică *Povestea vieții mele.*

Orașul vechi, Bucureștii de altădată, se regăsesc tematic în articolele fiecărui număr. Rubrica se intitula "Bucureștii văzuți de călători străini", "Cum au fost Bucureștii odinioară" sau "Negustori din Bucureștii de odinioară". Articolele cuprindeau impresii ale călătorilor din secolele XVII – XIX, prezentau diferite ctitorii boierești, multe dispărute, și biografiile unor fruntași ai comerțului.

"Spre ziuă în București" de H. Stahl (nr. 354), fragment extras din volumul *Bucureștii ce se duc*, reamintește cititorilor în acel ultim număr al anului 1938 farmecul special al orașului.

*

Prezentam lista articolelor de memorie comunitară publicate în rubrica "Cum erau odinioară Bucureștii" de "Gazeta Municipală" în anul 1938, întocmită de Antoaneta Pfeiller și Diana Macarie:

Pomescu, A.: *Balurile mascate în București, pe la 1876* (nr. 305), *Popasul principelui Demidoff la București acum o sută de ani* (nr. 306), *Principele Demidoff în*

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bucureşti acum o sută de ani (nr. 307), *Prinţul Demidoff la Bucureşti în 1877* (nr. 308), *Despre Bucureştii anului 1837, văzuţi de un prinţ rus* (nr. 309), *Ambasada lui Cutuzov prin Bucureşti, la 1793* (nr. 310), *Însemnările altui călător din ambasada lui Cutuzov, 1793* (nr. 311), *Un ghid al călătorului la Bucureşti din 1877* (nr. 312), *Un parizian la curtea lui Alex. Vodă (1574)* (nr. 313), *Un învăţat francez la curtea lui Mihnea al II-lea (1585)* (nr. 314), *Un suedez la curtea lui Leon-Vodă (1630)* (nr. 315), *Un alt englez la Curtea lui Brâncoveanu-Vodă (1703)* (nr. 316), *Italianul Panzini la curtea lui Ipsilanti-Vodă (1776)* (nr. 317), *Negustorul La Motraye în Bucureşti pe la 1714* (nr. 318), *Contele de Lagarde la curtea lui Vodă Caragea (1812)* (nr. 320), *Contele de Lagarde la curtea lui Caragea-Vodă* (nr. 322), *Un călător apusean în Bucureşti pe vremea Eteriei greceşti* (nr. 323), *Casa Iordache Filipescu din Podul Mogoşoaiei* (nr. 324);

Florescu, George D.: *Ctitoriile Cantacuzineşti din Bucureşti* (nr. 321), *Despre moşia Floreasca Colentina şi biserica ei* (nr. 327), *Despre moşia Floreasca Colentina şi biserica ei* (nr. 328);

Biserici bucureştene cari nu mai sunt (nr. 329), *Boerii slătineni şi casele lor din Bucureşti* (nr. 331), *Boerii slătineni şi casele lor din Bucureşti* (nr. 333), *O veche mahala bucureşteană* (nr. 334);

Nicolaescu, St.: *Podul lui Şerban Vodă din Bucureşti* (nr. 335);

Panaitescu, P. P.: *Cum au ajuns Bucureştii Capitala ţării* (nr. 335), *Cum au ajuns Bucureştii Capitala ţării* (nr. 336), *Cum au ajuns Bucureştii Capitala ţării* (nr. 337);

Bacalbaşa, C.: *Figuri din Bucureştii de altă dată* (nr. 338);

Angelescu, Nicolae I.: *Tudor Hagi Tudorache – Tudor Tudoran (1768 – 1848)* (nr. 339), *Tudor Hagi Tudorache – Tudor Tudoran (1768 – 1848)* (nr. 340), *Stancu R. Becheanu 1826 – 1907* (nr. 341), *Stancu R. Becheanu 1826 – 1907* (nr. 343), *Nicolae Hagi Stoica 1818 – 1900* (nr. 344), *Vasile Dancovici 1787 – 1864* (nr. 346), *Tudor Dancovici (1797 – 1872)* (nr. 347), *Alexandru V. Dancovici* (nr. 348), *Vasile T. Dancovici (1832 – 1899)* (nr. 349), *Gheorghe Coemgiopolu (1819 – 1878)* (nr. 350), *Gheorghe Coemgiopolu (1819 – 1878)* (nr. 351), *Nicolae Kirilof 1775 – 1859* (nr. 352), *Alexandru N. Kirilof (1819 – 1881)* (nr. 353);

Galaction, Gala: *Bucureştii cari se duc, Bucureştii cari s'au dus* (nr. 343);

Ionnescu-Gion, G.: *Nicolae Hagi Stoica 1818 – 1900* (nr. 345);

Fără autor: *Primele instalaţiuni de canalizare din Bucureşti* (nr. 325), *Bucureştii pe vremea lui Basarab cel Bătrân* (nr. 326), *Bucureştii pe vremea lui Şerban Vodă Cantacuzino* (nr. 330).

Clopotniţa nouă a bisericii Mihai-Vodă

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bucureștii cari se duc, Bucureștii cari s'au dus

Ce monumente din Capitala noastră ne mai vorbesc despre trecutul ei?

Gala GALACTION

Sub acest titlu, părintele Gala Galaction a publicat în "România" un interesant articol privind prefacerea Capitalei noastre, pe care îl reproducem aci:

Am văzut deunăzi cu mirare că vechea clădire a ministerului de Interne s'a șters de pe pământ! Fără îndoială că anumite socoteli de gospodărie nouă și cine știe ce mărețe proiecte arhitectonice vor acoperi mâine-poimâine, vatra astăzi goală a casei dispărute. Dar gândul acesta nu poate să desființeze amintirea celor ce au fost, nici să aline o stăruitoare părere de rău...

Intram de abia în liceu când am văzut întâia oară – copil venit dintre holde și case țărănești – "palatul" ministerului de Interne. Mă țineam de mâna tatei, care aducea, cu oarecare solemnitate, ministrului Teodor Rosetti o scrisoare de la colegul său generalul Manu... Iar ultima oară când am călcat în această casă, mutată azi în împărăția amintirilor, a fost în zilele penultimului ministeriat al lui Ion Gh. Duca... Între întâia și a doua amintire au curs patruzeci de ani de viață politică românească!... S'au perindat atâția miniștri, au fost atâtea consilii, au urcat și au coborât, pe scara de la intrare, sute de mii și sute de mii de oameni, cu nevoile, cu nădejdile, cu ambițiile, cu patimile, cu vicleniile sau cu dreptățile lor! Inima țării întregi a bătut în încăperile casei ce nu mai este, când lin, când sbuciumat, când a-pace, când a-vijelie. Dar fostul palat are zile și mai vechi. Eu l-am văzut întâia oară în anul 1890. De când a fost el clădit și prin câte faze a trecut existența lui?

Într'o zi, am intrat în vorbă, în fața fostului "Consiliu de miniștri", cu un moșneag al cărui nume l-am uitat de atunci... Omul fusese dregător, negustor sau altceva, dar fusese om din clasa înstărită și nici acum nu era de plâns, deși bătrânețea venise peste el odată cu multe pierderi și pagube. Moșneagul mi-a spus despre casa la care ne uitam o mică poveste:

Casa asta e mai veche ca Unirea Principatelor. Stăpânul ei pe atunci era un bogătaș pe care-l chema Ciocan și care era arendașul statului, adică al poștelor sau al sării, sau... așa ceva. Dar Ciocan, norocos în treburile lui, nu prea avusese noroc cu nevastă-sa. Pe când el aduna avere, ea risipea... cinstea soțului. Odată, Ciocan – în ce împrejurări fabula nu lămurește – pune mâna pe unul dintre admiratorii soției și-i dă o lecție deosebit de severă... Dar peste câtva timp trăsnetul cade peste bietul Ciocan, peste arendășia lui cu statul și peste toată averea lui! Cum era să prevadă nenorocitul de Ciocan că admiratorul mușt ruluit era să fie... Alexandru Ioan I!

Știa moșul ce istorisește, vorbea în bobote, cum vorbesc bătrânii, uneori? Cine poate să mai descurce! Viața curge vijelioasă. De abia dacă putem să mai prindem veștile și poruncile cari ne privesc direct, dar să mai cântărim amintirile unui moșneag, istorisite de alt moșneag!

Totuși, au și amintirile dreptul lor. Mai este o idee, bine argumentată, că toată ființa noastră sufletească este o broderie de amintiri... Și atunci, iată, înaintea ochilor noștri, uimiți de revoluția urbanistică din București, convoiul fantomelor și al părerilor de rău. Câte prefaceri! Ce schimbare la față! Ce noian de complicații și de aspecte, pe liniile simple și patriarhale, de acum cincizeci de ani!

Ce-a mai rămas din Bucureștii ultimilor decenii ale veacului trecut? Unde sunt mlaștinile, sălciile și bivolii de la Filaret? Unde sunt păpurișile, trestiile și cristeii dela Floreasca și dela Herăstrău?... Grădini, parcuri, cartiere noi, mândre!... au ieșit, îndeosebi de vreo douăzeci de ani încoace, din pogoanele cu bălării de pe lângă șoselele Jianu, Kiseleff și Mihail Ghica. Și tot așa este și spre celelalte puncte cardinale. Bucureștii însemnează un oraș nou! Cine poate să țină piept vijeliei progresului! Cine poate să pună stăvilar fluviului transformărilor!

Dar în acest asalt al noutăților și sub această cataractă a premenirilor, rămâne și stăruiește o nedumerire: Din tot trecutul arhitectonic al capitalei țării noastre nimic n'a putut și nu poate să înduioșeze sufletul nostru? Trebuie să ștergem orice urmă din Bucureștii părinților noștri? Pietatea față de trecut nu ne poate convinge să mai păstrăm câte ceva din pietrele și din cărămizile puse de strămoși? Au mai rămas bisericile, dar mai toate prefăcute, adăogate, modernizate... de nu mai seamănă nici pe departe cu tipul lor inițial. A mai rămas M-rea Mihai Vodă unde se adăpostesc Arhivele Statului și Prefectura de Ilfov, cu părăginitul și jalnicul paraclis de alături, care dă pe față că acolo a fost o casă boierească... Prin străzi mai depărtate, prin vre-un colț cu salcâmi și cu liliac, cred că se mai găsesc case de acum 60 – 70 de ani, dar eu mi-aduc aminte de una singură, pe strada Mircea-Vodă. Cred iar că unele din marile clădiri de azi stau pe temeliile unor case, care au apucat, în portul lor dintâi, ciuma lui Caragea și Zavera. Dar mai avem în București, vreo casă mare pe care Cuza-Vodă s'o fi văzut întocmai așa cum o vedem noi azi?

Poate azilul "Elena Doamna"... Poate câteva cazărmi... Spitalele: Colțea, Brâncovenesc, Mavrogheni... cred că mai au numai temeliile și beciurile de odinioară. Casele mai vechi le numeri pe degete: casa din Mircea-Vodă, casa General Manu, casa Moruzi, casa Satmary (unde Eminescu a ținut odată odae mobilată), casa Capșa... Și trebue să mai fie câteva.

Câți mai sunt cei ce au ocupat (ca pe acolo unde este acum podul Senatului), o veche casă boierească, într'o vreme: Institutul Antirabic?... Cine poate să mai spună unde era otelul Orient, băcănia Mocianu, cofetăria Baltador, grădina Rașca, restaurantele Hugues și Brofft?

Dacă stau și mă mai gândesc: Teatrul Național, Academia Română, Universitatea, ministerul de Finanțe, Gara de Nord și... cele trei statui din fața Universității – stăteau și ele la locul lor, acum cincizeci de ani...

Evident, nu-mi este aminte să fac catagrafia puținelor clădiri rămase ici și colo, ca niște ostroave, în fluxul reformismului nostru urbanistic. Constatarea netăgăduită și tristă pe care o fac este că suntem goi de orice cucernicie față de trecutul acestui oraș, și pentru că pentru rațiuni josnic utilitare izbim cu târnăcopul toate casele de altădată martore bucuriilor, durerilor și sărbătorilor părinților noștri.

Când îi va veni rândul casei lui Maiorescu, cu obidă, cum această casă se dărăpănează și se macină. Ca o ironie și ca o mustrare d. profesor Simion Mehedinți a pus o placă pe zidurile ei: Aici a locuit Titu Maiorescu dela atâta până la atâta... Nu știu nici azi cine este proprietarul de ultimă oră al acestei case. Bănuiesc că este cineva care nu poate să facă jertfa unor lucrări de premenire...

Dar obștia Bucureștilor, dar Universitatea, dar Academia Română... nici o căldură sufletească, față de acest fost altar laic al culturii naționale? O generație întreagă de scriitori și de cărturari, în frunte cu Eminescu și cu Caragiale, a deschis cu emoție ușa acestei case a prieteniei și a grațiilor academice!

Domnule Primar general, nu vreai să iei un moment locul vastelor dezertoare?

("Gazeta Municipală", nr. 343, anul VII, 9 octombrie 1938)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Botezarea și răsbotezarea străzilor Capitalei

H. STAHL

Acum, când se discută problema nomenclaturei străzilor Capitalei, am socotit potrivit o reproducere din cartea "Bucureștii ce se duc" a d-l H. Stahl, un interesant capitol care poartă denumirea de mai sus.

Dacă unele constatări nu sunt în totul de actualitate, se datorește și faptului că volumul din care am reprodus a fost tipărit în anul 1935.

Dacă o familie are un singur copil, nimic mai ușor decât să-i găsești un naș cum se cade și un nume creștinesc acceptabil, afară de cazul când nașul e profesor de istorie pentru că atunci, nenorocitul – vorbesc de prunc iar nu de profesor, – se pomenește botezat "Napoleon Popescu", "Anibal Ionescu", dacă nu chiar "Petrescu Atilla" sau "Teodorescu Nabucodonosor".

Dacă o familie e blagoslovită pe acest tip de criză cu o foarte numeroasă progenitură, atunci botezarea moștenitorilor mizeriei generale devine o problemă tot atât de grea cași echilibrarea budgetului și se întâmplă ca bietul prunc să capete un nume idiot pe care, fără voie, e condamnat să-l poarte nu numai toată viața, dar până și pe crucea mormântului.

Cam așa s'a întâmplat cu copiii Bucureștilor, cari sunt străzile. Primele odrasle, adică primele străzi, fiindcă erau puține, au primit nume acceptabile; dar când s'au înmulțit, a fost o adevărată nenorocire. Mai ales când s'a întâmplat ca nașii să fi fost politicieni doritori de decorații străine, numele străzilor s'au rebotezat și unele au primit nume străine atât de grele de pronunțat încât, spre a fi vardist sau birjar și să pronunți: Strada Jules Mikelet, E la gard Cuinet, Gheorghe Clemenceanu, Franklin Bulion, Pilsduțki, Măsărică, Raiimund, Poincareu Luiter Burtăloi, Pasteur, etc., trebuie să ai cel puțin licența în litere.

Capitala României Mari a avut norocul unui naș cum se cade: "Bucureștii" sună, răsună! Numele evocă pe ciobănașul Bucur, oițe, mielușei și mielușele, bisericuța cu turla ca o ciupercă evocă noțiunea de Bucurie și mai multă bucurie decât astăzi, nu cred să fie nicăieri.

Un francez mucalit afirmă că "Bucarest" vine dela "Bouc qui reste" (Noroiul care rămâne), dar aceasta este evident o calomnie: Bucureștii a fost și este cel mai curat oraș din lume! Oricum ar fi, Bucureștii, cu "bouc qui reste" sau fără, ne este drag pentru cât a pătimit, pentru câte amintiri trezește, pentru câtă muncă inteligentă și avânturi generoase au pornit de aici.

Cum s'o fi numit străzile actualei Capitale pe la anul 1600 în d.Cr., pe vremea când era o simplă așezare preistorică, "strand" pe lacul Fundeni, nu putem ști. Și nici cum erau botezate străzile "Cetății Dâmboviței", pe vremea când, la 1473 și a doua oară la 1476, Ștefan cel Mare o asedia și răpea pe Doamna și frumoasa fată a lui Radu cel Frumos, unind prin căsătorie dinastia Mușatinilor cu a Basarabilor, pact de cea mai mare importanță istorică pentru că de aci înainte, un Domn al Moldovei, având și sânge muntean, putea domni atât în Moldova cât și în Muntenia și deci Ștefan cel Mare a făcut cel mai hotărâtor act în vederea viitoarei uniri a Principatelor românești. Știm însă că, pe vremea când, sub Mircea Ciobanu (1545) Bucureștii devenise capitala statornică a Principatului muntean, numirea ulițelor se făcea, în mod firesc, după biserici, după porțile de intrare în cetate: "Poarta de Fier, Poarta de Jos" (unde începe azi Calea Șerban Vodă), "Poarta de Sus" a cetății (unde se întretaie Str. Carol cu Str. Smârdan); se făceau după podurile de pe Dâmbovița, după principalele stabilimente ale timpului: "Jignița Domnească", "Ulița pușcăriei", etc., după locurile unde se țineau târgurile: "Ulița Târgului din Năuntru", "Târgul de Sus", legate prin "Ulița Mare" (azi Str. Lipscani), apoi după numirile breslașilor strânși în jurul palatului domnesc și bisericilor "Curtea Veche" și "Sf. Anton" (actuală "Piața de Flori"). Au rămas astfel până mai deunăzi vechile numiri: "Ulița Blănarilor, Șelarilor, Cavafilor (cizmari), Covaci (fierarilor), Pânzarilor, Găitanilor, Işlicarilor (azi Str. Carol, fost Str. Franceză)" etc. Străzile se mai numeau după ținta principalelor artere de comunicație: "Podul Brașovului" (fostă Podul Mogoșoaiei, devenită la 1877 Calea Victoriei), Podul Târgoviște (azi Calea Victoriei), Podul Beilicului, pe unde venea alaiul domnesc dela Constantinopole (Calea Șerban Vodă), Podul Târgului de Afară (Calea Moșilor), etc.

Când Bucureștii a devenit Capitala Munteniei, detronând Târgoviștea, orașul, prin afluxul de boieri, slujbași, negustori, meseriași, călugări, preoți, provinciali, balcanici, străini de toate neamurile, creștini și necreștini, a luat o neașteptată dezvoltare. Cu toate pacostele aduse de războaie, năvăliri, ocupații străine, prădăciuni, incendii, cutremure, foamete, ciumă, propășirea orașului n'a încetat până la Cuza Vodă, când, la 1861 Bucureștii devine Capitala Principatelor Unite, și până astăzi când asistăm la cea mai miraculoasă totală prefacere a străvechiului oraș.

Bucureștii, ghemuit altădată pe malul stâng al Dâmboviței, în jurul palatului Domnesc, a radiat întâi pe toate căile de penetrațiune, înghițind pe rând satele și pădurile dimprejur. A trecut apoi pe malul drept al apei, înglobând cartierele formate în jurul mănăstirilor Radu Vodă, Mitropolie și Mihai Vodă, în cartierul săracilor, al Calicilor (Calea Rahovei de azi); imensele proprietăți domnești și boierești s'au tot parcelat, nesfârșite maidane au fost întretăiate de străzi și ulicioare întortocheate, și toată această puzderie de străzi trebuiau botezate.

Dacă înainte vreme toate aceste uliță mărunte n'aveau nume și te orientai după numele mahalalei, după casele boierești și mai ales după cârciumile cartierului, când prin afluxul populației casele s'au înmulțit, au început să'și simtă cotul, să se alinieze, atunci sutele de străzi și ulicioare fără nume au trebuit botezate la iuțeală.

Pentru că pe vremea aceea oamenii iluștri erau mai puțin numeroși ca în epoca votului universal și a Micei Înțelegeri, nașii orașului, uluiți de numărul nesfârșit al finilor, au recurs la un mijloc eroic pentru a le găsi câte un nume: după ce au epuizat lista Voivozilor și oamenilor iluștri, au făcut apel la toate reminiscențele lor de mitologie, istorie, astronomie, botanică, etc., și așa am ajuns să avem străzi botezate:

1) După zei și Dumnezei: Apolon, Ceres, Diana, Jupiter, Lucifer, Mercur, Minerva, Neptun, Uranus, Vulcan, Venera, Labirint, Minotaur, Sirene, Silfide, etc. etc.

2) După plante și animale: Bradului, Cedrilor, Duzilor, Gutuilor, Teilor, Sălciilor, Crinului, Rozelor, Viorelelor, etc., Căprioarei, Cerbului, Epurilor, Leopardului, Lupului, Mistrețului, Rinocerului, Taurului, Tigrului, etc., Aquila, Cocoș, Columbele, Corbului, Filomelei, Lebădei, Mierliței, Păunilor, Șoimului, Turturele, Vultur, etc., Albine, Fluturi, Gândaci, Viespar, Viespe etc.

3) După noțiuni astronomice și geografice: Nordului, Occidentului, Orientului (Sudului lipsește: regretabilă lacună!), Primăvara, Vara, Toamna (Iarna lipsește), Soarelui, Lunei, Semilunei, Stelei, Crepusculului, Zorilor, Echinox, Dimineața, Seara, etc. etc.

4) După date istorice: Strada 10 Mai, 11 Februarie, 11 Iunie, 13 Septembrie, Smârdan (fostă Str. Germană), Rahovei, Griviței, Calea Victoriei, etc.

5) După nume de oameni și mai ales de cucoane: Angela, Aurelia, Eliza, Valeria, Carolina, Julietta. Edilii au avut o predilecție pentru numele de "Elena" căci sunt 13 străzi "Elena" în București.

6) Ca să nu fie gelozie între breslași, pe lângă vechile denumiri de bresle pomenite, ficcare breaslă a căpătat câte o stradă, de pildă: "Str. Bragagiului" (azi str. G-ral G. Constantinidi), Cerșetorilor (azi Dimitrie Fotino), Zidari (azi Str. Preot Bidoianu Chiriac). Sunt chiar bresle favorizate, așa de pildă sunt în București 4 Str. Birjari. Până și "Căruțașii" au strada lor. În schimb "Șoferii" nu-și au stradă și n'avem nici "Str. Dactilografelor", ceea ce e o nepolitețe antifeministă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Altă nedreptate: În cartierul Sf. Elefterie, sunt 51 străzi cu nume de doctori dar nici un nume de farmacist, moaşă sau dricar! Sunt apoi 8 străzi cu nume de "generali" dar nici o stradă cu nume de magistraţi.

Sunt apoi 13 străzi "Dumitrescu". De ce numai "Dumitreştii" să fie favorizaţi şi de ce nu şi "Ioneştii" şi "Popescăria"?

Mareşalul Averescu are în Bucureşti 4 străzi ce îi poartă numele. Una din ele, o piaţă rotundă, – ar putea primi numele d-lui Trancu-Iaşi. Tot asemenea "Badea Cârţan" îşi are strada, Doamna Smara nu!

Deşi s'au făcut la străzi cu nemiluita prin sistemul parcelărilor la infinit al tuturor locurilor virane şi prin înglobarea suburbanelor în loc de a se mărgini raza oraşului, edilii, în loc să boteze toate aceste străzi noi cu nume de oameni politici sau eroi de războiu, au ţinut să dea lecţii de patriotism exclusiv centrului Capitalei. Deoarece însă toate străzile centrului erau de mult botezate, edilii le-au răsbotezat. De pildă: "Matache Măcelarul", "Manea Brutarul", suna mitocănos, s'a răsbotezat în: "Str. Botescu", "General Budişteanu", "Str. Doamnei" neştiindu-se de către părinţii oraşului că nu e vorba de o "cucoană" oarecare, ci de Doamna lui Şerban Vodă Cantacuzino, cel care ne-a dat Biblia dela 1688, cea dela care ne-a rămas frumoasa biserică a "Doamnei", sugrumată astăzi între clădiri atât de înalte încât nici o rază de soare nu mai poate pătrunde spre aurul icoanelor bisericei. "Strada Doamnei" a fost botezată: "Marmorosch Blanck".

"Str. Sărindari", unde era frumoasa biserică a lui Matei Basarab, dărâmată cu impietate, a fost răsbotezată: "Constantin Mille". Fostul director al "Adevărului" era neîndoios un gazetar de merit, dar pe Str. Sărindari sunt vre-o 6 gazete, atunci, ca să nu fie cu pricina să ne punem bine cu presa, propun: trotoarul stâng să rămâie "Constantin Mille", dar trotoarul drept să fie botezat pe fragmente: "Pamfil Şeicaru", "Ioan Vinea", "Albert Konigmann", după numele directorilor ziarelor "Curentul", "Facla" şi "Lupta".

Să-ţi aduci aminte de cei ce te-au ajutat este evident frumos; se cade să avem o neuitată recunoştinţă pentru Carol Lueger, Franklin Boillon, Mareşalul Badoglio, Colonelul Orero, Benito Musolini, etc., dar nu e bine să răsbotezăm cu numele lor străzi a căror nume evoca un întreg trecut. Nu trebuia prin urmare ca Str. Gabroveni, unde se adunau negustorii cu mărfuri din Gabrovo să devină Franklin Boillon; nici "Str. Fântânei", unde era Fântâna Roşie şi primul teatru bucureştean al domniţei Ralu nu trebuia să devină Carol Lueger. Cum nici Calea Dudeşti să devină Colonel Orero, etc. etc.

E foarte frumos să cinsteşti numele eroilor marelui războiu dar şi aci e o nuanţă: eroi nu au fost numai cei 48 generali cari au câte o stradă cu numele lor în Bucureşti, eroi au fost şi printre cei 800.000 simpli soldaţi căzuţi în marele războiu! Şi mai e o nuanţă: dacă ai avut ghinionul să mori în războiu şi dacă n'ai nevoie de pensie, atunci eşti eroul complet şi ai dreptul să ai în Bucureşti o stradă care să îţi pomenească numele: dacă ai scăpat numai cu picioarele amputate, eşti evident numai jumătate de erou cu foarte amputată pensie, iar dacă, deşi te-ai purtat vitejeşte, ai avut norocul să scapi cu viaţă, atunci nu mai eşti erou deloc şi n'ai măcar dreptul la 50% reducere pe calea ferată. Cred că nu loteria morţei şi actele de excepţional curaj ar trebui să hotărască!

Când mania de a tot răsboteza străzile s'a unit cu modernizarea târnăcopică a Capitalei, s'a ajuns la cele mai neaşteptate consecinţe. De pildă: acum un an locuiam în Str. Carol Davila No. 6. Când m'am întors din concediu, am găsit: casa gazdei mele dărâmată, Str. Carol Davila devenise Str. Mihail Kogălniceanu, No. 6 devenise No. 69.

Dela o vreme, pentru a evita confuziile, edilii au luat inteligenta hotărâre ca pe tăbliţa indicatoare a străzei să se indice şi vechea numire. De pildă: "Alexandru Odobescu, fost Rinocer", "Lord Thompson, fost Cometa", "Str. Muzelor, fost Duzilor", "Str. Agatha Bârsescu, fost Aristid Demetriad", Str. Prof. Dr. Stanislas Cihoski, fost Crăciun", "Str. Dr. Iuliu Barasch, fost Biserica Udricani", "Str. Anghel Dişă, fost Carabulea", etc. etc.

Cred că n'ar fi rău să ne oprim, iar pentru botezarea străzilor Capitalei v'aş sugera următoarele:

1) În comisia de naşi să fie nu numai aleşii votului universal, dar şi câţiva cunoscători ai trecutului Capitalei.

2) Să revenim cât mai degrabă la vechile numiri.

3) Dacă o stradă a purtat 30 de ani acelaşi nume, să nu i se poată schimba.

4) Să nu se boteze nici o stradă după numele unui politican, ori de ce neam ar fi, decât 30 de ani după moartea răposatului.

5) În cartierele comerciale mai ales, numirile să fie cât mai scurte pentru ca de pildă o telegramă pe numele: "Constantin Popescu – Chitila – Dumbrăveni strada Mitropolitul Ghenadie Petrescu, fostă Labirint No. 157" ar fi ruinătoare pe aceste vremuri de criză.

6) După cum în caz de divorţ, femeea poate să-şi reia numele de domnişoară, tot aşa o stradă răsbotezată să-şi poată relua strămoşeasca denumire. De pildă: Paris şi apoi strada Marmorosch Blanck, să revină la vechiul frumos nume evocator de "Strada Doamnei".

Menţin şi propunerile făcute în 1910 în capitolul **"Prin Mahalale"**, din acest volum.

("Gazeta Municipală", nr. 352, anul VII, 11 decembrie 1938)

Pagini îngrijite de
Serviciul Colecţii Patrimoniu. Memorie Comunitară
al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti

Casă veche de negustor (str. Labirint nr. 15)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Patrimoniu

Din Colecția de Memorie locală "N. Iorga" a Bibliotecii Metropolitane București

D. ANGHEL, *Triumful vieții. Fantazii și portrete*
Editura Librăriei Leon Alcalay, București

... Iar când cel cu pas umbrit, care a intrat odată într'un ceas de noapte târzie în odaia mea și mi s'a așezat ușor la căpătâiu, întunecându-mi albul pernelor cu umbra lui, mă va îndrăgi cu totul și mă va lua cu el în lumea lui brăzdată de cărări negre ca și multele linii de slove pe care le-am scris, cu un deget dus la gură îl voiu urma liniștit și împăcat și voiu intra în marele imperiu al tăcerii, nepăsător în ce anumită categorie de scriitori mă vor cataloga contimporanii mei. 1 Decembre, 1911

Lucian BLAGA, *Artă și valoare*
Fundația pentru Literatură și Artă "Regele Carol II", București, 1939

Partea cea mai importantă a acestei cărți a alcătuit substanța unui curs de filosofia artei și a culturii, ce l-am ținut în toamna anului 1938 (Noemvrie) la Universitatea din Cluj. E aici un amănunt biografic, pe care țin să-l însemn, înainte de a da cartea la tipar. Lucrarea a fost scrisă în anul 1937, și pusă la punct în 1938. Ea formează întâiul volum din «Trilogia valorii», și se încadrează într'un sistem în deplină desfășurare. (L. B., Lisabona, 20 Decemvrie 1938)

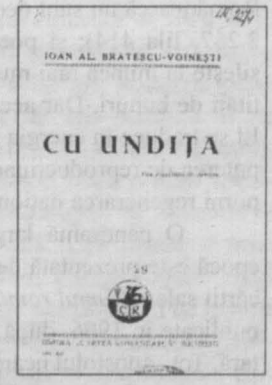

Ioan Al. BRĂTESCU-VOINEȘTI, *Cu undița*
Editura "Cartea Românească", București

Oamenii serioși, oamenii gravi, nu numai că nu vor ceti această scriere, dar vor avea și un zâmbet de compătimire, aflând că la vârsta mea și la situația mea de academician, în loc să mă ocup de lucruri serioase, m'am apucat să scriu despre pescuitul cu undița.

Această atitudine a oamenilor gravi și serioși vădește disconsiderarea de care se bucură la noi, mai ales în vechiul regat, îndeletnicirea pescuitului cu undița; dar mai vădește și o împătrită ignoranță: ignoranță a evoluției pescuitului cu undița, – ignoranță a farmecelor acestei îndeletniciri, – ignoranță a avantagiilor ei nu numai fizice dar și intelectuale – și ignoranță a legăturilor ei cu interesele superioare ale Statului...

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Istoria cărții

Transilvania și Clujul

Scurtă privire istorică

Traian BRAD

Istoricul bibliotecii și al lecturii la Cluj-Napoca poate fi înțeles doar în contextul dezvoltării social-istorice și culturale a municipiului nostru. Orașul de pe Someș, situat în imediata apropiere a Munților Apuseni, a fost și este una dintre cele mai frumoase așezări din Transilvania, purtătorul unor valori ale civilizației specifice spațiului de la întretăierea Occidentului cu Orientul, a Nordului cu Sudul, a culturilor daco-romanice cu cele germanice și slave. Aceste interferențe se regăsesc cu prisosință în elementele materiale și spirituale puse în valoare de Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei și de cel Etnografic al Transilvaniei. Vechimea și profunzimea acestor valori stau, alături de altele din spațiile Moldovei și Munteniei, la temelia culturii noastre laice și religioase, a obiceiurilor și datinilor mai vechi sau mai noi, iar multitudinea și varietatea lor denotă multiculturalitatea românilor.

Cetățile dacice din Transilvania, castrele romane, bastioanele epocii medievale, bisericile și clădirile impozante moderne sunt elemente ale civilizațiilor ce s-au succedat în istorie stând mărturie vredniciei populației locale. Elogiul Ardealului adus de Nicolae Bălcescu, Mihai Eminescu, Nicolae Iorga, Vasile Băncilă sau Constantin Noica – toți oameni născuți și crescuți în Regatul României, personalități de primă mărime ale istoriei, literaturii, filosofiei și culturii române – este o recunoaștere a contribuției provinciei și populației sale la realizarea unității de neam și limbă, de istorie comună românească. În *Caiete* Eminescu afirmă că „... direcția punctului de mișcare e dată de rasa pământului, care-a avut respectul dreptului, respectul adevărului, respectul în fine pentru ceea ce este esența cea mai înaltă a vieții" (ms. nr. 2.255, fila 393), iar „Punctul nostru centrifugal – *mater perenes* – e Ardealul – punctele centripete sunt cele cari se-ntind de-a lungul râurilor noastre deci pe insula tracică și valea Istrului"; „Moldova și Țara Românească nu sunt decât promontorii ale Ardealului" (ms. 2.257, fila 414); și poetul conchide: „Pământul mai sărac silește la muncă mai multă pentru producerea aceleiași cantități de bunuri. Dar acel plus de muncă nu se poate pierde. El se traduce în energia musculară, în caracter rezistent și în puterea de reproducțiune a rasei. De aceea de la ardeleni va porni regenerarea națională" (ms. 2.258, fila 214).

O panoramă largă a stării sociale și spirituale din epocă este prezentată de Nicolae Iorga în cele 2 volume ale cărții sale: *Neamul românesc în Ardeal și Țara Ungurească*, publicate în 1906, după lunga sa călătorie în aceste părți de țară. Tot „apostolul neamului" a definit cel mai limpede rolul jucat de „Episcopul Voevod" Inochentie Micu-Clain, în trezirea conștiinței naționale, în afirmarea și apărarea românilor ardeleni ca națiune. Drept care, în Dieta de la Cluj a și fost amenințat că va fi azvârlit afară pe geam, ca apoi,

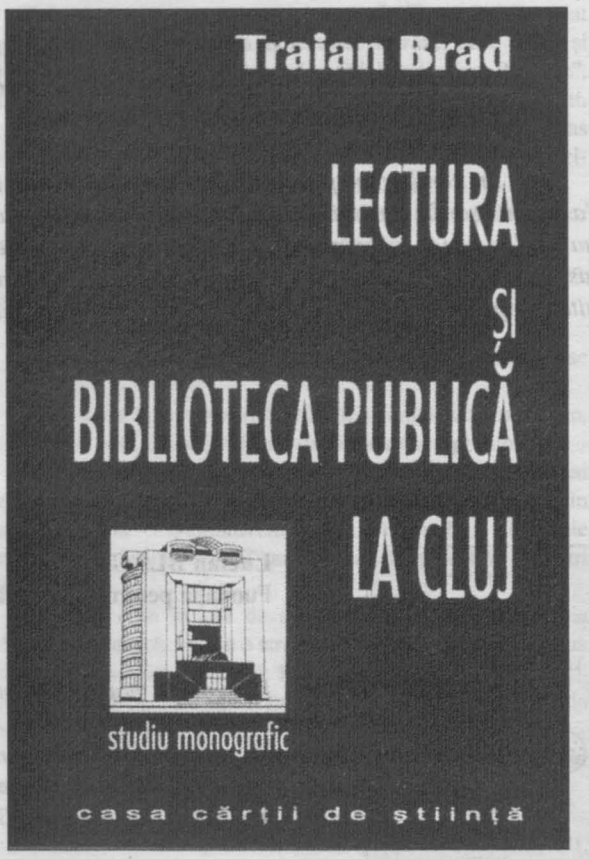

prin intrigile dușmanilor neamului său, să fie relegat la Roma unde a și murit în 1768. Testamentul său, în care Lucian Blaga remarca formula-emblematică „Nu poți învia din morți decât în pământul Patriei" a devenit un *memento* valabil peste timp până astăzi.

Filosoful Vasile Băncilă face, într-un eseu din 1938, un elogiu provinciei și oamenilor săi, realităților socio-economice și spirituale ardelene: „În zodiacul geografic de semnificații românești, Ardealul ocupă un loc de masivă eminență etnică, în așa măsură încât nu ne putem înțelege pe noi ca neam dacă nu înțelegem Ardealul.

Înainte de toate, Ardealul cuprinde sensul originarității noastre. Ideea formei, a sâmburelui sau a impulsului inițial, care domină atât de mult înțelegerea filosofică de azi oricând e vorba de realități sufletești sau biologice, devine clară, în ceea ce privește neamul românesc, numai dacă este pusă în legătură cu ființa istorică a Ardealului.

Aceeași dârzenie metodică îndreptată spre faptă se manifestă în operele de organizare socială și culturală ale ardelenilor. Realizarea cea mai măreață în această privință este opera șaguniană cu toate instituțiile ei și dâra puternică pe care a lăsat-o în istorie. Șaguna, acest domnitor în sutană,

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

acest monarh ecleziastic făcut să conducă o împărăție, în care s-au unit tenacitatea ardeleană cu fluiditatea resurselor politice ale românilor macedoneni, a izbutit fiindcă a găsit în Ardeal o pastă care voia să fie organizată și colaboratori având pasiunea așezată a faptei și organizării.

În Ardeal nu este entuziasmul ce se aprinde repede al românilor din alte părți, în schimb acest entuziasm e cu atât mai adânc atunci când el se produce și revelează aceeași dârzenie de foc sub cenușă a sufletului ardelenesc. Entuziasmul Ardealului a produs un fenomen absolut singular în toată istoria lumii: un simplu țăran, care la un moment dat se molipsește de o idee ce depășea infinit toate interesele lui imediate de țăran, pentru a deveni apoi în tot cursul vieții sale posedatul acestei idei, apostolul ei rustic, profetul patriarhal și sfântul pământului, vagabondul sacru, cruciatul singuratic, omul care vorbea în pilde, care îndemna și șfichiuia și care vedea pretutindeni lupoaica și columna lui Traian: Badea Cârțan! (1848 – 1911). Ciobanul din Cârțișoara e una din cele mai uimitoare dovezi de vitalitate și de legitimitate de a trăi a neamului românesc. Unui popor care produce un astfel de exemplar de țăran i s-a hărăzit desigur un rost înalt. Badea Cârțan, Iancu, Horea, Ciparia, Bărnuțiu, corifeii Școlii Ardelene, Vlaicu și alții... sunt exploziile sufletului ardelenesc, sobru în viața obișnuită, dar cu atât mai înflăcărat pentru fapta cea mare, atunci când se întâlnește cu istoria sau când o creează".[1]

(Pentru Badea Cârțan, munții nu constituiau o piedică: „Cine a mai văzut graniță prin mijlocul țării?" Își caracteriza singur truda în cuvinte memorabile: „Am luat cărțile de unde au fost și le-am dat celor care n-au avut. Atât! Ori ți se pare faptă slabă să-l deștepți pe cel din întuneric?" La o percheziție din 1903, la Brașov, se găsesc la el 4.858 titluri în 76.621 de volume!)

Afirmarea conștiinței naționale a românilor din Transilvania în perioada medievală, premodernă și modernă, proiectată în planul mai larg al istoriei generale a românilor (vezi lucrările unor istorici precum Ioan-Aurel Pop[2] și Mathias Bernath[3]), este fără îndoială și o contribuție științifică la reconstituirea faptelor ce stau la baza formării națiunii moderne și contemporane românești.

Cercetarea epocii străvechi a scos la iveală urme de locuire a teritoriului municipiului încă din perioada paleoliticului mijlociu (120.000 – 80.000 î.Ch.): resturi de faună și unelte de piatră cioplită găsite la Cluj-Mănăștur (Calvaria), la Tăietura Turcului și în cartierul Cordoș. Neoliticul, epoca bronzului și cea a fierului relevă și ele o populare densă a centrului orașului, dar și a zonelor vecine cetății (Gura Baciului, Hoia, Fânațele Clujului, Florești, Deuș ș.a.).

Numele de Napoca, pe care romanii l-au găsit în momentul cuceririi, foarte probabil de origine dacă, a fost preluat de aceștia și folosit în continuare pentru a denumi o localitate foarte importantă din punct de vedere comercial (era la întretăierea marelui drum care mergea din sud spre nord, cu un altul care era orientat pe axa est-vest), militar și economic (minele din Munții Apuseni și ocnele de la Dej, Cojocna și Turda).

Ridicarea la rang de *municipium* a Napocăi romane, în anul 124 d.Ch., iar în a doua jumătate a secolului al II-lea la rang de *colonia* (cea mai înaltă treaptă în ierarhia urbană a Imperiului Roman) denotă importanța acordată de coloniștii romani „centrului", „intramuros-ului".[4]

Viața spirituală a spațiului locuit de autohtoni și coloniștii romani se regăsește în tradițiile acestora – laice, religioase, decorative sau epigrafice, în elemente arhitectonice și monumente funerare, dintre care cele mai semnificative pot fi văzute și astăzi în Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei.

Retragerea oficialităților romane din Dacia, la sud de Dunăre, în anul 271 d.Ch., a determinat locuitorii rămași să reia formele ancestrale de organizare – obștile rurale –, pe care le vor îmbina cu tradițiile romane. Cercetările arheologice vizând acest secol au reliefat și ele urme ale trecerii prin Napoca a popoarelor migratoare: ostrogoții și slavii.

Clujul medieval, prin fortificațiile sale de la Cetatea de pământ (Cluj-Mănăștur-Calvaria) și așezarea civilă din centrul orașului, dezvoltată pe ruinele Napocăi romane, a făcut parte din sistemul de apărare al voievodului Gelu în fața expedițiilor pecenegilor și hunilor. Cucerirea cetății de către regalitatea maghiară în a doua jumătate a secolului al XI-lea îi dă dreptul acesteia să așeze aici călugări benedictini care vor ridica un „claustru" și o biserică, „conventul de la Cluj-Mănăștur devenind astfel o importantă instituție cultural-administrativă, un loc de emitere, adeverire și autentificare a documentelor".[5]

Prima atestare documentară a orașului o găsim într-un document din 1275: *„villa Kulusvár"* (din latinescul *clausa – clusa* – loc închis, chei, sens avut și în termenul slav *kluc*).

Ridicarea așezării la rang de oraș, *civitas*, la 19 august 1316, de către regele Carol Robert de Anjou, îi dă acesteia dreptul la: alegerea judelui, a preotului, a parohului, deținerea și administrarea zonei agricole din hotarul orașului, scutirea de vămi în toată Transilvania, privilegii ce vor fi reînnoite de-a lungul istoriei sale și care vor aduce beneficii în comerțul intern și extern, iar locuitorilor săi, maghiari, germani și români, o prosperitate economică deosebită. Se impune subliniat faptul că, până la mijlocul secolului al XVI-lea, Clujul era unul dintre orașele germane importante din Transilvania. Trecerea populației la calvinism și apoi la unitarianism a determinat întreruperea legăturilor cu ceilalți sași și maghiarizarea populației. De altfel, atât marele tipograf Gaspar Heltai cât și marele predicator Francisc David erau sași la origine.

Creșterea demografică, de la 5.000 de locuitori la mijlocul secolului al XV-lea, la 13.900, la finele secolului următor, a determinat administrația orașului să mărească aria de locuire, pornindu-se o adevărată sistematizare a străzilor, dinspre piața centrală înspre periferia zidurilor de incintă, în linii drepte, ceea ce a dus la apariția suburbiilor; străzile au început să fie podite cu grinzi și scânduri, podurile peste Someș să fie construite din piatră, iar apa potabilă să fie transportată prin conducte din lemn (elemente de civilizație).

Organizarea vieții social-politice, după criterii specifice orașelor transilvănene, a condus treptat la polarizarea populației în clase – săracă și avută. Cea dintâi – mici meșteșugari, lucrători agricoli, jeleri, iobagi fugari, slugi ș.a.; iar cea de-a doua – proprietari de pământuri și de bunuri imobiliare, numiți și „comes", din care s-a format apoi patriciatul orașului, „pătura sa conducătoare".[6] Dezvoltarea clasei de comercianți și meșteșugari, iar mai apoi a marii nobilimi a dus la formarea celui de-al doilea val de patricieni (sași și unguri).

După transformarea, în 1691, a Transilvaniei în

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

provincie austriacă, prin *Diploma* lui Leopold I, Clujul va deveni capitala Guberniului, iar din 1786, și centru de district, înglobând patru comitate, și sediu al uneia dintre cele două Table Regale districtuale.

Din păcate, perioadelor de toleranță națională și religioasă promovate de guvernul austriac le-au urmat încercările repetate ale nobilimii maghiare de discriminare politică, națională, socială și culturală. Infiltrările unor populații străine și colonizările masive făcute de Curtea de la Viena (de slovaci, germani, unguri, ruteni, sârbi, italieni, spanioli, bulgari), îndeosebi la periferia așezărilor urbane unde existau sate compacte de români, în Banat, Crișana, Maramureș și Transilvania, populații care fac și mai grea viața românilor, împiedică sub toate formele închegarea unei vieți spirituale reale a acestora.[7] Cu toate acestea, comunitatea românească din Cluj se forma în preajma cetății și ea va reuși, chiar cu împotrivirea patricienilor maghiari și sași, să se replieze în puternice nuclee, precum cel de la Cluj-Mănăștur care, la 1750, număra 469 de suflete și care își va ridica o biserică de rit ortodox.

Unirea unei părți din românii ardeleni, la 1700, cu Biserica Romei și apariția cultului greco-catolic va face din orașul Cluj un important centru religios de luptă națională a românilor transilvăneni, luptă culminată cu prezentarea la împăratul austriac a revendicărilor națiunii române, cuprinse în *Supplex Libellus Valachorum* (1791). Unirea forțată a Transilvaniei cu Ungaria și impunerea limbii maghiare (1867), tendințele de deznaționalizare având bază în legislație și în sistemul administrativ, odată cu respingerea tuturor revendicărilor politice, naționale, religioase, economice și sociale ale românilor cuprinse în *Supplex* i-au obligat pe aceștia să aștepte momente mai prielnice: instaurarea unor regimuri mai liberale în monarhia habsburgică, precum cel generat de *Diploma* din 1860 și de *Patenta* din 1861, înlesnind, în plan politic și cultural, apariția unor organizații naționale culturale și educative – începutul unui proces de renaștere culturală, de instituționalizare a școlii, culturii și bisericii românești. Mai apoi, reformele din România, produse după Unirea din 1859, au avut și în Transilvania un ecou deosebit prin modelul cultural-național instituționalizat peste Carpați.[8] Merită amintit faptul că primul regulament al nou înființatei Biblioteci a Academiei Române – păstrat în manuscris – a fost întocmit de Gavril Munteanu (1812 – 1861), ardelean, autor de manuale școlare și traduceri din scriitori latini (vezi *Bibliografia Românească Modernă*, vol. II, pp. 501 – 502).

Temelia organizării bibliotecilor publice moderne, în Moldova și Muntenia – reunite, este pusă prin promulgarea, în noiembrie 1864, de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza, a *Regulamentului pentru bibliotecile publice din România*; mai târziu, spre sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui următor, Nicolae Iorga, Spiru Haret, Dimitrie Gusti și alții creează, prin măsurile luate, o adevărată emulație pentru înființarea de noi biblioteci școlare și publice, atât în mediul urban cât și în cel rural, neuitând să sprijine prin forme variate și asociațiile și societățile culturale din Transilvania, supusă încă imperiului austro-ungar.

Începutul de secol XX găsea bibliotecile din Transilvania într-o situație simțitor îmbunătățită, atât prin numărul cât și prin dotarea lor. Și aceasta proporțional cu numărul membrilor societăților, reuniunilor, asociațiilor laice sau religioase ale adulților sau tineretului studios.

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, orașul Cluj rămâne, din punct de vedere economic, în urma altor centre din Transilvania (Brașov, Sibiu), din cauza conservatorismului său și a rămășițelor feudale în organizarea breslelor și corporațiilor meșteșugărești ce vor intra în contradicție cu forțele de producție industrială. Desființarea, prin instrucțiuni și patente, a breslelor, numărul limitat de firme comerciale și industriale au dat și românilor posibilitatea să se îndrepte înspre meserii practice, curent promovat cu insistență de intelectuali, ceea ce a dus la coagularea, în centrele urbane, a unei burghezii industriale românești, cu toată opoziția claselor similare ale maghiarilor și sașilor. Această „clasă a industriașilor", numită și „clasă de mijloc", va face legătura între „inteligență" și „popor", va susține financiar activitățile naționale și culturale, inclusiv activitatea de lectură.

Organizându-se, după modelul asociațiilor culturale și literare, în „reuniuni de sodali (calfe)" (1873), vor promova și sprijini învățarea de către tinerii români a unor meserii, acordându-le stipendii și ajutoare, lucrând pentru dezvoltarea lor spirituală, stimularea și atragerea de noi meseriași industriali, pentru integrarea lor, „întărirea simțului de colegialitate și ajutorare reciprocă, pentru cultivarea simțului național etc."[9]

Reuniunea clujeană l-a avut ca prim-președinte pe profesorul Grigore Silași, cunoscut filolog și organizator al vieții naționale și culturale românești, care, timp de 12 ani, până la retragerea sa determinată de urzelile naționalist-șovine, a îndrumat bibliotecile create pe lângă „Casină" și Societatea „Iulia", iar din 1900 a deschis o bibliotecă proprie cu 204 volume, cu conținut divers, și un cabinet de lectură (1908), toate sprijinite fiind de Banca „Economul". Reuniunile „sodalilor" din Blaj, Miercurea, Sebeș, Sibiu și Cluj, dintre cele mai active, au scos, în 1908, și o revistă: „Munca, pentru meserii, industrie, comerț și economie" care, prin programul ei, își propunea polarizarea intereselor meseriașilor români și popularizarea activităților acestora.[10]

Reuniunea sodalilor români din Cluj a reușit, prin varietatea activităților sale, să unească această clasă românească în dezvoltare, să o facă conștientă de potențialul său viitor, în concurența cu industriașii națiunilor favorizate din imperiu, contribuind, cu certitudine, la prefacerile deosebite ce se vor produce după Marea Unire.

Este de reținut pentru această perioadă că, de la înființarea tipografiilor, creșterea numărului de cărți și apariția presei periodice, la deschiderea primelor librării și a cabinetelor de lectură, de la apariția, în 1831, a primelor biblioteci publice sprijinite de stat (Iași, București, Craiova), odată cu intrarea în vigoare a *Regulamentului Organic*, până la înființarea în 1898 a primelor biblioteci populare de stat, în Țările Române,[11] și a bibliotecilor pentru popor în Transilvania,[12] gama literaturii deținute de acestea se va diversifica în funcție de locul și gradul de instrucție al cititorilor (oraș, sat, pentru tinerii studioși, pentru meseriași etc.). Atât în Țările Române cât și în Transilvania, organizațiile culturale și organismele ce-și propuneau să înființeze biblioteci vor beneficia de ideile progresiste ale unor minți luminate precum: Petrache Poenaru, Gheorghe Asachi, Apostol Culea, Nicolae Iorga, Dimitrie Gusti, V.A. Urechia, B.P. Hasdeu ș.a. – în Regatul României; Iosif Vulcan, George

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bariţiu, Timotei Cipariu, Grigore Silaşi, Amos Frâncu, Iuliu Coroianu, Alexandru Vaida-Voevod, Ion Pop Reteganu ş.a. – în Transilvania.

Societatea română de leptură in Clusiu, de pildă, înfiinţată la 1 octombrie 1861 sub conducerea protopopului Ioan F. Negruţiu, are o bibliotecă românească serioasă.

Aceste idei generoase de învăţare şi propagare a limbii şi istoriei românilor din imperiu, sprijinirea „productelor" naţionale aveau să ducă la ridicarea conştiinţei de neam şi limbă, prin cultură. Exemplaritatea şi bogăţia unor biblioteci precum Biblioteca Centrală din Blaj, Biblioteca Centrală a „Astrei" de la Sibiu şi cea a cărturarului Timotei Cipariu, renumite prin multitudinea incunabulelor, a papirusurilor, a cărţilor vechi şi rare, antice şi medievale, din toate literaturile lumii, dau măsura vredniciei întemeietorilor lor, a temeiniciei învăţământului transilvan.

Surprinde însă faptul că administraţia maghiară de tip austriac ne oferă atât de puţine date despre înfiinţarea şi dezvoltarea bibliotecilor româneşti în Transilvania, deşi timpul scurs de la apariţia lor este – istoriceşte vorbind – neînsemnat. O explicaţie posibilă ar fi şi faptul că unele dintre bibliotecile româneşti din Transilvania erau privite ca iniţiative particulare şi ignorate, în timp ce iniţiativele publice ale românilor erau de-a dreptul reprimate. Deducţia, simplă în fond, comportă două aspecte. Primul este legat de caracterul semioficial, până la aprobarea statutelor, în care au apărut şi s-au dezvoltat majoritatea acestora. Autorităţile maghiare nu vedeau cu ochi buni existenţa societăţilor de lectură şi a bibliotecilor cu carte românească, de unde şi prigoana, discriminările sau chiar devastările la care ele au fost supuse în timp. În fine, pe aceeaşi linie, dar cu armele statisticii, birocraţia maghiară a menţionat doar în treacăt, acolo unde nu a reuşit să ignore, datele legate de existenţa bibliotecilor româneşti. Într-adevăr, în prima statistică oficială despre bibliotecile publice şi particulare, din 1886, sunt menţionate doar 18 biblioteci publice româneşti, deşi numărul lor era cel puţin dublu. Nici celelalte statistici, din 1902, 1904, 1912 şi 1915, nu sunt mai darnice cu date despre existenţa şi situaţia acestor biblioteci. S-a pretextat faptul că în ele erau cuprinse doar cele mai însemnate, de peste 5.000 de volume (statistica din 1904), 10.000 de volume (1912) şi chiar de 50.000 de volume (după 1913), astfel că, răsfoind "Magyar Statisztikai Évkönyv" din acei ani, găseşti menţionate doar bibliotecile Seminarului din Arad, ale gimnaziilor din Beiuş, Blaj, Braşov şi ale „Astrei", toate cu peste 5.000 de volume. Realitatea a fost, din fericire, cu totul alta. În preajma Marii Uniri, existau în Transilvania circa 250 de biblioteci româneşti, ce e drept de mici dimensiuni, dar numărul real al acestora este mai mare. Ele erau constituite îndeosebi în centrele urbane: Cluj, Sibiu, Oradea, Baia Mare, Deva, Făgăraş, Gherla, Lugoj, Turda, Carei, Şimleu, Beiuş, Blaj, Bistriţa, Caransebeş, Călan, Zărand ş.a. Ideile luministe ale Şcolii Ardelene au fost sursa şi suportul necesar în constituirea şi extinderea acestor instituţii generatoare de educaţie şi progres.

Dacă până în 1914 în Transilvania se poate vorbi despre constituiri şi organizări de biblioteci (pe lângă societăţi, reuniuni şi asociaţii culturale, şcoli, aşezăminte de cult ş.a.), după 1918 documentele ne demonstrează că problema reorganizării lor, pe baze moderne şi unitare, era în atenţia forurilor de resort ale statului, a unor animatori reali ai vieţii spirituale româneşti renăscute.

Marea Unire de la 1918 nu numai că a salvat aceste cărţi, dar a făcut ca, în sfârşit, Transilvania să-şi aibă propriile biblioteci publice româneşti. Începutul l-a făcut chiar capitala de drept, Clujul, prin Biblioteca Universităţii, „românizată" după 1919, în cadrul căreia va funcţiona, începând din 14 mai 1921, şi o Bibliotecă Populară, care, ne place să credem, ar putea fi considerată nucleul iniţial sau germenele Bibliotecii Judeţene „Octavian Goga".

Note:

1. Băncilă, Vasile. *Semnificaţia Ardealului*. Argument şi mic dicţionar de personalităţi transilvănene de Petru Poantă. Cluj-Napoca: Editura Clusium, 1993, pp. 3, 16 – 17.

2. Pop, Ioan-Aurel. *Geneza medievală a naţiunilor moderne (secolele XIII – XVI)*. Bucureşti: Editura Fundaţiei Culturale Române, 1998.

3. Bernath, Mathias. *Habsburgii şi începuturile formării Naţiunii Române*. Traducere de Marionela Wolf. Prefaţă de Pompiliu Teodor. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1994.

4. Alicu, Dorin; Cojocneanu, Mihai Gh. *Cluj-Napoca de la începuturi până astăzi (ghid istoric şi turistic)*. Cluj-Napoca: Editura Clusium, 1995.

5. *Ibidem*, p. 8.

6. *Ibidem*, p. 10.

7. Manciulea, Ştefan. *Graniţa de Vest*. Reeditare. Baia Mare: Editura „Gutinul" S.R.L., 1994, pp. 72 – 104 [lucrare premiată de Academia Română, în anul 1934, cu premiul „Năsturel" în valoare de 5.000 lei].

8. Bocşan, Nicolae. *Transilvania şi Unirea din 1859. Implicaţiile culturale*. În: „Anuarul Institutului de Istorie din Cluj-Napoca al Academiei", XXVII, 1985 – 1986, pp. 485 – 487.

9. Glodariu, Eugenia; Cordoş, Nicolae. *Reuniunea sodalilor români din Cluj*. În: „Acta Musei Napocensis", X. Cluj: Muzeul de Istorie a Transilvaniei, 1973, p. 391.

10. *Ibidem*, p. 398.

11. Dima, Ileana. *Începuturile bibliotecilor pentru copii în România*. În: „Revista bibliotecilor", LXII, 1966, nr. 12, pp. 731 – 734.

12. Domşa, Ioan. *Bibliotecile populare săteşti din Transilvania în anii 1870 – 1910*. În: „Călăuza bibliotecarului", 1956, nr. 1, pp. 21 – 24; Muşlea, Ion. *Contribuţiuni la cunoaşterea bibliotecilor româneşti ale oraşelor din Transilvania (până la Unire)*. Cluj: Tipografia „Cartea Românească", 1935; Ionescu, Mircea. *Biblioteci muncitoreşti din Transilvania de la 1848 şi până la Unire. Contribuţii la istoricul dezvoltării lor*. În: „Revista bibliotecilor", XXVI, 1973, nr. 5, pp. 291 – 296.

(Din vol. *Lectura şi biblioteca publică la Cluj*,
Casa Cărţii de Ştiinţă,
Cluj-Napoca, 2001, pp. 11 – 18)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Autografe contemporane

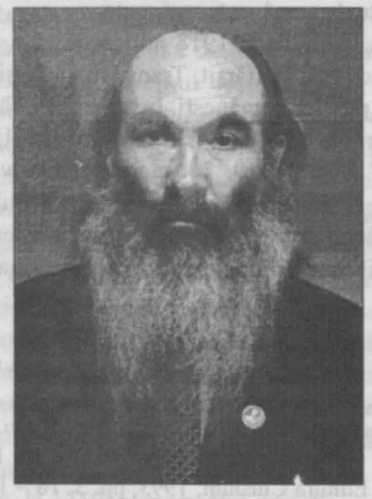

Bio-bibliografie

S-a născut la 19 octombrie 1947 în satul Bahrineşti din fostul judeţ Rădăuţi al României Mari (în prezent regiunea Cernăuţi, Ucraina), într-o familie de ţărani români întorşi la baştină din locurile de deportare, Siberia şi Kazahstan.

1954 – 1962: şcoala de 8 ani din satul natal, cu limba "moldovenească" de predare.

1962 – 1965: Şcoala Medie Politehnică nr. 10 din Cernăuţi.

1965 – 1970: Facultatea de Litere, Universitatea de Stat din Chişinău; în paralel studiază desenul şi pictura la Studioul Tineretului de Creaţie din R.S.S. Moldovenească.

1969 – 1971: student (extern) al Facultăţii de Arte plastice, Universitatea de Arte din Moscova.

1969: pictor secund la Stadionul Republican din Chişinău.

Debutează ca poet, împreună cu Leonida Lari, în cadrul cenaclului universitar "Mihai Eminescu".

Debutează ca actor de film într-un rol episodic în filmul *Această clipă*, regizor Emil Loteanu.

Debutează ca actor de teatru în spectacolul *Insula* de Mihail Sebastian, Teatrul "Flacăra" al Universităţii de Stat din Chişinău.

Debutează ca pictor în cadrul expoziţiei republicane "Luceafărul poeziei româneşti" cu portretele *Mihai Eminescu* şi *Veronica Micle*, pentru care la 15 ianuarie 1970 obţine Premiul I.

1970: pictor şef la Stadionul Republican din Chişinău.

iulie – august – septembrie, prima expoziţie personală, Stadionul Republican din Chişinău (la intervenţia KGB-ului expoziţia este interzisă).

1972 – 1976: secretar literar şi pictor-scenograf la Teatrul "A.S. Puşkin" din Chişinău (actualul Teatru Naţional "Mihai Eminescu").

1972: devine membru al Uniunii Teatrale din R.S.S. Moldovenească.

Participă la expoziţii de pictură ale tineretului (1971, 1974, 1975) la expoziţia unională "Slavă muncii" (Moscova, 1971), la expoziţia internaţională "Satira în lupta pentru pace" (Moscova, 1975).

1977: este expulzat din Chişinău.

1978 – 1979: pictor-scenograf la Teatrul "Vasile Alecsandri" din Bălţi.

1979 – 1982: doctorand la Catedra de Istorie a Teatrului (Institutul de Artă Dramatică "A. Lunacearski" din Moscova).

1980: debutează editorial cu un volum de basme pentru copii, *Mama noastră – Pasăre Albastră* (Editura "Literatura Artistică", Chişinău).

1984: devine membru al Uniunii Scriitorilor din URSS.

1986: este expulzat din Moscova pe Volga (regiunea Iaroslav).

1988: devine rezident la Moscova (după căsătoria cu poeta armeană Alla Ter-Agopian).

1994: obţine cetăţenia română, se repatriază, se stabileşte la Bucureşti.

1994 – 1997: redactor la revista reîntregirii neamului "Glasul Naţiunii".

2003: membru al comitetului director al Mişcării Europene, Secţiunea Naţională Română (şeful Comisiei pentru ţările Europei de est); membru al colegiului redacţional al revistei "Cugetarea Europeană" / "La pensée européenne".

25 martie – 7 mai: expoziţie personală (retrospectivă) la Muzeul Naţional de Istorie a României, cu titlul "Basarabia Martiră", pictură şi grafică.

Mihai PREPELIŢĂ

***De-aş avea...* (din ciclul "Eminesciana")**

Unde-i dulcea Bucovină, unde-s codrii de aramă?

Ostatic am rămas la fraţi – de un blestem desperecheaţi...
Trăiesc în Ţara Nimănui, născut în cuibul cucului...
Şi vai de trist pământul meu de până hăt la Movilău!
Şi vai de biata maică-mea trimisă în Siberia...

Unde-i dulcea Bucovină, care-i partea mea de vină?
Unde-s codrii de aramă? De ce plâng din vamă-n vamă?...

Cei străini tot vin şi vin peste Codrii lui Cosmin...
Vin cu „drujbele" în spate – creaturi înaripate...
Vai de fraţi, vai de surori, risipiţi ca nişte nori
De furtuna cea cerească, de prostia românească...

Unde-i dulcea Bucovină, care-i partea mea de vină?
Unde-s codrii de aramă? De ce plâng din vamă-n vamă?...

Nici nu ninge, nici nu plouă... Iar se lasă Lună nouă
Peste dulcea-mi Bucovină – floare rară de sulfină...
Nici tu vie, nici tu moartă... Viitor? Speranţă? Soartă?
Pe pământul vechii Dacii se desfată haidamacii!

Unde-i dulcea Bucovină, care-i partea mea de vină?
Unde-s codrii de aramă? De ce plâng din vamă-n vamă?...

Nici Ştefan şi nici Mihai, nici tu paloş, nici tu nai...
Unul zace în mormânt, la Putna, cu legământ...
Altul pe boltă tresare de dorul Veronei sale...
Paraclis fără icoană? Trunchi de tei fără coroană?

Unde-i dulcea Bucovină, care-i partea mea de vină?
Unde-s codrii de aramă? De ce plâng din vamă-n vamă?...

Doamne, Doamne, Sfinte Tată, mântuieşte-ne odată!
Românul de la o vreme nici de Tine nu se teme...
Capul cel plecat nu-l taie... Filosofie de paie!
Sabia cât străluceşte – neam după neam nimiceşte...

Unde-i dulcea Bucovină, care-i partea ta de vină?
Unde-s codrii de aramă? De ce plâng din vamă-n vamă?...

Bahrineşti – Bucovina,
iunie – iulie 2002

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Poeme haiku

porumbel străin
cu o aripă ruptă
român deportat

***

ce peisaj bizar
avion supersonic
în bucovina

***

frunze de stejar
peste crucea ferestrei
toamna vieții

***

la moara din deal
o furnică macină
vânt și iluzii

***

barză pe gânduri
cu focușorul în plisc
nici o broscuță

***

cerul ne plânge
cu zăpadă și îngeri
crăciun românesc

***

poeții se sting
în plină iarnă de dor
verbele cerșesc

aricii se tem
doar de sârma ghimpată
la frontieră

***

o sută de ani
stau la masa tăcerii
fără de muză

***

cer cu smaralde
vară în dricul iernii
iisus e cu noi

***

vară toridă
privighetoarea de plumb
scuipă foc pe nări

***

lacrimă de orb
peste scoica solară
o perlă vie

***

gard cu garoafe
la margine de țară
bucovina mea

***

popas la bellu
deplâng necuvintele
în decembrie

de cincizeci de ani
păşesc pe un câmp minat
nu știu a zbura

***

satul meu natal
au înflorit crucile
s-au uscat merii

***

un crin aplecat
peste leagănul-lună
maica domnului

***

dincolo de geam
doar o stepă rusească
eu iubesc munții

***

pe cer nici o stea
pe pământ nici un suflet
apocalipsă

***

vai numele meu
doar o baltă de sânge
peste siberii

Mireasă din Bucovina

Volume

- 1981: *Îmblânzirea curcubeului*, roman (ediție cenzurată), Editura "Literatura Artistică", Chișinău.
- 1982: *Constelația tinerelor talente*, mic dicționar, Editura "Cartea Moldovenească", Chișinău.
- 1983: *Artistul poporului din Republica Moldova, Constantin Constantinov*, monografie, Editura "Literatura Artistică", Chișinău.
- 1985: *Konstantin Konstantinov*, monografie (în limba rusă), Editura "Literatura Artistică", Chișinău.
- 1986: *Za gorizontom* (Dincolo de orizont), nuvele (în limba rusă), Editura "Molodaia Gvardia" (Garda Tânără), Moscova.
- 1989: *Tânguiosul glas de clopot...* (Eminescu – Bucovina, evocare documentară, 1858 – 1869), Editura "Literatura Artistică", Chișinău.
- 1989: *Peste Carpați, peste cutremure...* (versuri lirice, versuri dramatice), Editura "Literatura Artistică", Chișinău.
- 1990: *Za gorizontom* (Dincolo de orizont), basme pentru copii (în limba rusă), Editura "Literatura Artistică", Chișinău.
- 1991: *Deni udaci* (Ziua norocului), pentru copii (în limba rusă), Editura "Malîș" (Prichindel), Moscova.
- 1994: *101 poeme haiku*, Editura Haiku, București.
- 1995: *Dialoguri de sânge*, Editura "Vasile Cârlova", București.
- 1996: *Necropole pentru suflet*, poeme, Editura "Vasile Cârlova", București.
- 1997: *Îmblânzirea curcubeului*, roman, partea I, Editura "Vasile Cârlova", București.
- 1997: *Îmblânzirea curcubeului*, roman, partea II, Editura "Vasile Cârlova", București.
- 1997: *La casa cu nehuni*, dramaturgie, Editura "Vasile Cârlova", București.
- 1997: *Ucenic la Eminescu*, Editura "Vasile Cârlova", București.
- 1997: *Altarul Muzelor*, monografii, Editura "Vasile Cârlova", București.
- 1998: *Din gulagul românilor...*, mărturii, Editura "Vasile Cârlova", București.
- 1999: *Eu sunt născut în Bucovina...*, confesiuni, Editura "Vasile Cârlova", București.
- 1999: *Codrii Cosminului*, romane, nuvele, Editura "Vasile Cârlova", București.
- 2000: *Poem nocturn*, poezii și poeme, Editura "Augusta", Timișoara.
- 2001: *111 poeme haiku*, Editura "Făt-Frumos", București.
- 2002: *1001 poeme haiku*, Editura "Făt-Frumos", București.

Traduceri – din limba rusă în limba română

- 1973: Ibrahimbekov R., *Dincolo de ușa verde*, piesă în 3 acte, Chișinău, volum colectiv.
- 1981: Rannap I., *Vulturul cel de pe urmă*, nuvelă, Editura "Literatura Artistică", Chișinău.
- 1984: Ezera R., *Merișoare de dragoste*, roman, Editura "Literatura Artistică", Chișinău.
- 1988: Maznin I., *Toată vara zi de vară*, versuri pentru copii, Editura "Literatura Artistică", Chișinău.
- 1988: Zigunenko S., *Salut, mă numesc Robotică!*, Editura "Literatura Artistică", Chișinău.
- 1989: Vasiliev V., *Ca între bărbați...*, Editura "Literatura Artistică", Chișinău.
- 1989: Dolgopolov I., *Maeștri și capodopere* (arta plastică rusă, de la sciți și până în 1917), Editura "Literatura Artistică", Chișinău.
- 1991: Ter-Agopian A., *Vântul și măștile*, roman, Editura "Victoria", București.

Din limba română în limba rusă

- 1990: Drevo Susțestvovania, *Arborele ființării noastre*, tineri poeți din România, antologie, Editura "Molodaia Gvardia" (Garda Tânără), Moscova (în colaborare cu A. Ter-Agopian).
- 1991: Andru Vasile, *Jenih ili Svadiba posle smerti* (Mirele sau Nuntă după moarte), roman, revista "Codrî" (Codrii), Chișinău, nr. 8 – 9 (în colaborare cu A. Ter-Agopian).

Membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova (din 1984).
Membru al Uniunii Scriitorilor din Federația Rusă (din 1986).
Membru al Uniunii Teatrale din Federația Rusă (din 1986).
Membru al Uniunii Scriitorilor din Moscova (din 1988).
Membru al Comunității Internaționale a Uniunilor Scriitorilor (din 1991).
Membru al Confederației Internaționale a Uniunilor Teatrale (din 1991).
Membru al Uniunii Scriitorilor din România (din 1994).

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Scrisoare din... Târgoviște

Tradiții ale bibliotecilor târgoviștene

(II)

Prof. dr. Victor PETRESCU
Director al Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu" Dâmbovița

Înființarea bibliotecii ca instituție publică

La urmare a măsurilor întreprinse de autoritățile locale și județene, la 30 ianuarie 1944 are loc inaugurarea muzeului orașului Târgoviște, prilej cu care s-a deschis și *„Biblioteca primăriei și Căminului Cultural Târgoviște – adăpostită în localul muzeului până ce se va clădi o sală proprie"*. (Primăria orașului Târgoviște, dosar 14/1943/1944)

La solemnitate au participat membrii „Asociației târgoviștenilor și dâmboviților" care au aprobat numirea primului director al muzeului, bibliotecii și căminului, în persoana profesorului Alexandru Vasilescu. După inaugurare, el întocmește Regulamentul de funcționare al bibliotecii, fiind unul din primele regulamente de organizare și funcționare a bibliotecilor ca instituții de cultură. Acesta este aprobat prin Decizia 70563 din 14 august 1944 a primăriei orașului Târgoviște. În cele 30 de articole ce îl compun se fac precizări asupra denumirii bibliotecii, conducerii, necesarului asigurat de primărie pentru buna funcționare, a taxelor de membru și de citit, condițiilor în care se pot împrumuta cărțile, programului de funcționare și altele.

După război se reia dorința târgoviștenilor de a avea local propriu pentru bibliotecă. Astfel, în 1947 se formează un comitet din care fac parte: Constantin Sandu (primar), Constantin Nicolaescu, Tănase Borțoi, Rădulescu Dumitru, ing. Gall și alții, care coordonează lucrările de amplasare, construcție, dotare cu mobilier a noii clădiri, construită după planul Fundației Dalles, întocmit de arhitectul târgoviștean Ion Magrini. Fundația (inaugurată în 1932) a fost creată de familia Dalles, care deținea un frumos conac boieresc în comuna Bucșani din județul nostru, unde a construit un spital, două școli, două biserici, iar la Târgoviște, un internat pentru gimnaziu.

Redăm mai jos „Memoriul explicativ" întocmit de ing. Vl. Mănescu, șeful Serviciului tehnic din cadrul Primăriei Târgoviște, în care se argumentează necesitatea construirii bibliotecii:

«Referitor la lucrările de construire a unei biblioteci comunale în orașul Târgoviște.

Construirea unei biblioteci comunale este imperios necesară, orașul nostru fiind lipsit de o clădire care să corespundă cu cerințele vremii și unde să se poată amenaja o bibliotecă în care cetățenii orașului, cum și cei din împrejurimi, să poată avea posibilitatea să citească sau să-și procure cu ușurință cărțile de literatură democratică.

S-a decis construirea provizorie a acestei biblioteci în grădina publică pentru a fi în centrul orașului, unde este obișnuit publicul orașului și în special tineretul, ostașii, fetele de serviciu, ucenicii etc. care în prezent stau pe bănci în grădină unde discută lucruri care nu le aduc nici-un folos, – toți aceștia vor fi oaspeții bibliotecii și vor avea de câștigat din punct de vedere moral și cultural atât ei personal cât și țara.

La facerea proiectului s-a avut în vedere ca sala să fie cât mai mare, să îndeplinească condițiile – la nevoie să poată adăposti o expoziție.

Intrarea se face direct în vestibul (care iarna va fi încălzit), din vestibul în sala de lectură, cu o singură intrare ca să se poată controla cu ușurință intrarea și ieșirea (toate ferestrele sălei de lectură se pot deschide la nevoie).

Alături de vestibul mai dispunea de o cameră care se poate întrebuința la nevoie ca vestiar, în partea cealaltă a sălei o altă cameră ca depozit de cărți; majoritatea cărților și revistelor se vor depune în dulapul ce se va așeza pe peretele din fundul sălei de lectură care va avea o lungime de cca. 18 m și 3,50 m înălțime.

Locuința personalului de serviciu este amenajată în clădirea primăriei care se află numai la 12 m depărtare de clădirea proiectată a bibliotecei, după cum se poate vedea din planul de situație anexat.

Clădirea este așa fel plasată încât înfrumusețează această parte a centrului și a grădinei publice.

Lucrarea se execută pe cale de regie, iar valoarea devizului se ridică la suma de lei 3.000.000».

Construcția este ridicată în anii 1948 –

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

1949, perioadă în care întâlnim la arhiva primăriei o bogată corespondență ce cuprinde devize, memorii, ordine referitoare la derularea activităților aferente impulsionării și terminării lucrării.

Biblioteca începe să funcționeze în noul local din ianuarie 1950, fondul de publicații (aproximativ 5 – 6.000 volume) fiind constituit la început din cărțile unor biblioteci particulare (Bițu Athanasiu, Ion Tălângescu, Ion Corbescu), cea a familiei Văcărești, la care se adaugă aproximativ 1.000 volume cumpărate de primărie. Un an mai târziu (1951), fondul crește cu 2.500 – 3.000 cărți provenite de la biblioteca Căminului Cultural „Tudor Vladimirescu", continuatoarea celei a Căminului Cultural „Târgoviște", care se aflase din 1944 în incinta muzeului nou înființat. Remarcăm că biblioteca a fost dotată complet cu mobilier specific, unele obiecte de inventar fiind folosite și în prezent de instituția noastră.

Din dinamica dezvoltării instituției noastre

În următoarele decenii, până în 1968, situația bibliotecii este coroborată cu dezvoltarea de ansamblu a societății românești, și mai ales cu pregnanta involuție a culturii, impusă prin dicteuri. Are loc așa-zisa „revoluție culturală", de fapt o subestimare a specificului cultural românesc, înregimentarea acestuia în mult trâmbițatul „internaționalism proletar". Subordonând tradițiile orale și culturale unei politizări excesive, societatea românească va parcurge o perioadă de involuție, bibliotecilor rezervându-li-se un rol „de prim rang" în acest program. Prin definiție, depozitare de-a lungul secolelor a documentului primar (fie că s-a numit manuscris, carte, periodic și până la purtătorii moderni de informații din zilele noastre), bibliotecile au tezaurizat tot ce a creat mai valoros umanitatea în zbuciumata-i existență. Iată de ce, raportându-ne la perioada amintită mai sus, aceste instituții au avut cel mai mult de suferit. La situațiile spațiilor insuficiente, ale personalului redus numeric și în multe cazuri necorespunzător ca pregătire profesională și culturală, ale lipsei fondurilor și ale unor condiții normale desfășurării activității, li s-a adăugat în perioada de referință, până în 1968, și uneori după, „agresiunea" directă asupra fondurilor de publicații, prin celebrele epurări pe criterii ideologice, arbitrare. Am făcut aceste precizări pentru a înțelege mai bine climatul vitreg, de multe ori potrivnic în care și-a desfășurat activitatea, timp de aproape două decenii, biblioteca târgovișteană.

O situație nefirească a cunoscut această instituție în 1952 când, prin acte normative, se înființează **Camera cărții**, ce a avut ca urmare (în 1955) întemeierea Bibliotecii Centrale de Stat. O mare parte din cel mai valoros fond de carte și periodice, achiziționat înainte sau după 1948, de multe ori prin măsuri arbitrare, este pierdut de către biblioteca noastră (cărți aparținând familiei Văcărești, a lui C. C. Cornescu, Ion Tălângescu, Mitropoliei și chiar din donația D. Athanasiu-Bițu). Prin împărțirea administrativ teritorială din 1950, suntem instituționalizați ca Bibliotecă Raională, cu atribuții sporite de creștere a fondurilor, de îndrumare metodologică și diversificare a activităților cu cartea pentru toate localitățile raionului Târgoviște.

Până la noua împărțire administrativ teritorială din 1968, activitatea bibliotecii se desfășoară la parametri destul de modești, determinați, cum am amintit mai sus, de o serie de opreliști de ordin ideologic, social sau economic, instituția noastră fiind concordantă la situația generală în care se afla Târgoviștea. Și în aceste condiții, biblioteca și-a îndeplinit rolul său social, contribuind substanțial la formarea multor generații, fiind una din instituțiile catalizatoare a intelectualilor mai vechi precum și a celor în formare. Crește apreciabil fondul de carte, ajungând în 1968, an de referință datorat noii împărțiri administrativ teritoriale a țării, la aproximativ 45.000 volume. Totodată, se pun bazele constituirii unor noi colecții: de periodice, carte documentară, discuri etc.

Din păcate, din cauza condițiilor necorespunzătoare, o parte a fondului, mai ales cel considerat din motive ideologice ca neadecvat pentru a fi pus la dispoziția cititorilor, se degradează, ceea ce va duce în final la pierderea acestuia.

Instituția noastră nu este de altfel singulară, de vicisitudinile vremurilor nescăpând nici bibliotecile liceelor „Ienăchiță Văcărescu", „Carabela" sau „Economic", pentru a aminti pe cele mai reprezentative. Totodată, sunt confiscate sau distruse multe cărți ale unor biblioteci personale, posesorii lor făcând parte din rândurile intelectualității târgoviștene cu vechi tradiții.

Anul 1968 aduce cu sine reînființarea județului Dâmbovița, ca parte administrativă a țării. În aceste condiții, în anii următori, vom asista la o dinamizare a vieții social-economice și implicit și a celei culturale. Instituția noastră devine, din 1974, bibliotecă județeană, titulatura răspunzând mai bine mutațiilor de ordin socio-cultural, cât și ariei de preocupări din ce în ce mai diversificată. Următorul deceniu (1970 – 1980) este cel al consolidării organizatorice, al redimensionării activității, al conceperii structurii colecțiilor și diversificării acestora, cel al recuperării prin achiziții sau donații a unor lucrări de referință pentru cultura națională și universală, precum și al constituirii unui important fond documentar referitor la meleagurile dâmbovițene. În plină dezvoltare, biblioteca nu este nici acum scutită de o serie de probleme, referitoare la spațiu, dotări, fonduri, rezolvate însă

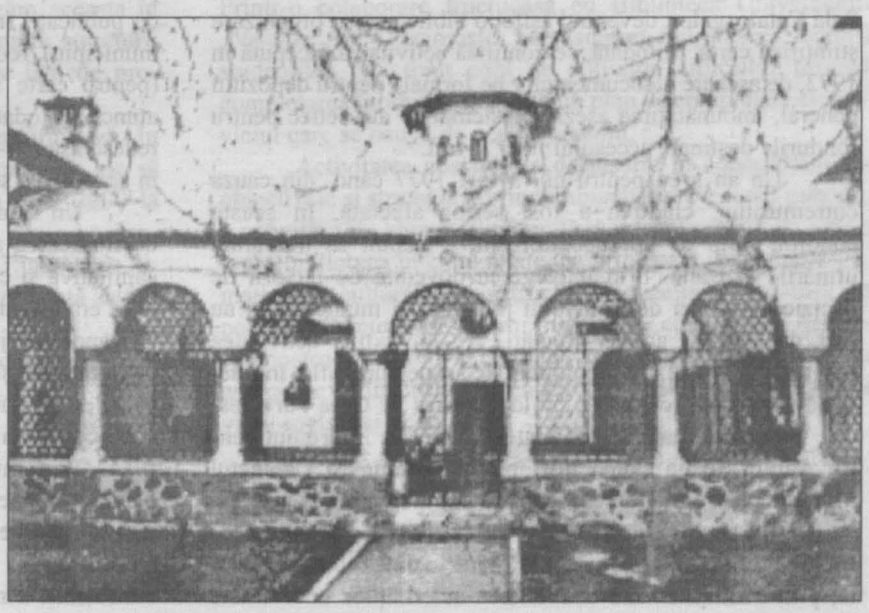

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

mai uşor datorită autorităţilor locale, şi în special celor culturale din acea perioadă, care ne-au acordat de multe ori un sprijin consistent. Astfel, între 1972 – 1974, biblioteca îşi extinde spaţiul prin înfiinţarea, într-o clădire separată, a Secţiei pentru Copii, şi prin transferarea Secţiei de Împrumut pentru Adulţi într-un spaţiu la Casa de Cultură Municipală (fosta Sală de Arme).

Anul 1974 este considerat pe bună dreptate un an definitoriu în privinţa dezvoltării activităţii noastre. Prin mutarea într-un spaţiu adecvat (localul fostei Prefecturi a judeţului, monument de artă şi arhitectură datând din 1902), am putut organiza în acesta toate secţiile şi serviciile existente, înfiinţând şi unele noi: Secţia Muzicală şi de Artă, Serviciul de Informare şi Documentare, Secţia de Colecţii Speciale (ce cuprindea cartea de patrimoniu sau cea susceptibilă de a face parte din patrimoniul naţional, ediţiile bibliofile, cele cu autograf etc.), Sala de Periodice, Serviciul Metodic, Sala Cataloagelor, devenind astfel o bibliotecă cu organizare ştiinţifică certă. Totodată, se continuă activitatea începută în 1972, de aşezare a documentelor pe formate pentru depozitul general, îmbunătăţirea aşezării sistematico alfabetice pentru fondurile destinate accesului liber la raft.

Un an greu pentru noi a fost 1977 când, din cauza cutremurului, clădirea a fost serios afectată. În aceste condiţii, timp de aproape trei ani, a trebuit să înlăturăm urmările acestuia. Prin înţelegerea dovedită de factorii de decizie de atunci de la nivelul judeţului şi municipiului au fost depăşite şi aceste greutăţi. Ne-am extins activitatea într-un nou spaţiu, tot monument de arhitectură, aflat în imediată vecinătate (cunoscut sub denumirea de Casa Pârvulescu), unde am organizat activitatea Secţiei de Împrumut pentru Adulţi, Secţia Colecţiilor speciale precum şi Cabinetul Metodic pentru bibliotecile publice din municipiu şi judeţ.

Tot acum, aria de acoperire a serviciilor noastre pentru locuitorii municipiului s-a aflat într-o dinamică ascendentă, prin înfiinţarea sau dezvoltarea activităţilor unor filiale (cea de la Casa Municipală de Cultură, din cartierul Matei Voievod, microraionul IX, sau cea de la Casa Ştiinţei şi Tehnicii pentru Tineret). Am beneficiat câţiva ani şi de un bibliobuz, amenajat de noi, care servea anumite puncte mai îndepărtate ale Târgoviştei, desfiinţat din cauza restricţiilor de carburant care au urmat.

Anul 1986 se constituie de asemenea într-un moment important în existenţa noastră. Din cauza unor decizii locale, suntem scoşi din clădirea fostei prefecturi, împreună cu Tribunalul cu care ne învecinam, pentru înfiinţarea secţiei de istorie a Muzeului judeţean, prilejuită de împlinirea a 600 de ani de la urcarea pe tronul Ţării Româneşti a lui Mircea cel Bătrân. Ni se repartizează clădirea în care funcţionăm şi astăzi, neterminată şi neadecvată pentru organizarea activităţii de bibliotecă. A trebuit ca în următoarea perioadă să reluăm aproape totul de la capăt. Compartimentarea spaţiului pentru secţiile şi serviciile noastre, mutarea întregului fond de publicaţii (risipit pentru o perioadă în diferite spaţii din municipiu), reorganizarea acestuia, înfiinţarea unei secţii noi (pentru carte ştiinţifică şi tehnică) au constituit priorităţi atunci. Totodată, Biblioteca pentru Copii şi Tineret a fost redeschisă într-un spaţiu generos (Calea Domnească, nr. 235) în apropierea sediului central.

Un ritm ascendent, în concordanţă cu extinderea şi diversificarea activităţii noastre, a cunoscut şi dimensiunea cantitativă şi calitativă a personalului. Dacă în 1962 activitatea era asigurată de 2 bibliotecari, în 1972 de către 9 angajaţi, apoi s-a ajuns la 34 (bibliotecari, personal administrativ, de întreţinere şi pază). Calitatea pregătirii profesionale este şi ea relevantă, marea majoritate a acestora având azi studii postliceale sau superioare de specialitate.

Prin mutaţiile profunde survenite în structura societăţii româneşti, începând cu anul 1990, instituţiile de cultură îşi redimensionează şi diversifică conţinutul activităţii, racordându-se la imperativele prezentului. În acest context, bibliotecile fiind parte componentă a sistemului educaţional,

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

prin specificitatea instrumentelor cu care operează şi-au modelat fomele de activitate pentru a răspunde mai bine diverselor solicitări şi interese ale utilizatorilor.

Integrată în preocupările autorităţilor locale, ale sistemului cultural instituţionalizat, de continuă înnoire şi dezvoltare a vieţii spirituale, Biblioteca Judeţeană „Ion Heliade Rădulescu" Dâmboviţa îşi fixează strategia prezentă şi de perspectivă în scopul îmbunătăţirii lecturii publice şi a activităţii culturale prin intermediul cărţii, punând în valoare tezaurul de gândire şi idei umane cuprins în colecţiile sale. Avem în vedere cu prioritate: completarea curentă şi retrospectivă a fondului de publicaţii în funcţie de cunoştinţele, curentele de opinie şi interesele de documentare ale locuitorilor din municipiul Târgovişte şi judeţ; prelucrarea lor biblioteconomică, conform normelor tehnice din domeniu; organizarea, conservarea şi valorificarea acestor colecţii prin punerea la dispoziţia celor interesaţi a întregii baze de date de informare şi documentare a bibliotecii; ridicarea calităţii serviciilor oferite utilizatorilor săi; efectuarea unor studii şi cercetări în domeniul bibliologiei, lecturii, tradiţiilor culturale, aniversarea unor evenimente şi personalităţi, organizarea unor activităţi de comunicare specifice, atât la sediu cât şi în localităţile judeţului; asigurarea asistenţei metodologice şi de specialitate pentru bibliotecile orăşeneşti şi comunale, concomitent cu preocuparea continuă pentru perfecţionarea profesională a personalului din unităţile bibliotecare; îmbunătăţirea bazei materiale pentru implementarea sistemului informaţional; gestionarea corespunzătoare a patrimoniului pe care îl deţinem.

Cu preponderenţă, a trebuit să avem în vedere creşterea nucleului de publicaţii, îmbunătăţirea structurii sale tematice, depistarea unor noi resurse de finanţare pentru achiziţii de carte, periodice şi non-publicaţii, deoarece resursele alocate, deşi au crescut semnificativ an de an, nu sunt concordante cu preţul documentelor şi cererea informaţională.

Ne-am creat colecţiile în timp, pentru a satisface cerinţele de lectură şi studiu, de informare şi documentare, impuse de colectivitatea pe care o servim. În prezent, ele ţin mai bine seama de problematica socială generală, de specificul vieţii social-economice şi culturale, de mutaţiile în structura populaţiei servite, de nivelul de percepţie diferenţiat şi în schimbare al beneficiarilor potenţiali. Realizăm aceasta în urma unor analize periodice şi pertinente asupra structurii colecţiilor noastre, aplicând criteriul selectiv faţă de producţia editorială curentă şi retrospectivă.

Dinamica creşterii colecţiilor este semnificativă. În 1950 existau 5.600 u.b., în 1968, 44.093, pentru ca ele să crească la 208.328, în 1980, la 268.033, în anul 2000 la 293.117.

În anul 2003, fondul nostru de 304.633 unităţi de bibliotecă, structurat în 10 tipuri de colecţii, se prezintă astfel:

a. *carte*: 254.352;

b. *publicaţii seriale*: 12.368, din care: curente: 7.518; vechi: 4.850;

c. *manuscrise*: 1.468;

d. *microformate*: microfilme: 316;

e. *documente cartografice*: 76;

f. *documente audio-vizuale*: 8.495, din care: discuri: 6.729; benzi magnetice: 10; casete audio: 1.468; casete video: 55; CD: 233;

g. *documente grafice*: picturi: 23;

h. *documente electronice*: baze de date pentru seriale: 20; documente digitale: 1; CD-ROM: 1;

i. *documente* fotografice sau multiplicate prin prelucrări fizico-chimice: grafică carte: 236; fotografii: 4.667; ilustraţii: 18.027; maximafilie: 538;

j. *alte categorii de documente*, indiferent de suport: ex-libris: 1.988; sigilografie: 121; pictură pe piatră: 2; diapozitive: 1.136; diafilme: 619; afişe: 161; programe: 274; pliante: 117; invitaţii: 150; calendare: 2.

Dinamica ascendentă a colecţiilor noastre, a vieţii sociale şi culturale a municipiului şi judeţului a dus implicit la creşterea importanţei instituţiei în colectivitate.

Pentru biblioteca noastră, ca de altfel pentru toate bibliotecile publice, relaţia sa cu utilizatorii este esenţială. Am avut şi avem un public, el oglindind în timp funcţionalităţile dar şi disfuncţionalităţile instituţiei. În această etapă, accentul plenar cade pe selecţionarea tipurilor de documente, pe structurarea lor, pe promptitudinea şi rapiditatea accesului la informaţiile deţinute, toate puse în slujba membrilor colectivităţii în care ne desfăşurăm activitatea, biblioteca fiind pe bună dreptate considerată coloana vertebrală a culturii acesteia.

În acest sens, dinamica cititorilor şi a volumelor consultate se prezintă astfel:

- **1952:** 2.000 cititori / 23.000 publicaţii consultate;
- **1968:** 5.125 cititori / 86.205 publicaţii consultate;
- **1980:** 12.000 cititori / 300.000 publicaţii consultate;
- **1990:** 7.527 cititori / 270.893 publicaţii consultate;
- **2000:** 12.150 cititori / 392.609 publicaţii consultate.

În anul 2002 am atras la lectură un număr de 13.526 utilizatori, cărora le-am eliberat 387.536 documente.

Utilizatorii bibliotecii au beneficiat de îndrumarea atentă şi permanentă a bibliotecarilor, primind sugestii referitoare la studierea unor categorii de publicaţii, afişarea listelor cu noutăţile intrate în bibliotecă (pe domenii), precum şi a bibliografiei şcolare (pentru toate categoriile de elevi). Printr-o colaborare fructuoasă cu Biblioteca Universităţii „Valahia" din Târgovişte, am asigurat îndrumarea lecturii studenţilor. S-a ţinut cont de opţiunile cititorilor privind completarea fondului, stabilind un plan de completare cu serviciul care se ocupă de acest domeniu.

Activitatea noastră s-a desfăşurat în concordanţă cu obiectivele şi strategia privind îmbunătăţirea lecturii publice, a activităţii de animaţie culturală, conform rolului pe care-l joacă biblioteca în comunitate, ca principală instituţie informaţională, culturală, de instrucţie şi educaţie prin cultură, ce polarizează interesele tuturor instituţiilor comunitare, demersul nostru fiind într-o continuă mobilitate, concordant cu aspiraţiile utilizatorilor şi cu cerinţele impuse de dinamica vieţii sociale şi economice.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Meridian biblioteconomic

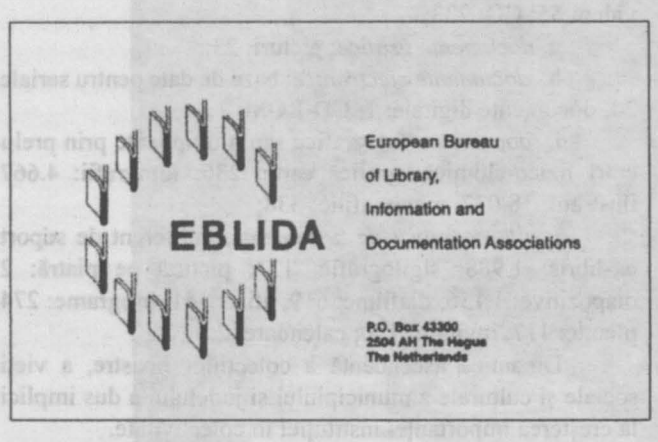

EBLIDA

Raport anual de activitate aprilie 2002 – martie 2003

Inițiative și programe

Programul eEurope 2005 – Politica Uniunii Europene de dezvoltare a societății informaționale

Inițiativa *eEurope* a fost lansată în anul 1999 de către Comisia Europeană pentru ca toți europenii să se bucure de beneficiile societății informaționale. Planul de acțiune *eEurope 2002*, aprobat de șefii de stat și de guvern la reuniunea de la Feira, stabilește un traseu pentru atingerea obiectivelor *eEurope*. În luna mai 2002, Comisia a adoptat planul de acțiune *eEurope 2005* (în continuarea lui *eEurope 2002*) pentru perioada 2003 – 2005.

Noul plan de acțiune se bazează pe succesul planului de acțiune *eEurope 2002* și păstrează titlul eEurope ca simbol al politicii Uniunii Europene de dezvoltare a societății informaționale. Obiectivele noului plan de acțiune sunt: crearea unui mediu favorabil pentru investițiile private; crearea unor noi locuri de muncă; creșterea productivității; modernizarea serviciilor publice și oportunitatea, acordată tuturor, de a participa la societatea informațională globală. *eEurope 2005* urmărește așadar stimularea serviciilor, a aplicațiilor și conținuturilor bazate pe o infrastructură de bandă largă.

Planul de acțiune *eEurope* se bazează pe două grupuri de acțiune care se completează reciproc: pe de o parte, stimularea serviciilor, aplicațiilor și conținuturilor acoperind deopotrivă serviciile publice online și mediul de afaceri electronic iar pe de altă parte, infrastructura de bandă largă și problemele de securitate.

Este vorba, mai întâi, de măsuri politice pentru revizuirea și adaptarea legislației la nivel național și european; întărirea competiției și interoperabilității; îmbunătățirea accesului la o diversitate de rețele și demonstrarea competenței politice. *eEurope 2005* identifică acele domenii în care politica publică poate oferi o valoare adăugată și se concentrează deci pe un număr limitat de acțiuni în sectoare prioritare.

Obiectivele-cheie sunt: conectarea administrațiilor publice, a școlilor și a domeniului sănătății la sistemul de bandă largă; servicii publice interactive, accesibile pentru toți și oferite pe platforme multiple; servicii medicale online; îndepărtarea obstacolelor din calea dezvoltării rețelelor de bandă largă; revizuirea legislației pentru mediul de afaceri electronic; crearea unui grup operativ cyber de securitate.

În al doilea rând, *eEurope* va facilita schimbul de experiență, al practicilor performante și al proiectelor demonstrative dar și împărtășirea lecțiilor învățate din eșecuri. Proiectele vor fi lansate pentru accelerarea derulării aplicațiilor de vârf și a infrastructurii.

În al treilea rând, măsurile politice vor fi monitorizate și urmărite mai bine prin marcarea progresului obținut în realizarea obiectivelor și a politicilor de susținere a obiectivelor.

În al patrulea rând, coordonarea actualelor politici va determina sinergii între acțiunile propuse. Un grup de conducere va oferi o vedere generală mai bună a politicilor și va asigura un schimb mai bun de informații între responsabilii naționali și europeni și sectorul privat. Acest grup va face posibilă și participarea la program a țărilor candidate.

Până în 2005, Europa trebuie să aibă:

- servicii publice online moderne – e-guvernare, servicii de învățare electronică, servicii electronice de asistență medicală;
- un mediu electronic de afaceri dinamic;
- o mare disponibiltate de acces la sistemul de bandă largă la prețuri competitive;
- o infrastructură sigură a informațiilor.

Rapoartele anuale monitorizează domenii cum ar fi utilizarea Internetului și utilizatorii din Europa, costurile accesului la Internet, învățarea electronică și procentul școlilor conectate, guvernarea electronică și disponibilitatea online a serviciilor publice, servicii electronice de asistență medicală și numărul cabinetelor medicale care oferă servicii online.

Cercetare și dezvoltare – al VI-lea program-cadru (FP6)

Propus de Comisia Europeană și adoptat de Consiliu și de Parlamentul European, programul-cadru este principalul instrument al Uniunii Europene de finanțare a cercetării în Europa. Funcționând din anul 1984, programele acoperă o perioadă de cinci ani, ultimul an al unui program-cadru suprapunându-se pe primul an al următorului program. Al VI-lea program-cadru a devenit operațional din ianuarie 2003.

Principalul obiectiv al FP6 este contribuirea la crearea unei veritabile "zone de cercetare europeană" (ERA). ERA este imaginea pentru viitorul cercetării în Europa, o piață internă pentru știință și tehnologie. Ea stimulează excelența științifică, competitivitatea și inovația prin promovarea unei

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

cooperări şi coordonări mai bune între factorii relevanţi de la toate nivelele.

Programele-cadru anterioare au contribuit la dezvoltarea cooperării ştiinţifice şi tehnologice dintre ţările UE şi au obţinut rezultate bune în cercetare. Totuşi, ele nu au creat un impact durabil la nivel european.

FP6 a fost aşadar redefinit şi direcţionat spre următoarele obiective:

- concentrarea eforturilor europene asupra unui număr mai mic de priorităţi, în special asupra zonelor unde cooperarea la nivel european prezintă valoare adăugată;
- integrarea progresivă a activităţilor tuturor participanţilor relevanţi care lucrează la diferite nivele;
- promovarea activităţilor de cercetare menite să aibă un impact "structural" de durată;
- sprijinirea activităţilor care vor întări baza generală ştiinţifică şi tehnologică a Europei;
- utilizarea potenţialului ştiinţific al ţărilor candidate pentru pregătirea şi asistarea integrării lor în UE, în beneficiul ştiinţei europene.

Bugetul pentru FP6 este de 17,5 miliarde euro, aproape 4% din bugetul total UE (2001) şi 5,4% din toate cheltuielile publice pentru cercetare (non-militară) din Europa. Comisia Europeană răspunde de implementarea programului de cercetare şi nu există "cote naţionale" pentru fondurile programului-cadru. Vor fi finanţate numai proiectele care implică mai mulţi parteneri din diferite ţări iar fondurile sunt alocate conform "apelurilor pentru propuneri" competitive publicate de Comisie pe o bază reglementată.

Domeniile de interes pentru biblioteci, arhive şi muzee sunt: tehnologiile societăţii informaţionale, cetăţenii şi guvernarea într-o societate bazată pe cunoaştere, ştiinţa şi societatea. Reţelele de excelenţă urmăresc integrarea progresivă a activităţilor partenerilor de reţea prin crearea centrelor "virtuale" de excelenţă. Proiectele integrate vor fi cele de nivel substanţial, menite să ajute la construirea "masei critice" în cercetare, cu obiective ştiinţifice şi tehnologice clar definite. Departamentul pentru Conservarea şi Consolidarea Patrimoniului Cultural (cunoscut înainte sub numele de Aplicaţii ale Patrimoniului Cultural) din cadrul Comisiei Europene – Direcţia Societate Informaţională deţine principala responsabilitate pentru activităţile din FP6 legate de biblioteci, arhive şi muzee. Împreună cu Departamentul de Educaţie şi Învăţământ, acesta va aborda obiectivul strategic numit *Învăţarea tehnologiei şi accesul la patrimoniul cultural*.

eContent – Conţinutul digital european în reţelele globale

eContent este un program orientat spre piaţă care îi vizează pe toţi reprezentanţii conţinutului digital de toate mărimile din Europa, de exemplu pe creatorii şi proprietarii de conţinut din sectoarele publice şi private, editori şi distribuitori, firme de servicii prin reţele, agenţi din comerţul drepturilor de autor, realizatori de programe şi designeri, experţi etc.

Programul, adoptat ca parte a planului de acţiune *eEurope*, sprijină proiectele inovative şi viabile care implică parteneriate multinaţionale şi transsectoriale şi susţine măsurile care vizează practicile performante, coerenţa acţiunilor, competenţa şi diseminarea informaţiilor, studii de piaţă despre perspectivele de viitor, analize, provocări şi oportunităţi.

eContent sprijină disponibilitatea din ce în ce mai mare, utilizarea şi distribuţia conţinutului digital european şi urmăreşte îmbunătăţirea accesului la conţinutul digital de înaltă calitate în limbi diferite.

Cele două direcţii principale de acţiune ale programului de lucru în perioada 2003 – 2004 sunt, pe de o parte, îmbunătăţirea accesului la informaţiile din sectorul public şi extinderea utilizării lor iar pe de altă parte, creşterea producţiei conţinutului într-un mediu multilingv şi multicultural.

Al treilea apel pentru propuneri a fost lansat în decembrie 2002, cu un buget de 29 milioane euro. Termenul-limită pentru proiecte şi măsuri însoţitoare a fost martie 2003.

Cultura 2000 – sprijinirea activităţii culturale

Cultura 2000 este un program al Comunităţii Europene, lansat pentru o perioadă de cinci ani (2000 – 2004) cu un buget de 167 milioane euro. Acest instrument financiar acordă sprijin pentru proiectele de cooperare culturală în toate sectoarele artistice şi culturale (teatru, arte vizuale şi plastice, literatură, patrimoniu, istorie culturală etc.).

Obiectivul programului este promovarea unei zone culturale comune caracterizată de diversitate culturală şi de un patrimoniu cultural comun. Programul *Cultura 2000* doreşte să încurajeze creativitatea şi mobilitatea, accesul public la cultură, diseminarea artei şi culturii, dialogul intercultural şi cunoaşterea istoriei popoarelor din Europa. Conform acestui program, cultura joacă un rol important în integrarea socială şi în dezvoltarea socio-economică.

Toate proiectele trebuie să îndeplinească cel puţin unul din următoarele criterii: să implice probleme ale cetăţenilor, noile tehnologii/media să vizeze creativitatea, tradiţia şi inovaţia, legând trecutul cu viitorul.

Apelul de propuneri pentru anul 2003 a fost deschis până în octombrie 2002. Comisia a primit aproape 650 de cereri. Apelul pentru proiectele din anul 2004 va fi făcut în timpul primei jumătăţi a anului 2003. Principalul sector care va fi vizat este patrimoniul cultural.

Noi propuneri – Programul de învăţare electronică 2004 – 2006

În decembrie 2002, Comisia Europeană a adoptat o propunere de creare a unui program de învăţare electronică (2004 – 2006), un program multi-anual pentru integrarea efectivă a tehnologiilor de informare şi comunicare (ICT) în sistemele de educaţie şi învăţământ din Europa.

Programul va oferi suport financiar pentru crearea parteneriatelor, un amplu proiect european de înfrăţire a şcolilor prin Internet şi alte acţiuni concertate. Proiectele *Campusuri Virtuale Europene* trebuie să dezvolte noi modele de cooperare între instituţiile europene de învăţământ superior, vizând în special "rolul universităţilor virtuale în educaţia continuă şi dezvoltarea profesională şi în dezvoltarea serviciilor care susţin procesul învăţării, cum ar fi accesul structurat la resursele de studiu, adică biblioteci, muzee, centre de cercetare". În plus, şcolile sunt solicitate să lucreze mai strâns cu universităţile şi alte surse de cunoaştere – muzee, centre culturale, fabrici, spitale, biblioteci etc.

(Sursă: EBLIDA)

Traducere de Ortansa ENĂŞESCU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

BIBLIOTECILE SCANDINAVE

Biblioteca Academică Tritonia

Vuokko PALONEN

Biblioteca Academică Tritonia din Vaasa (Finlanda) este o societate mixtă a trei universități: Universitatea din Vaasa, Departamentul Åbo Akademi din Ostrobothnia și Departamentul din Vaasa al Școlii Suedeze de Economie și Administrație. Clădirea găzduiește și un Centru de învățare care sprijină activitatea celor trei universități. Totodată, Tritonia unește două limbi și două culturi – finlandeză și suedeză.

Biblioteca și Centrul de învățare din campusul de pe țărmul golfului Bothnia au fost deschise publicului în ziua de 20 august 2001. Primii utilizatori ai bibliotecii sunt profesorii universitari, cercetătorii și studenții, dar oricine caută informații științifice este binevenit. Fiind cea mai mare bibliotecă academică din trei provincii, Tritonia servește diferite instituții educaționale, de educație a adulților, sectorul afacerilor și publicul general. Ea cooperează cu bibliotecile celor două universități politehnice din Vaasa, cu biblioteca municipală/regională din Vaasa și susține biblioteca web regională (www.uwasa.fi/~sukkula).

Prima parte a numelui Tritonia se referă la numărul trei iar numele întreg semnifică poziționarea clădirii lângă mare. În mitologia greacă, Triton a fost fiul zeului mării, Poseidon, iar după unele mituri, tritonii sunt echivalentul masculin al sirenelor.

Tritonia cuprinde 35.890 m³, suprafața totală a etajelor este de 7.997 m² din care Biblioteca și Centrul de învățare dețin 5.500 m². Biblioteca a fost proiectată de firma de arhitectură Käpy și Simo Paavilainen și a fost construită de NCC Finland Oy. Proprietarul clădirii, Senaattikiinteistöt Oy, a ales biblioteca drept clădirea anului 2001 din alte 130 proiecte.

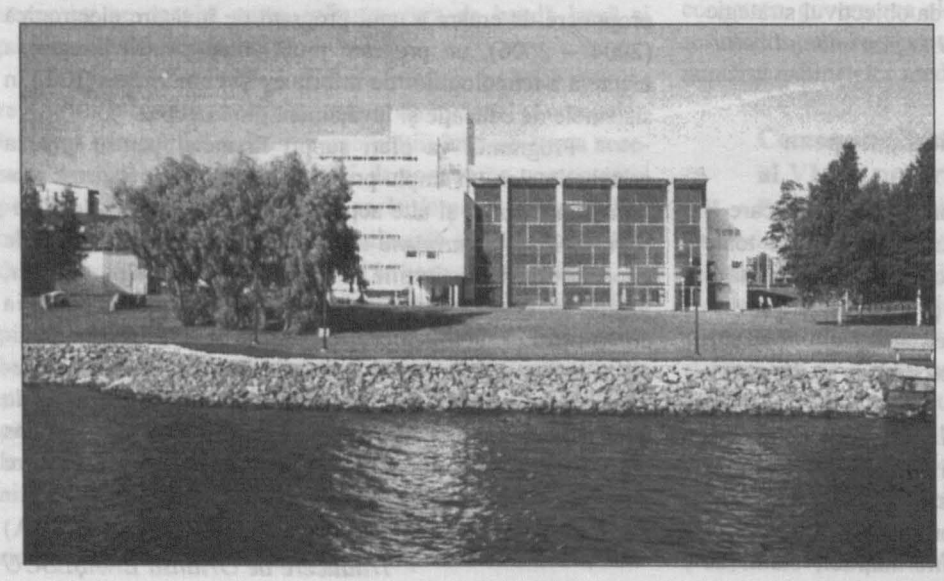

Planificare

Cele trei universități din Vaasa sunt înființate relativ recent. Universitatea din Vaasa, cu cei 4.200 studenți și cele 4 facultăți, a început să funcționeze în anul 1968 ca o școală de studii economice; în anii '80 a devenit un colegiu multidisciplinar iar zece ani mai târziu, o universitate. Åbo Akademi îți desfășoară activitățile principale în Turku, dar din 1974 s-a extins și în Vaasa; astăzi, aproximativ 1.800 studenți frecventează cele două facultăți. În 1980, Școala Suedeză de Economie și Administrație s-a extins din Helsinki în Vaasa, unde acum există aproximativ 500 de studenți.

În anii 1981 – 1982, un grup de lucru numit de Ministerul Educației a studiat modul cum s-ar putea dezvolta cooperarea între diferitele unități care funcționează în Vaasa. Propunerea acestuia a fost înființarea unei biblioteci academice care să fie operațională în 1984. La mijlocul anilor '80, biblioteca a devenit parte din concursul de arhitectură pentru noul campus iar la începutul anilor '90 s-a proiectat o bază comună de date, care a putut fi realizată doar la sosirea noii generații de sisteme informatizate.

Biblioteca Academică a fost construită în faza a doua de construcție în campus. Grupul de proiectare a inclus reprezentanți din trei universități: doi profesori, șeful Biroului de consiliere a studenților și trei bibliotecari; au mai fost incluși un reprezentant al studenților, managerul proprietății, un specialist informatician și un consilier extern, cu experiență în coordonarea bibliotecilor universitare. Acest grup de proiectare a numit mai multe subgrupuri pentru planificarea operațiilor interne. Grupurile au lucrat împreună cu arhitecții și au vizitat biblioteci științifice din Stockholm și unele biblioteci aflate în construcție în campusurile Universității din Helsinki. Personalul bibliotecii a efectuat vizite de studiu la biblioteci noi și centre de învățare din Olanda, Germania și Marea Britanie.

Reglementări și finanțare

Rectorii celor trei universități au semnat un acord în decembrie 1998 privitor la bibliotecă. Acordul a fost completat cu un set de principii directoare care au fost aprobate separat de comitetele celor trei universități în primăvara anului 2001. Imediat după aprobarea principiilor directoare, universitățile și-au numit

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

reprezentanți pentru comitetul de conducere al bibliotecii. La prima întrunire, comitetul a aprobat regulile de funcționare a bibliotecii, care definesc organizarea internă.

Conform acestor reguli, cheltuielile bibliotecii se distribuie în funcție de numărul studenților, al cercetătorilor și al profesorilor din fiecare universitate. Aceste cifre sunt luate din baza de date KOTA a Ministerului Educației. Pe această bază, Universitatea din Vaasa contribuie cu două treimi din bugetul bibliotecii, care este stabilit anual prin negocieri comune între conducerea universităților și a bibliotecii.

În prezent, Centrul de învățare funcționează ca un proiect independent desfășurat de un grup de management sub conducerea rectorilor celor trei universități. El este finanțat de Ministerul Educației cu fonduri destinate universităților finlandeze pentru dezvoltarea universităților virtuale.

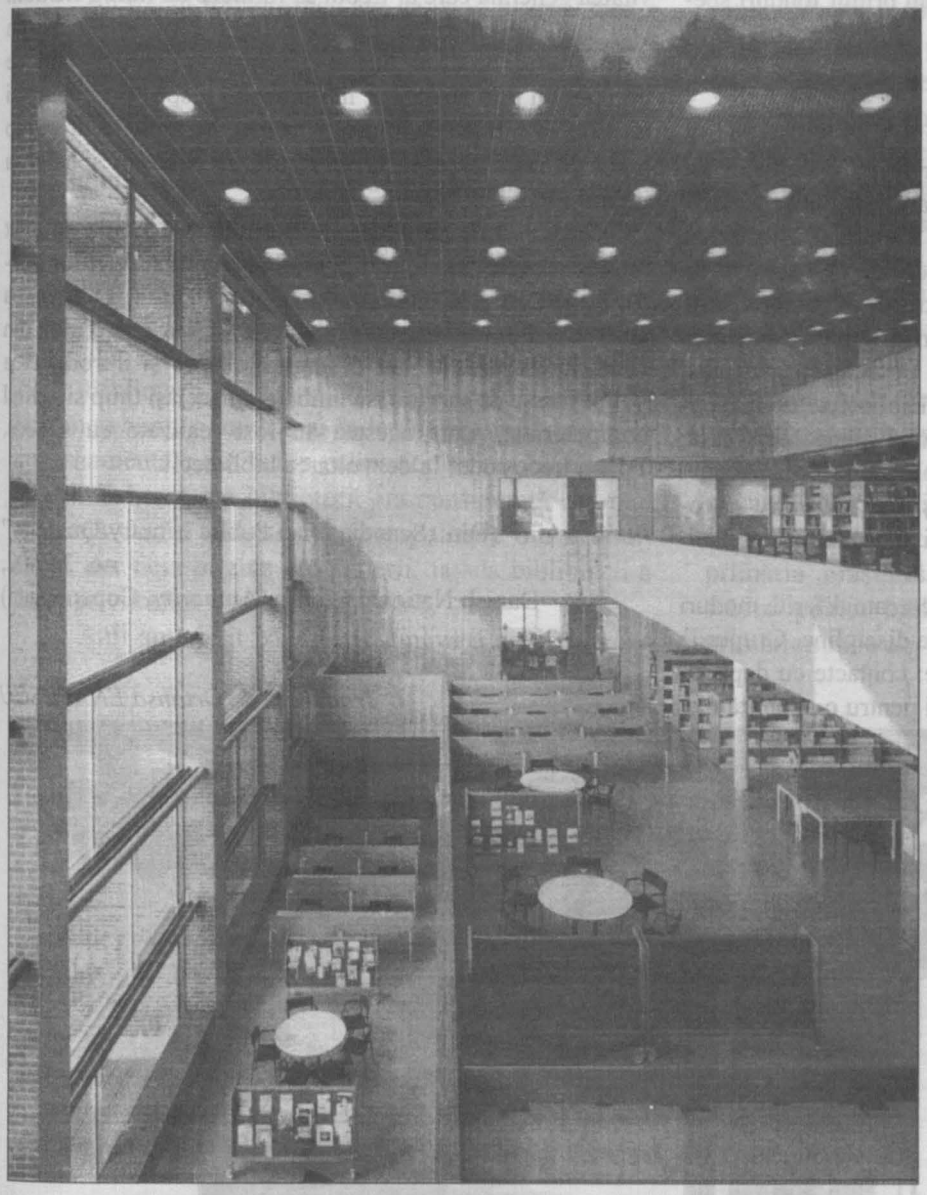

Reglementările privitoare la bibliotecă menționează în mod special bilingvismul. Documentele oficiale sunt elaborate în limbile finlandeză și suedeză, alte documente sunt elaborate în limba maternă a celui care le pregătește. În activitatea zilnică, personalul vorbește două limbi, așa cum a fost întotdeauna cazul în regiunile bilingve. În cadrul serviciului de relații cu publicul, limbile finlandeză și suedeză se folosesc în proporții egale. În mod evident, utilizatorii limbii minoritare sunt mai activi în solicitarea serviciilor personalului. Întrucât toate cele trei universități pun accent pe internaționalism ca o valoare în sine și ca o opțiune strategică, utilizatorii sunt serviți în cel puțin trei limbi.

Personalul

Biblioteca are 22 de posturi permanente, dar, având în vedere personalul auxiliar și salariații cu contracte de muncă pe termen limitat, cifra se ridică la 30 de posturi. Personalul permanent aparține de universitatea respectivă, dar, pentru a garanta dezvoltarea egală a personalului, cheltuielile se împart în funcție de numărul studenților și al cercetătorilor.

Personalul Centrului de

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

învățare cuprinde un manager de proiect, un tehnician-profesor, un educator, un programator calculatoare și instructori.

Colecții și servicii

Colecțiile celor trei biblioteci inițiale au fost unificate și suplimentate din fonduri comune. În felul acesta, fondurile sunt folosite mai bine pentru noile achiziții și se elimină dublurile la abonamentele pentru periodice.

Serviciile noii biblioteci și funcționarea Centrului de învățare necesită o dotare generoasă cu computere și echipament audio-video precum și diverse facilități pentru studiu și cercetare. În clădire există 420 de locuri pentru public: în sălile de lectură, în sălile computerelor, în sălile destinate lucrului în grup, sălile multimedia și în cele patru nivele ale bibliotecii, pe lângă rafturile de cărți. Clădirea găzduiește un turn separat pentru cercetători. Pentru clienții bibliotecii există 39 de cabine în acest turn, destinate celor care studiază pentru teze de masterat și doctorat. Pentru mobilarea și echiparea noii clădiri s-au primit fonduri speciale.

Organizarea internă

Prin crearea structurii interne a noii biblioteci s-a urmărit realizarea unui nou mod de organizare. Aproape tot învățământul universitar din Vaasa are legătură cu disciplinele în care literatura joacă un rol important. Biblioteca este așadar esențială atât ca instrument de cercetare și de studiu cât și ca loc de muncă. Pentru ca biblioteca să-și realizeze și să-și dezvolte serviciile în armonie cu cerințele fiecărei discipline, s-a pus accentul pe subiecte. În plus, există așa-numitul serviciu de bază. Biblioteca are colecții speciale, de exemplu biblioteca Liceului suedez din Vaasa, care este cea mai mare bibliotecă școlară din Finlanda păstrată intactă. Tritonia funcționează și ca un Centru European de Documentare, conform unui acord între Universitatea din Vaasa și Uniunea Europeană.

În primele șase luni au fost încercate diferite moduri de împărțire a sarcinilor în funcție de discipline. Grupurile de lucru s-au ocupat de următoarele: contacte cu departamente și persoane, selecția literaturii pentru o anumită disciplină în măsura în care lucrul acesta nu a fost făcut de departamentele universității, achiziție, catalogare, clasificarea și indexarea literaturii, servicii de informare destinate profesorilor, educația utilizatorilor, mai ales pentru studenții avansați. Echipele care servesc diferite discipline nu sunt obligate să-și îndeplinească sarcinile în mod identic dar trebuie să comunice între ele privind modul de lucru.

Achiziția, catalogarea și verificarea periodicelor au fost realizate în comun, ca parte a constituirii bazei de date. Prin schimbarea sistemului de computere, sarcinile legate de periodice au fost îndeplinite retrospectiv și parțial ca proiecte. Monografiile primite la schimb sau ca donație sunt catalogate central.

În cadrul serviciilor de bază, partea cea mai vizibilă este împrumutul, inclusiv împrumutul interbibliotecar. În plus, ele includ educația generală a utilizatorilor, sprijin tehnologic și administrație.

Accentul se pune pe interacțiunea dintre diferitele grupuri. Nu se insistă pe împărțirea atribuțiilor ci pe activitatea generală care ar trebui să formeze un întreg flexibil. Doi sau trei membri din colectivul bibliotecii aparțin fiecărui grup de discipline și aproape toți coordonatorii de grup au un titlu academic în domeniul respectiv precum și un titlu în biblioteconomie. Alți membri din fiecare grup participă de asemenea la serviciile de bază, în special la împrumut.

Facilitățile moderne ale Bibliotecii Tritonia au avut un impact substanțial asupra implementării serviciilor pentru utilizatori și asupra condiției personalului. Fuzionarea celor trei biblioteci independente, mutarea colecțiilor din cinci adrese diferite într-o singură clădire și introducerea noilor forme de servicii, schimbând în același timp sistemul computerizat, toate acestea au fost realizate cu succes. Putem trece acum la dezvoltarea bibliotecii.

(Din „Scandinavian Public Library Quaterly"
no. 3/2002,
Danish National Library Authority, Copenhagen)

Traducere de Ortansa ENĂȘESCU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Biblioteca publică din Oslo caută un arhitect

Einar SPETZ

Cinci birouri de arhitectură concurează pentru obținerea lucrării de proiectare a noii biblioteci publice din Oslo. Liv Sæteren, directoarea bibliotecii, afirmă că urmărește să creeze una dintre cele mai bune biblioteci publice din lume.

Au trecut treisprezece ani de când ultimul tren a părăsit gara de vest din Oslo și, în pofida așezării ei favorabile pe una din străzile cele mai circulate ale capitalei, această clădire nu a devenit niciodată sediul vreunui supermagazin. Până de curând, aceasta era o pată întunecată, caracterizată de zgomotul vehiculelor și de fumul de eșapament. În urma direcționării circulației prin tunele, a apărut o piață atractivă. Aici va fi construită noua bibliotecă publică.

Este un proiect de 440 milioane USD care va îmbunătăți radical condițiile și serviciile bibliotecii. Din 1932, Biblioteca Municipală din Oslo a fost situată în Hammersborg, o zonă mai îndepărtată, unde birourile guvernamentale din beton eclipsau clădirea bibliotecii. În anii '30, această bibliotecă era considerată cea mai modernă dintre bibliotecile metropolitane din Scandinavia, dar deja în ziua deschiderii, fațada bibliotecii a părut privitorilor oarecum demodată.

Anii au trecut până când cineva a ajuns la concluzia că este nevoie de o nouă bibliotecă. În ultimii cincisprezece ani, s-a dezbătut continuu problema mutării bibliotecii. Au fost prezentate soluții mai mult sau mai puțin bune, după cum spune Liv Sæteren. De-a lungul anilor, ea a inspectat aproximativ 25 de locuri posibile pentru construcția bibliotecii, din care cele mai multe păreau viabile. Liv Sæteren a răspuns la fel de entuziast la toate propunerile, indiferent de gradul lor de realism sau de sprijinul public. „Am rămas optimistă, spune ea, chiar atunci când am fost ridiculizată și ușor criticată din cauza optimismului meu".

Nu toate ideile au fost la fel de spectaculoase, și Liv Sæteren se emoționează când menționează planurile abandonate pentru o bibliotecă subterană, cu șapte nivele, în curtea din spate a prezentei biblioteci, cu o piramidă de sticlă în vârf, sau uriașul terminal de poștă al orașului. Sæteren încă mai crede că acest mastodont ar fi oferit o posibilitate unică de găzduire a bibliotecii urbane perfecte.

A trecut un an de când toate elementele au fost adunate. După ani de lupte fără rezultat, telefonul a sunat în biroul directoarei. I s-a spus că o majoritate din primăria orașului Oslo a susținut construcția unei clădiri pentru biblioteca municipală. „Am alergat la primărie, unde am petrecut o după-amiază întreagă cu

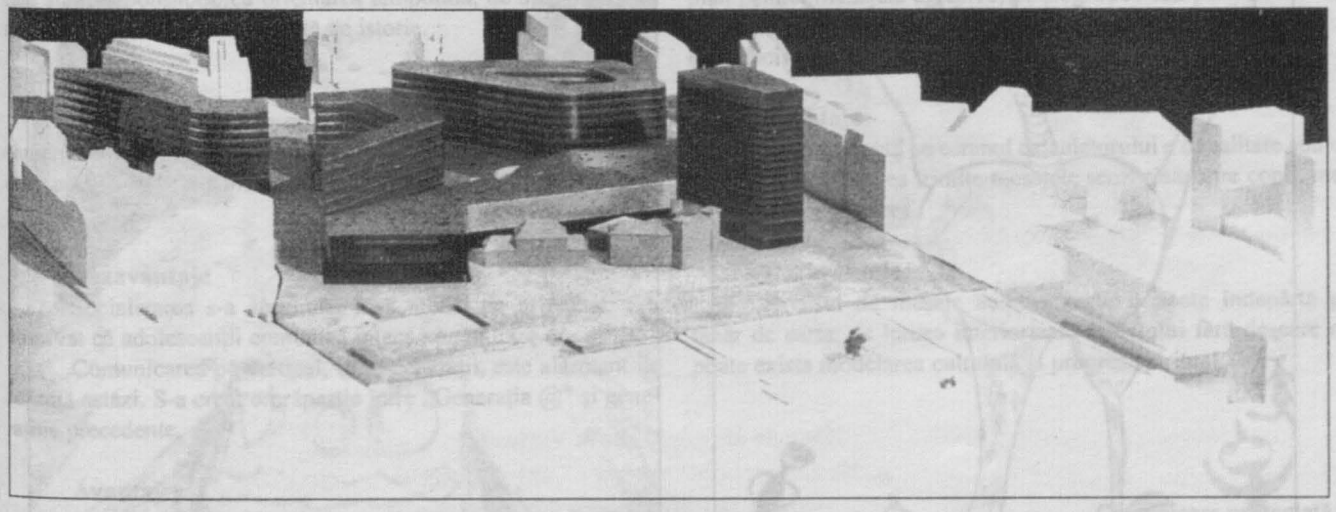

Proiectul câștigător al Biroului Olandez de Arhitectură Metropolitană

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

strângeri de mână, interviuri, fotografii. Am fost fericită dar imediat m-am gândit la punerea în practică a proiectului".

Liv Sæteren a sperat să deschidă noua bibliotecă în 2005. Acesta ar fi un an perfect pentru inaugurarea bibliotecii din două motive. Mai întâi, deschiderea ar coincide cu centenarul independenței naționale a Norvegiei. În al doilea rând, în 2005 capitala Norvegiei găzduiește congresul IFLA (Federația Internațională a Asociațiilor Bibliotecare) și, fără îndoială, va fi un privilegiu a saluta delegații în noua bibliotecă publică. Totuși, procesul de construcție este imposibil de prevăzut iar deschiderea va avea loc cu probabilitate în anul 2007.

Este minunat să o asculți pe Liv Sæteren vorbind despre felul cum dorește să creeze cea mai impresionantă bibliotecă publică din lume. Se referă la ea ca la o bibliotecă pentru o nouă eră, un exemplu de arhitectură de bibliotecă și de design interior. Într-adevăr, este foarte convingătoare în obiectivul pe care și l-a propus.

– De ce este nevoie pentru a construi cea mai mare bibliotecă din lume?

Un factor-cheie de succes este alegerea celui mai bun concept și apoi acțiunea alături de firma câștigătoare. Dar la fel de important este a crește competența în domeniul nostru, a construi o echipă, a recruta personal în mod netradițional, a dezvolta un proiect.

– Unde găsiți modele de inspirație, care este astăzi, după părerea dvs., cea mai bună bibliotecă din lume?

Ei bine, spune Sæteren, de obicei susțin că această bibliotecă urmează a fi construită – în Oslo. Există multe biblioteci frumoase, capodopere arhitectonice. Dar sunt rare bibliotecile construite pentru a schimba radical conținutul serviciilor. Eu n-am văzut nici una. Scopul nostru este să implementăm ceva nou, să creăm condiții noi de muncă în jurul utilizatorilor bibliotecii, să desființăm tipologiile tradiționale ale bibliotecii. Aceasta este definiția provocării noastre.

Cinci birouri de arhitectură de renume internațional au concurat pentru obținerea acestei lucrări prestigioase din Oslo. Termenul-limită a fost luna mai 2002, după care proiectul câștigător va fi anunțat până la 1 iulie. Apoi urmează procesul de construcție.

Biblioteca Municipală din Oslo a fost mult timp cea mai săracă bibliotecă metropolitană din Scandinavia. În prezent, situația s-a schimbat în ceea ce privește conținutul biblioteconomic, imaginea și cadrul. De asemenea, poziția directorului va fi mai favorabilă.

Va fi mult mai pasionant să guvernezi un mare succes decât să administrezi o problemă strictă de cheltuieli. Liv Sæteren speră să mai lucreze câțiva ani plini de succes la noua bibliotecă municipală, după aceea poate veni un succesor.

(Din „Scandinavian Public Library Quaterly"
no. 3/2002,
Danish National Library Authority, Copenhagen)

Traducere de Ortansa ENĂȘESCU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Copilul și călătoria în lumea virtuală
Avantaje și dezavantaje

Horia FRUNZĂ

Avantaje

Călătoria în lumea virtuală dezvoltă la copil fantezia, curiozitatea dar și abilitățile tehnice de operare pe calculator.

Totodată, se dezvoltă o inteligență de tip dinamic, o capacitate proiectivă de construire a unei realități virtuale.

Dezavantaje

Forma tradițională de inteligență, reflexivă, bazată pe „învățăturile vechi" își pierde din autoritate.

Copilul atașat de ecranul calculatorului nu mai e pasionat de trecut, de informațiile depozitate în cărți de-a lungul timpului. De aceea, copiii de azi cunosc foarte multe despre ce se întâmplă în momentul actual în lume (grație Internetului) dar știu foarte puțin despre ce s-a întâmplat în trecut.

Psihologii vorbesc despre un fenomen de „spălare a creierului".

Avantaje

Cunoașterea „simultaneistă", pe orizontală sau, cum spun sociologii, „globalizată" duce, la copil, la o dezvoltare a perceperii spațiului. Copilul care navighează pe Internet sau cel care este pasionat de jocuri pe calculator are o rapidă orientare spațială. I se dezvoltă reflexele de parcurgere a unor trasee. Prin televiziune și Internet, el poate să circule de-a lungul și de-a latul planetei, doar apăsând pe niște butoane.

Dezavantaje

Pe măsură ce dezvoltă rapid reflexele de orientare spațială, călătoria în lumea virtuală atrofiază orientarea în timp. Copilul obișnuit prea mult cu navigarea pe Internet pierde sentimentul timpului, al parcurgerii etapă cu etapă, pierde – cu alte cuvinte – sentimentul duratei.

Timpul se comprimă, totul este perceput rapid în clipe și secunde.

Psihologii au ajuns la concluzia că generația actuală, așanumita „Generația @", suferă de o atrofiere a funcțiilor cerebrale care sunt responsabile cu orientarea temporală, de aici și indiferența din ce în ce mai acută față de istorie.

Avantaje

Lumea Internetului asigură o comunicare rapidă între oameni. Asta a dus la creșterea socializării tinerilor de azi cu 37 de procente față de generațiile trecute, potrivit unei statistici de ultimă oră.

Dezavantaje

Socializarea s-a accentuat însă numai pe orizontal. S-a observat că adolescenții comunică intens numai între ei.

Comunicarea pe vertical, între generații, este alarmant de scăzută astăzi. S-a creat o prăpastie între „Generația @" și generațiile precedente.

Avantaje

Lumea virtuală obișnuiește copilul cu o realitate dinamică, mereu în mișcare, o realitate modelabilă. Asta duce, așa cum spuneam, la dezvoltarea imaginației.

Dezavantaje

Cyber spațiul are însă dezavantajul că nu dezvoltă aproape deloc atitudinea sentimentală, emoțională față de lumea de pe ecranul calculatorului. Copilul traversează o realitate rece care nu îl poate capta afectiv. De aici și pericolul desensibilizării. (În termeni duri, s-ar putea spune că generația de azi este mai „nesimțită").

Avantaje

Dialogurile intense pe Internet între tineri (mulți dintre ei preadolescenți sau adolescenți) cultivă spontaneitatea limbajului, exprimarea directă, neinhibată. Acesta este un aspect pozitiv în plan psihologic.

Dezavantaje

S-a observat însă că de multe ori limbajul folosit de tineri în „Forumurile" de pe Internet este foarte rudimentar. Fraze incoerente, vocabular sărac, expresii vulgare etc.

„Generația @" a pierdut coerența în exprimare a generațiilor trecute, care erau educate în spiritul unui dialog civilizat și politicos. În vremurile mai vechi se practica, să nu uităm, „arta conversației".

Tinerii de azi sunt mai spontani în exprimare dar mai necizelați în folosirea instrumentelor lingvistice. Pedagogii și psihologii trag un semnal de alarmă în privința acestui aspect negativ care tinde să se agraveze din ce în ce mai mult.

Avantaje

Călătoria în spațiul virtual oferă informații din diverse domenii, ceea ce duce la emanciparea cognitivă a copilului. Se spune că „informația înseamnă putere". Asta înseamnă că, astăzi, copiii fiind mai informați în legătură cu ce se întâmplă în lume, sunt mai „puternici".

Dezavantaje

Informarea neselectivă însă poate avea efecte negative în plan psihic. Mesajele agresive, pornografice sau periculoase din punct de vedere doctrinar, care apar pe anumite site-uri, au influență nocivă asupra dezvoltării morale a copilului.

Avantaje

Lumea văzută pe ecranul calculatorului e o realitate audio-vizuală fascinantă, ea trimite mesajele senzoriale spre copil, modelându-i cunoașterea.

Dezavantaje

Excesul de mesaje audio-vizuale îl poate îndepărta pe tânăr de carte, de lumea interiorizată a textului fără de care nu poate exista modelarea culturală și progres spiritual.

Comunicare prezentată la
Salonul Internațional de Carte pentru copii,
Chișinău, aprilie 2003

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Concert din muzică de Bach... și Händel

Simona SOARE

În această primăvară s-au împlinit (deja!) doi ani de la inaugurarea Bibliotecii pentru Deficienți de Vedere. Un răstimp care a trecut parcă într-o fluturare de gând, bogat în activitate, cu împliniri dar și cu intenții ce își așteaptă cuminți materializarea.

O asemenea aniversare nu putea să treacă neobservată, de aceea, ne-am gândit să o sărbătorim printr-o întâlnire cu cititorii și prietenii noștri constanți. Întâmplarea fericită a făcut ca în urmă cu puțin timp să primim o generoasă ofertă de a organiza la sediul bibliotecii un concert de muzică barocă. Nimic mai potrivit scopului nostru.

Acest eveniment se înscrie în cadrul unui proiect mai amplu. Iată ce ne-a declarat conf. univ. dr. Laura Manolache, inițiatoarea acestei manifestări:

"Proiectul nostru se numește Chemările muzicii. *Acest concert este primul dintr-o serie de opt pe care le vom susține săptămânal. Este finanțat de Comunitatea Europeană, prin Programele pentru Tineret. Încercăm să ajungem în fața unui public care, din diverse motive, nu reușește să ia contact frecvent cu muzica clasică. În cazul deficienților de vedere am luat în considerare faptul că nu le este întotdeauna la îndemână deplasarea într-o sală de concert.*

Ideea îmi aparține, iar la acest proiect participă studentele Secției de Muzicologie din anii I-IV, iar în ceea ce privește partea instrumentală, aceasta este asigurată de profesori și studenți ai Universității Naționale de Muzică din București".

Timp de mai mult de o oră, oaspeții noștri ne-au încântat cu minunata muzică barocă, acustica sălii fiind considerată... onorabilă. Menționez din partiturile interpretate: *Bucură-te Sioane* (aria din *Oratoriul de Crăciun*), *Matthäus Passion* de J.S. Bach și *Spre ceruri te înalți* din Oratoriul *Messiah* de Händel.

Programul a fost foarte bine organizat, muzica alternând cu prezentarea curentului baroc, a studentei Nicoleta Marin și scurte intervenții explicative ale profesorilor-instrumentiști.

Ne facem o datorie de onoare prin a-i aminti pe muzicienii care au susținut acest concert: Mihai Ghiga – vioară, Andrei Kivu – violoncel, Marcel Costea – claviatură.

Geanina Munteanu a fost cea care a emoționat auditoriul prin extraordinarul său glas. Interpretarea plină de sensibilitate a dezvăluit în același timp un timbru deosebit și o tehnică atent studiată. Îndrăznesc să spun toate acestea ca o iubitoare și... practicantă a muzicii clasice. Trebuie să vă mărturisesc că, timp de opt ani, am cântat în corul de copii al Operei Române. Am avut astfel șansa de a face parte dintr-o lume fascinantă, din care, pe lângă reala plăcere de a participa la spectacole și repetiții, am învățat o mulțime de lucruri despre arta lirică și tainele ei. Apropo de cum trebuie să fie emisia vocală, "forma"sunetului, admirabila profesoară care ne îndruma, doamna Aurelia Șandru, ne-a făcut o comparație de care îmi aduc mereu aminte, o comparație simplă, dar surprinzător de plastică: "Imaginați-vă vocea ca pe o minge de ping-pong susținută în aer de șuvoiul unei arteziene. Trebuie să fie ușoară, mobilă, perfect rotundă. Doar așa fiorul transmis ascultătorului va fi autentic".

Participanții la eveniment și-au exprimat părerile în finalul serii, la un pahar de... răcoritoare, când au discutat în voie despre muzică și instrumente. Au luat parte studenți (printre care și Vlad Horia Dragomir – conservatorist, care cu acest prilej s-a întâlnit cu colegele sale de la Muzicologie), elevi de liceu și colegiu de la Centrul Școlar nr. 1 din Vatra Luminoasă.

Desene ale copiilor din Vulturești
p. 28: Gabriela Mărgescu, 14 ani – *Biologul*
Rozica Bălțatu, 7 ani – *Chip frumos*
p. 30: Gheorghe Stoica, 14 ani – *Puterea soarelui*

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Biblioteca, deficienții de vedere și Internetul

Simona SOARE

Pentru a fi în permanență în pas cu noutățile, a trebuit să luăm serios în considerare cererile repetate ale utilizatorilor noștri deficienți de vedere de a asigura conectarea bibliotecii la Internet. Am reușit acest lucru începând cu luna februarie, prin sponsorizarea prietenilor de la fundația Altmediacom, care suportă costurile lunare ale abonamentului. Solicitările au fost numeroase și diverse. Accesul la Internet a făcut mai facilă căutarea materialelor necesare realizării "Revistei literare", publicație audio semestrială, care conține un grupaj de articole din diverse gazete de profil. De asemenea, au fost vizitate site-uri cu referate din diverse domenii, necesare elevilor în documentare; am oferit informații profesorilor care frecventează biblioteca, în privința metodologiilor existente pe pagina Ministerului Educației și Cercetării; utilizatorii beneficiază de serviciile de e-mail, corespondând în acest fel cu prieteni din țară și din afară; am căutat, la cerere, adrese utile, printre care și coordonatele unor clinici specializate în oftalmologie, precum și programe pentru examenul de admitere din anul acesta în învățământul superior, iar lista poate continua.

Tot în această ordine de idei, am pus bazele site-ului bibliotecii. L-am organizat ținând cont de obiectul activității noastre. După strict necesara pagină de prezentare, am adăugat următoarele secțiuni: servicii, lista titlurilor existente în colecție, scurte recenzii despre cărți citite în studioul nostru, modul în care putem fi contactați, iar în viitorul apropiat ne vom ocupa de o pagină care să conțină informații despre personalități care au avut tangență, într-un fel sau altul, cu experiența cecității.

Pentru crearea site-ului, din punct de vedere tehnic, am apelat la experiența într-ale informaticii a utilizatorului nostru (deficient de vedere) Ștefan Halus, care a răspuns cu plăcere acestei provocări. L-am rugat să împărtășească și cititorilor revistei câteva detalii privitoare la hobby-ul său:

Ștefan H.: "De ceva timp, mai bine de doi ani, am descoperit informatica în toată splendoarea ei. Am avut la dispoziție calculatoare pe care am experimentat tot ce mi-am închipuit și înclin să cred că nu a fost în zadar. După ce am venit mai des la Biblioteca pentru Deficienți de Vedere, mi-am dedicat cea mai mare parte computer-ului. În scurt timp am reușit să am și eu calculatorul meu personal, prin luna decembrie a anului 2000, și m-am apucat de administrarea datelor. Am urmărit toate componentele soft pe care le instala Windows® în calculator și după ce am înțeles eu cum stau lucrurile cu sistemul de operare am luat în vizor aplicațiile, și anume felul în care se instalează, cum se utilizează și eventual cum se pot repara. A fost greu căci nu prea aveam cu cine să discut și să împărtășesc experiența dobândită. Marius Popa, prietenul meu care și-a luat calculator cam în același timp cu mine, era în Alba-Iulia, iar eu eram în Rădăuți. Am cumpărat de curiozitate niște reviste despre informatică și am ales una dintre ele – "PC Magazin" –, la care mi-am făcut un abonament anual. A fost unul dintre pașii mei decisivi în studiul ordinatorului căci informațiile și programele pe care le-am luat din această revistă mi-au fost, sunt și îmi vor fi mereu utile. M-a încântat CD-rom-ul acestei publicații și am vrut neapărat să văd cum se face acel CD și să fac și eu unul (am uitat să spun că am DVD-rom și CD-writer). Am deschis cum am putut CD-ul și am studiat. Am observat că Notepad de la Windows® deschide o pagină de Internet, care are extensia .htm sau .html, în modul simplu al unui text scris cu niște directive. Cu foarte multă bătaie de cap am aflat câteva directive de bază din programarea html și de atunci mereu aflu câte un «script», așa cum se numesc ele, acele directive. Apoi am aflat că și Microsoft Word poate deschide, edita și chiar crea pagini .htm(l).

Când am aflat că și biblioteca intenționează să facă un site și mi s-a propus să fiu eu cel care să îl creeze m-am bucurat foarte mult și mi-am dat silința să fie ceva atât util, cât și plăcut. Util pentru cei care nu văd și sunt interesați de site-ul nostru (am făcut în așa fel ca să se poată citi cu vocea sintetică), iar cei care nu au nici o problemă, să poată vedea într-adevăr ceva frumos. Un pas mic am făcut și ne prezentăm și cu meniuri profesionale pe Internet, uitând astfel de vremea scrisului pe care dai click, așa-numitul «link». Aș putea face minuni cu Word și cu mai noul meu program Xara, care generează meniurile profesionale, și cred că o să și fac.

Mi-am urmărit îndeaproape pasiunea și am avut parte de o sumedenie de satisfacții. De la zi la zi, omul află lucruri noi și din ce în ce mai interesante. Nu știu ce va fi mai târziu dar aș dori mult să lucrez în domeniul informaticii, să nu rămână numai o pasiune".

Trebuie să vă spunem că deficienții de vedere comunică între ei pe Internet nu numai prin intermediul poștei electronice, ci și pe lista de discuții ReBeLe (acronim de la Romanian Blind List – Lista Românească pentru Nevăzători), creată de informaticianul nevăzător Mircea Bucur, președintele Fundației "Cartea Călătoare", organizație cu care avem plăcerea să colaborăm și noi.

Încheiem aici, dar nu înainte de a vă face cunoscută adresa noastră de web: www.bibliotecatyphlo.go.ro

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Corespondență din Franța

Paris – Le Salon du Livre

Direction des Collections / Département littérature et art
Bibliothèque nationale de France
Jean-François FOUCAUD, Le Directeur

Paris, le 2 avril 2003

Monsieur et cher collègue,

Vous avez bien voulu nous offrir, par l'intermédiaire de Rodica Paléologue, au dernier Salon du livre de Paris, un ensemble de six volumes, uniformément reliés en bois.

Biblioteca Municipală Mihail Sadoveanu
Monsieur Florin ROTARU – director

Ces livres d'artistes, richement illustrés, seront conservés dans les magasins du Département Littérature et Art et seront mis à la disposition de nos lecteurs.

Vous remerciant pour votre geste généreux envers notre établissement, je vous prie de croire, Monsieur et cher collègue, en mes sentiments les plus respectueux.

Jean-François FOUCAUD

NICHITA STĂNESCU

Nod 11

Cu ocazia Târgului Internațional de Carte, Paris, martie 2003,

Editura "Biblioteca Bucureștilor" – director Florin ROTARU –

prezintă, în ediție bibliofilă,

NICHITA STĂNESCU,

Nod 11

în 13 versiuni străine,

îngrijit de Constantin Crișan.

Viziune grafică Mircia DUMITRESCU.

Cartea – 64 de pagini, format in-quatro – este imprimată pe hârtie Fedrigoni de 120 g/m2, într-un tiraj de 23 de exemplare, dintre care: 21 de exemplare, numerotate de la 1/21 până la 21/21; 2 exemplare de artist, marcate EA 1 și EA 2.

Cele două ilustrații în tehnica xilogravură, 29 cm x 70 cm, poartă semnătura autografă a artistului gravor Mircia DUMITRESCU.

Exemplarele sunt imprimate pe hârtie japoneză cu fire de mătase.

Coperta din lemn este executată de meșterul-tâmplar Kozma Attila din Lăzarea-Harghita.

Tehnoredactarea aparține artistei ORBÁN Anna-Mária.

Lucrarea este imprimată de Regia Autonomă "Monitorul Oficial", director Eugenia CIUBÂNCAN.

HORIA BĂDESCU

La salle d'attente

Cu ocazia Târgului Internațional de Carte, Paris, martie 2003,

"Editura Biblioteca Bucureștilor" – director Florin ROTARU –

prezintă, în ediție bibliofilă, culegerea de poeme de

HORIA BĂDESCU,

Sala de așteptare.

Viziune grafică Mircia DUMITRESCU.

Cartea – 102 de pagini, format in-quatro – este imprimată pe hârtie Fedrigoni de 120 g/m2, într-un tiraj de 23 de exemplare, dintre care: 21 de exemplare, numerotate de la 1/21 până la 21/21; 2 exemplare de artist, marcate EA 1 și EA 2.

Cele 9 ilustrații în aquaforte poartă semnătura autografă a artiștilor: Ana ANDRONIC, BAÁSZ Orsolya, Mihai BODEA, Simona BUZATU, Alexandru NOVAC, Alinta PANTAZI, Teodora SĂRARU.

Exemplarele de artist sunt imprimate pe hârtie de mână, fabricată de meșterul ZÖLD Lajos din Lăzarea-Harghita.

Coperta din lemn este executată de meșterul-tâmplar Kozma Attila din Lăzarea-Harghita.

Tehnoredactarea aparține artistei ORBÁN Anna-Mária.

Lucrarea este imprimată de Regia Autonomă "Monitorul Oficial", director Eugenia CIUBÂNCAN.

EMIL BOTTA

Ne piétinez pas les fleurs

Cu ocazia Târgului Internațional de Carte, Paris, martie 2003,

"Biblioteca Bucureștilor" – director Florin ROTARU –

prezintă, în ediție bibliofilă, culegerea de poeme de

EMIL BOTTA

Nu călcați florile,

volum îngrijit de Dinu FLĂMÂND,

și de profesorul Pierre DROGI, autor al versiunii franceze.

Viziune grafică Mircia DUMITRESCU.

Cartea – 84 de pagini, format in-quatro – este imprimată pe hârtie Fedrigoni de 120 g/m2, într-un tiraj de 23 de exemplare, dintre care: 21 de exemplare, numerotate de la 1/21 până la 21/21; 2 exemplare de artist, marcate EA 1 și EA 2.

Cele 12 ilustrații în serigrafie poartă semnătura autografă a artistei: ORBÁN Anna-Mária.

Exemplarele sunt imprimate pe hârtie de gravură, 220 g/m2, fabricată în Suedia.

Coperta din lemn este executată de meșterul-tâmplar Kozma Attila din Lăzarea-Harghita.

Tehnoredactarea aparține artistei ORBÁN Anna-Mária.

Lucrarea este imprimată de Regia Autonomă "Monitorul Oficial", director Eugenia CIUBÂNCAN.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Paris – Salonul Cărții

Duminică, 23 martie 2003, la ora 12, au fost lansate trei cărți bilingve aparținând poeților români Virgil Mazilescu, Emil Botta și Nichita Stănescu precum și o antologie bilingvă de poezii a lui Horia Bădescu (Consilier cultural la Ambasada Română din Paris), Sala de așteptare *(*La Salle d'attente*) prezentate de Ioan Adam, ziarist la RRI (Secția franceză), Dinu Flămând, ziarist la RFI (Secția română), Vasile Popovici (Consilier pentru imaginea României la Ambasada Română din Paris), în prezența profesorului Pierre Drogi, autorul volumului* Aburi / Buées. *Acestui moment i-a urmat lansarea cărții lui Dinu Flămând,* Peisaje verticale / Paysages verticaux.

Într-un public foarte numeros, am recunoscut, între alții, pe poetul Emil Brumaru; istoricul Florin Rotaru, directorul Bibliotecii Metropolitane București; Petre Răileanu, ziarist la RFI; prof. univ. dr. Mircea Anghelescu, vicepreședinte al Fundației Culturale Române; Ana Andreescu, consilier la Ministerul Culturii și Cultelor, responsabila standului; Lilian Zamfiroiu, director general al Direcției Generale Imagine și Diplomație Publică a MAE; Mihai Oroveanu, director al Artexpo și al Muzeului de Artă Contemporană din București, împreună cu coordonatorul de program, Mihaela Ionescu precum și scriitorul George Astaloș.

Luni seara, la Centrul Cultural Român, s-a desfășurat ceremonia de lansare a cărților Proba exilului *de Ioan și Georgeta Adam (editura Viitorul Românesc), o antologie de 29 de interviuri cu personalități române din diaspora stabilite în 11 țări, dintre care SUA, Australia, Franța, și* Contra tiraniei *de Doru Novacovici (editura Adam), continuare a jurnalului său de exil, o pledoarie pentru libertate.*

Marți seara a avut loc prezentarea ediției bilingve a poemului Țiganiada / La Tsiganiade *de Ion Budai-Deleanu, în traducerea lui Valeriu Rusu, profesor universitar la Aix-en-Provence, împreună cu Aurelia și Romanița Rusu. Cu această ocazie a avut loc și vernisajul expoziției de pictură semnată de Alla Rusu, originară din Chișinău, stabilită la Paris.*

Jean-Yves CONRAD

VIRGIL MAZILESCU

Depuis que j'ai inventé la poésie

Cu ocazia Târgului Internațional de Carte, Paris, martie 2003,

"Editura Biblioteca Bucureștilor" – director Florin ROTARU –

prezintă, în ediție bibliofilă, culegerea de poeme de

VIRGIL MAZILESCU

După ce am inventat poezia,

volum îngrijit de Dinu FLĂMÂND,

și de profesorul Pierre DROGI, autor al versiunii franceze.

Viziune grafică Mircia DUMITRESCU.

Cartea – 70 de pagini, format in-quatro – este imprimată pe hârtie Fedrigoni de 120 g/m2, într-un tiraj de 23 de exemplare, dintre care: 21 de exemplare, numerotate de la 1/21 până la 21/21; 2 exemplare de artist, marcate EA 1 și EA 2.

Cele 8 ilustrații în xilogravură pe hârtie Letea poartă semnătura autografă a artistului gravor Mircia DUMITRESCU.

Exemplarele sunt imprimate pe hârtie japoneză cu fire de mătase.

Coperta din lemn este executată de meșterul-tâmplar Kozma Attila din Lăzarea-Harghita.

Tehnoredactarea se datorează artistei ORBÁN Anna-Mária.

Lucrarea este imprimată de Regia Autonomă "Monitorul Oficial", director Eugenia CIUBÂNCAN.

PIERRE DROGI

Buées

Cu ocazia Târgului Internațional de Carte, Paris, martie 2003,

"Biblioteca Bucureștilor" – director Florin ROTARU –

prezintă, în ediție bibliofilă, culegerea de poeme de

PIERRE DROGI

Aburi,

volum îngrijit de Dinu FLĂMÂND

și de profesorul Pierre DROGI.

Viziune grafică Mircia DUMITRESCU.

Cartea – 58 de pagini, format in-quatro – este imprimată pe hârtie Fedrigoni de 120 g/m2, într-un tiraj de 23 de exemplare, dintre care: 21 de exemplare, numerotate de la 1/21 până la 21/21; 2 exemplare de artist, marcate EA 1 și EA 2.

Cele 9 ilustrații în aquaforte poartă semnătura autografă a artiștilor: Marius ALECU, Călin POP, Alinta PANTAZI, Andreea DOBRONICI, Mihai BODEA, Anca BELDIE, Otilia CANAVRA, Teodora SĂRARU.

Exemplarele de artist sunt imprimate pe hârtie de mână, fabricată de meșterul ZÖLD Lajos din Lăzarea-Harghita.

Coperta din lemn este executată de meșterul-tâmplar Kozma Attila din Lăzarea-Harghita.

Tehnoredactarea aparține artistei ORBÁN Anna-Mária.

Lucrarea este imprimată de Regia Autonomă "Monitorul Oficial", director Eugenia CIUBÂNCAN.

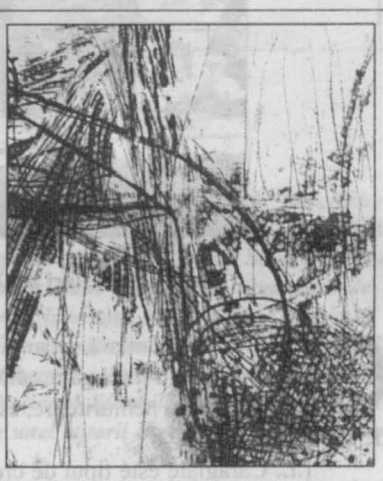

DINU FLĂMÂND

Paysages verticaux

Cu ocazia Târgului Internațional de Carte, Paris, martie 2003,

"Biblioteca Bucureștilor" – director Florin ROTARU –

prezintă, în ediție bibliofilă, culegerea de poeme de

DINU FLĂMÂND

Peisaje verticale,

volum îngrijit de Dinu FLĂMÂND,

și de profesorul Pierre DROGI, autor al versiunii franceze

Viziune grafică Mircia DUMITRESCU.

Cartea – 56 de pagini, format in-quatro – este imprimată pe hârtie Fedrigoni de 120 g/m2, într-un tiraj de 23 de exemplare, dintre care: 21 de exemplare, numerotate de la 1/21 până la 21/21; 2 exemplare de artist, marcate EA 1 și EA 2.

Cele 7 ilustrații în aquaforte poartă semnătura autografă a artistei: Cristina ORAC.

Exemplarele de artist sunt imprimate pe hârtie de mână, fabricată de meșterul ZÖLD Lajos din Lăzarea-Harghita.

Coperta din lemn este executată de meșterul-tâmplar Kozma Attila din Lăzarea-Harghita.

Tehnoredactarea aparține artistei ORBÁN Anna-Mária.

Lucrarea este imprimată de Regia Autonomă "Monitorul Oficial", director Eugenia CIUBÂNCAN.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Eveniment

I.L. Caragiale – In Memoriam

Ana Maria ORĂȘANU

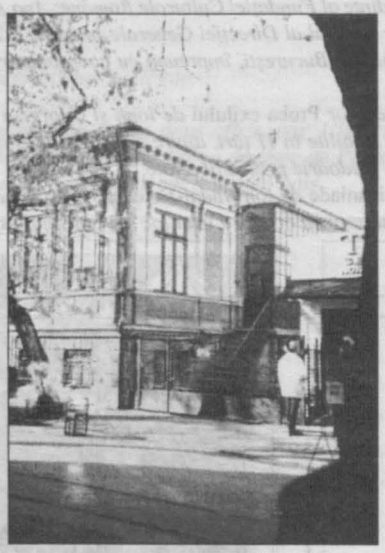

Str. Olari nr. 21

Omagierea comunitară a marilor înaintaşi, a personalităţilor care au îmbogăţit cultura românească şi universală prin opere nemuritoare, este cea mai sensibilă formă de cinstire postumă.

I.L. Caragiale este tipul de creator care impune o astfel de atitudine din partea urmaşilor, pentru că deceniile sale de viaţă bucureşteană au fost dense şi zbuciumate, marcate de privaţiuni, de neîmplinire socială şi materială. Contrapunct dureros al unei creaţii literare copleşitoare prin valoare şi semnificaţie, depăşind în timp şi spaţiu Bucureştii de la sfârşitul secolului XIX cărora le aparţine de fapt.

Bucureştenii acestui început de secol XXI dovedesc respect faţă de memoria scriitorului şi în afara marilor programe aniversare, cum a fost "Anul Caragiale" desfăşurat anul trecut. Pentru aceştia, 9 iunie este o dată calendaristică ce nu trece neobservată. An de an, ne amintim că la această dată scriitorul a murit departe de ţară, la Berlin. Că liniştea eternă în pământul natal a dobândit-o, mai târziu, cu dificultate.

În acest an, 9 iunie a avut o consistenţă omagială aparte prin implicarea reprezentanţilor administraţiei locale, semn al unei receptivităţi remarcabile faţă de domeniul important al memoriei comunitare.

La propunerea Serviciului de specialitate al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti, Primăria sectorului 2 a dispus şi a realizat cu maximă operativitate, prin colaborare cu Direcţia pentru Administrarea Monumentelor şi Patrimoniului Turistic, inscripţionarea cu plăci memoriale a două imobile care au fost locuinţe vremelnice ale familiei Caragiale, respectiv casele din str. Olari nr. 21 şi str. Maria Rosetti nr. 5.

Sensul direct al acestui demers este recunoaşterea memorială a noi locuri bucureştene legate de viaţa scriitorului, noi puncte pe harta culturală a oraşului care vizualizează o dată în plus disproporţia dintre dimensiunea creaţiei artistice şi a vieţii sale materiale.

Sensul general este acela de implicare permanentă în cercetarea şi restituirea memoriei comunitare bucureştene a tuturor instituţiilor cu responsabilităţi în acest domeniu.

Dezvelirea plăcilor a prilejuit câte un moment omagial organizat de d-na Ştefania Dobrin, director în Primăria sectorului 2. Au onorat cu prezenţa lor, domnul primar al sectorului 2, Neculai Onţanu, domnul director general al BMB, dr. Florin Rotaru precum şi domnul Florin Necula, director al AMPT. A asistat un public avizat format din specialişti şi elevi, alături de locuitori ai cartierului şi trecători curioşi. Vorbitorii, domnii N. Onţanu şi F. Rotaru, s-au referit la valoarea universală a celui comemorat şi la valoarea memorială a locurilor marcate. Fiecare în parte a exprimat dorinţa de a lărgi sfera colaborării dintre instituţiile pe care le conduc, pentru cunoaşterea şi punerea în valoare a patrimoniului cultural-istoric din sectorul 2.

Elevi ai Liceului "Victor Babeş" şi ai Şcolii generale nr. 19 "Tudor Arghezi" au recompus în plină stradă scurte scene din opera scriitorului, amprentând o dată în plus locurile cu spiritul său.

Programul omagial a fost continuat cu un alt eveniment organizat de Biblioteca "I.L. Caragiale", filială a BMB, instituţie amplasată în apropierea străzii I.L. Caragiale şi a casei care până azi era singura inscripţionată în amintirea scriitorului.

"La Caragiale... despre Caragiale" a fost un program realizat cu elevii clasei a V-a B de la Şcoala generală nr. 19 "Tudor Arghezi" conduşi de d-na profesoară Tutungiu – mulţi dintre ei fiind cititorii permanenţi ai bibliotecii.

Copiii au vizionat expoziţia *"Bucureştii în vremea lui Caragiale"*. Au aflat chipul de atunci al oraşului, au localizat pe hartă şi prin imagini locuinţele şi instituţiile legate de viaţa lui Caragiale, precum şi cele mai importante edificii publice.

Apoi, au dovedit cât îl cunosc şi preţuiesc pe scriitor prin câteva lecturi artistice din texte adecvate vârstei lor, ca *D-l Goe* şi *Vizită* precum şi participând la concursul cu premii *Viaţa şi opera lui I.L. Caragiale.*

Str. Maria Rosetti nr. 5 (fostă Sf. Spiridon nr. 3 bis)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Ziua Bibliotecii Metropolitane Bucureşti

Luni, 9 iunie a.c., la Palatul Suţu, în prezenţa unui numeros public, a fost sărbătorită Ziua Bibliotecii Metropolitane Bucureşti, zi prilejuită de aniversarea a 165 de ani de lectură publică în Bucureşti. Cu această ocazie, au fost citite mesaje din partea Preşedintelui României, Ion Iliescu, şi a ministrului Culturii şi Cultelor, acad. Răzvan Theodorescu. Despre semnificaţia evenimentului şi rolul bibliotecii în lumea actuală a vorbit dr. Florin Rotaru, directorul Bibliotecii Metropolitane Bucureşti.

În continuare, dl. Gheorghe Buluţă s-a referit la situaţia bibliotecilor în perioada contemporană, dl. Sergiu Găbureac a prezentat un scurt istoric al lecturii publice iar d-na Adriana Gagea a analizat evoluţia bibliotecii în perioada 1949 – 1960.

Simpozionul a fost urmat de lansarea plicului aniversar emis de Compania Naţională Poşta Română S.A., cu participarea d-lui Leonard Paşcanu, preşedintele Federaţiei Filatelice Române.

Manifestarea aniversării s-a încheiat cu vernisarea expoziţiei "Centenare bucureştene" deschisă în holul Palatului Suţu, prezentarea fiind făcută de dl. Şerban Drăguşanu, preşedintele Carto-Clubului Român. Programul a fost completat cu un minirecital de vioară susţinut de elevi ai Liceului de muzică "Dinu Lipatti".

(*H. F.*)

Mesaje adresate participanţilor la reuniunea consacrată aniversării a 165 de ani de la deschiderea primei biblioteci publice româneşti în clădirea Colegiului "Sfântul Sava" Bucureşti, 9 iunie 2003

Ion ILIESCU
Preşedintele României

Îmi face plăcere să mă adresez dumneavoastră cu prilejul aniversării a 165 de ani de la deschiderea primei biblioteci publice pentru cititorul bucureştean, în clădirea Colegiului "Sfântul Sava". Această aniversare reprezintă o sărbătoare atât pentru cultura şi civilizaţia românească, cât şi pentru cea europeană, deoarece primele biblioteci publice s-au deschis în marile capitale europene după anul 1810.

Apariţia bibliotecilor publice a însemnat, în epocă, o victorie a conceptelor iluministe şi o schimbare în mentalul colectiv, pentru că aceste instituţii, spre deosebire de bibliotecile mănăstireşti, universitare sau academice, asigurau accesul publicului fără nici o discriminare. Aceleaşi idei au fost împărtăşite şi de corifeii Şcolii Ardelene, care susţineau că dezvoltarea naţiunii noastre se poate face numai prin cultură şi prin ştiinţă. Acelaşi curent de opinie a fost cultivat în Ţara Românească, mai ales de I.H. Rădulescu, şi în Moldova, de Gheorghe Asachi.

Eforturile intelectualilor români din epocă s-au înscris, aşadar, într-un amplu curent european. Este explicaţia apariţiei primei şcoli cu predare în limba română, înfiinţată de Gheorghe Lazăr, în anul 1818, în Colegiul "Sfântul Sava" şi deschiderea primei biblioteci publice peste două decenii, în anul 1838. Introducerea limbii române în învăţământ a însemnat revoluţia spirituală care permitea, cel puţin teoretic, alfabetizarea tuturor locuitorilor ţării noastre.

În acest context, aniversarea de astăzi este un eveniment cultural major nu numai al prezentului, dar şi al viitorului, deoarece biblioteca publică, în formă tradiţională sau virtuală, va juca, sunt sigur, acelaşi rol decisiv în societate.

Iată de ce, actuala Bibliotecă Metropolitană din Bucureşti, alături de celelalte mari biblioteci, reprezintă un simbol al trecerii spre o nouă eră culturală. În săli elegante coabitează vechile tipărituri şi cartea electronică. Merită toată aprecierea întregul colectiv implicat într-o astfel de realizare. Mă plec cu respect în faţa celor care nu îşi pierd credinţa în forţa ziditoare a slovei, fie ea tipărită sau pe suport electronic. Admir dăruirea cu care, într-un context economic dificil, asemenea oameni continuă să îşi asume cu demnitate şi discreţie apostolatul cultural.

Vă felicit şi vă doresc succes!

Acad. Răzvan THEODORESCU
Ministrul Culturii şi Cultelor

Ne bucurăm, împreună cu dumneavoastră, că, iată, într-o sfântă zi de duminică, pe 8 iunie, se împlinesc 165 de ani de la deschiderea, în clădirea Colegiului Naţional Sfântul Sava, a primei biblioteci publice româneşti, eveniment petrecut în aceeaşi zi de 8 iunie a anului 1838 şi consemnat, în vreme, în periodicul **România**.

Acest moment, alături de apariţia primei şcoli cu predare în limba română, înfiinţată de Gheorghe Lazăr cu două decenii mai devreme, în acelaşi Colegiu Naţional Sfântul Sava, reprezintă adevărate coloane de susţinere ale unei ctitorii care avea să se numească România modernă.

Crearea, în România, la mijlocul şi, mai ales, în cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea, a unor instituţii vitale pentru cultura unei naţiuni, precum **Teatrul Naţional, Academia, Universitatea, Biblioteca** *ne plasează într-un admirabil sincronism cu Europa vremii, în ale cărei mari capitale bibliotecile publice apăreau, cam tot pe atunci, ca forme ale unei democraţii culturale fără de care democraţia politică de mai apoi s-ar fi văzut văduvită de substanţă şi sens.*

Componentă esenţială a sistemului naţional de biblioteci, **biblioteca publică** *a fost şi va rămâne cel mai democratic tip de bibliotecă, în măsura în care această instituţie asigură, nediscriminatoriu, accesul liber, gratuit şi* **nelimitat** *al tuturor categoriilor socioprofesionale la colecţiile, datele şi informaţiile deţinute.*

Consolindându-şi, în timp, rolul şi extinzându-şi funcţiile îndeplinite în mod tradiţional, **biblioteca publică** *se integrează astăzi – armonios şi activ – în sistemul naţional de biblioteci, participând, într-o manieră specifică, la realizarea obiectivelor strategice ale programului naţional de formare şi educaţie permanentă a membrilor comunităţii româneşti.*

Aşa stând lucrurile, mă văd obligat – şi, iată, sunt şi obligaţii onorante, care fericesc pe cel îndatorat – să adresez felicitări colectivului **Bibliotecii Metropolitane Bucureşti** *pentru lăudabila iniţiativă de a sărbători, în ziua de 9 iunie 2003, în sediul unei alte importante instituţii culturale bucureştene – Muzeul Municipiului Bucureşti – împlinirea a 165 de ani de lectură publică în Bucureşti.*

Folosesc acest prilej aniversar, pentru a adresa specialiştilor din bibliotecile publice româneşti şi, în mod deosebit, celor din Biblioteca Metropolitană Bucureşti, viaţă lungă şi roditoare, pentru a duce mai departe misiunea de conştiinţă a primei biblioteci publice din România.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Catalog

Liviu REBREANU, *Opere 21*. Corespondență de familie 1900 – 1943
Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, Institutul de Istorie și Teorie Literară "G. Călinescu", Muzeul Județean Bistrița-Năsăud, ediție critică de Niculae Gheran, București, 2002

... Volumul de față apare după ce mă obișnuisem cu gândul de-a trage definitiv cortina ediției critice, când, prin jurnalele și interviurile sale, dădusem prilejul "inculpatului" să-și spună ultimul cuvânt. Sfârșit de act final, în fața unei săli aproape goale.

Socotind timpul rămas în urmă – 34 de ani de la apariția primelor volume ale seriei de opere, plus alți cinci ani de pregătire a lor, inclusiv "repetiția generală" din 1965, soldată cu publicarea integrală a nuvelisticii rebreniene, în "Biblioteca pentru toți" –, mi se părea exagerat de mult. Noroc că n-am băgat de seamă cum au trecut patru decenii, concurând afectiv cu jucătorii de cărți care uită să se mai ridice de la masa de joc... (Niculae Gheran)

Anghel DUMBRĂVEANU, *Fenomenul Nichita Stănescu*
Editura Excelsior Art, Timișoara, 2003

Uneori mi se pare că pe Nichita Stănescu îl știu dintotdeauna. Mai iubit și mai contestat decât oricare din marii noștri poeți, el rămâne simbolul unei generații și al unei noi renașteri a poeziei române.

Fiindcă viața m-a așezat atât de departe de el, îl caut mereu și nu-l găsesc niciodată, de unde se întâmplă să vină o dragoste ciudată. Spun dragoste și mă gândesc la o stare pe care n-o pot defini îndeajuns de precis, pentru că starea aceasta este și iubire de frate, și nostalgie de prieten, și nemărginită admirație pentru poet. Și încă mult mai multe decât toate-mpreună...

Marius RĂDULESCU, *Imperfectul trecut / L'imparfait passé*
Cuvânt înainte și prezentarea în franceză: prof. dr. Tudor Opriș, Editura Militară, București, 2002

Marius Rădulescu est un vrai chevalier de la poésie. Esprit "baladeur" il représente une espece de trouvers, qui apartiennent par structure et esprit à une époque de la ballade et de la romance mai qui, par un caprice du destin, arrivent trop tard dans une société où la viole est remplacée par le "computer" et l'amour prend vie à l' "Internet".

Et pourtant, il s'obstine de soutenir et de démontrer que la poésie n'est pas morte, que les sentiments et les pensées peuvent trouver dans les paroles et leur code secret une voie pour arriver au coeur de l'homme et à l'oreille du monde...

Suzana SARRAJ, *Înger, oprește ziua!*
Prefață de Marius Rădulescu, Editura Millenium, București, 2003

*Așa cum am bănuit de la început, **Suzana Sarraj** nu este o novice, o aspirantă care bate la porțile poeziei.*

Născută sub semnul lui florar, la numai cincisprezece ani, ea este deținătoarea a trei premii care onorează, ataşându-şi multe creații în antologii și reviste.

Într-o societate în care poezia nu mai respectă rigorile formei clasice, și nu de puține ori capătă accente triviale, ea se încăpățânează să demonstreze – și o va face cu o eleganță ce aduce un suflu nou cuvântului, detașând-o de confrații generației sale, că poezia nu este moartă iar gândurile și sentimentele pot găsi în cuvânt noi rezonanțe, noi valențe...

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Petre GHELMEZ, *Mânzul de vânt*
Editura Coresi, București, 2002

Poetul și scriitorul Petre Ghelmez (1932 – 2001) a creat o literatură pentru copii bogată și variată, de cea mai înaltă valoare.

Operele lui tind spre perfecțiune.

A fost unul dintre cei mai mari publiciști și editori din România secolului XX.

Până în străfundurile ființei sale era pătruns de convingerea că este purtătorul unui mesaj puternic, luminos, optimist și profund uman – care reprezenta pentru el însuși rațiunea de a scrie.

Opera îi oglindește acest mesaj și dezvăluie viziunea lui cuprinzătoare și perfect închegată asupra întregii existențe, asupra rostului omului și asupra sensului civilizațiilor... (Vasile Poenaru)

Petre GHELMEZ, *Cerbul cu stea în frunte*
Editura Coresi, București, 2002

... Petre Ghelmez a fost înzestrat de Dumnezeu cu nenumărate daruri. Cine îl cunoștea, nu știa ce să admire la el mai întâi: talentul său literar desăvârșit; mintea extrem de vie, puternică și iscoditoare; sufletul cald ca soarele, plin de o candoare și o bunătate nesfârșite; judecata dreaptă, adâncă, fină și nuanțată; ori structura morală fără cusur... (Vasile Poenaru)

Viorel FRÎNCU, *Biblioteca Județeană "V. Voiculescu" instituție editoare.*
Fișier monografic: 1971 – 2002
Indici și mențiuni bibliografice: Mioara Neagu, Biblioteca Județeană "V. Voiculescu", Buzău, 2002

... Cartea de față, a 60-a în palmaresul instituției, se dorește a fi tocmai reflectarea... efortului colectiv care i-a adus Buzăului în 1998 meritatul loc întâi între bibliotecile județene editoare; un "fișier monografic" ușor de accesat, cu indici, mențiuni critice și bogate ilustrații; o amintire pe un proiect cultural insolit și poate irepetabil în Buzău, preluat doar de "suratele" din Tecuci, Târgoviște, Râmnicu Vâlcea. Noua Lege a bibliotecilor permite azi, tuturor, efectuarea de servicii editoriale în interesul comunității, confirmând astfel că ieșirea noastră din "tipic" a fost de bun augur. (Autorul)

***Cartea, Biblioteca, Cititorul.* Buletin metodic și bibliografic**
Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Biblioteca Națională pentru copii "Ion Creangă", Editura Prut Internațional, Chișinău, 2003

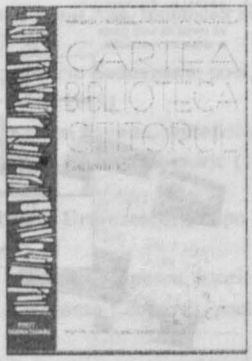

Buletinul "Cartea. Biblioteca. Cititorul", volumul 12 pune în centrul atenției mai multe evenimente din sfera cărții, lecturii copiilor și bibliotecilor...

Ca și în volumele anterioare, la rubrica "Întruniri profesionale" vor putea fi regăsite comunicări ținute în cadrul unui simpozion, de data aceasta fiind cele de la simpozionul "Copilul și cartea în mediul informațional modern". Tematica abordată în aceste materiale este axată pe integrarea resurselor informaționale în bibliotecile pentru copii și cele școlare, utilizarea computerului în mod eficient în bibliotecă, formarea culturii informaționale la beneficiari...

NOTĂ: Rubrică realizată cu sprijinul Serviciului Dezvoltarea Colecțiilor al Bibliotecii Metropolitane București

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Agenda culturală

Târgul Internațional de Carte Bookarest 2003

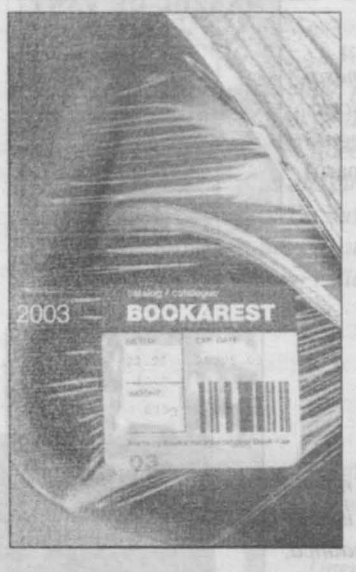

În zilele de 21 – 25 mai 2003, la Galeriile "Etaj 3/4" ale Teatrului Național s-a desfășurat ediția a 11-a a Târgului Internațional de Carte Bookarest 2003, organizat de Fundația artexpo, în colaborare cu Asociația Editorilor din România, Asociația Scriitorilor Profesioniști din România, Centrul de Proiecte Culturale al Municipiului București, cu sprijinul Ministerului Culturii și Cultelor și al Primăriei Municipiului București.

Cu acest prilej, Ministerul Culturii și Cultelor a acordat Premiile Naționale pentru realizatorii din domeniul cărții pe anul 2002:

• Marele premiu pentru întreaga activitate în domeniul cărții: Deák Ferenc.

• Premiul Național pentru concepția artistică în domeniul cărții: Done Stan.

• Premiul Național pentru renașterea cărții bibliofile: Romulus Vulpescu, Florin Rotaru, Mircia Dumitrescu pentru edițiile bilingve româno-franceze Nichita Stănescu, Virgil Mazilescu, Emil Botta, *Poeții Pleiadei* și pentru edițiile bilingve româno-germane Rilke, Novalis, Goethe, Hölderlin, editate de Editura Biblioteca Bucureștilor.

• Premiul Național pentru ediție critică: Stela Toma pentru ediția *Hronicul vechimei a româno-moldo-vlahilor* de Dimitrie Cantemir.

• Premiul Național pentru promovarea programelor naționale în domeniul culturii scrise: Mircea Micu.

• Premiul Național pentru promovarea culturii române în străinătate: Valeriu Rusu, pentru traducerea în limba franceză a volumului *Țiganiada* de Ion Budai-Deleanu.

• Premiul Național pentru valorificarea și promovarea patrimoniului național: Grigore Arbore Popescu, pentru ediția *El' arte nell'eta delle monarchie assolutte* din colecția "Storia universale dell'arte" realizată de editura UTET – Torino, Italia.

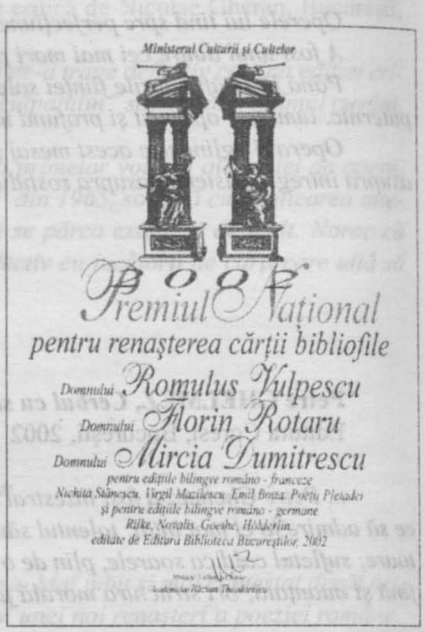

• Premiul Național pentru ilustrație de carte: Tudor Jebeleanu.

• Premiul Național pentru ilustrație de carte pentru copii: Valentin Tănase.

• Premiul Național pentru cea mai bună realizare tipografică: Ștefan Dulu, Editura SEMNE, pentru ediția *Fănuș, 70 de ani*.

• Premiul Național pentru tânăr grafician în domeniul cărții: Orbán Anna-Mária, pentru ilustrația volumului de poezii *Nu călcați florile* de Emil Botta, ediție bilingvă româno-franceză.

Bucureștii ce se duc

Cu noile bulevarde, nefolositoare imitație pariziană, care răscolesc fără milă pitoreștile cartiere bătrânești, cu mania alinierii militărești a străzilor, cu dărâmarea pe rând a hanurilor, a caselor vechi românești, spre a le înlocui cu pedante clădiri imitate după cele mai lipsite de gust arhitecturi apusene, dispar, zi de zi, urmele trecutului Bucureștilor...

Așa își începe Henri Stahl cartea *Bucureștii ce se duc* apărută în 1910.

Luni, 19 mai 2003, la Galeria Apollo, s-a lansat ediția a treia a acestei lucrări, în organizarea Bibliotecii Metropolitane București, prin Serviciul Memorie Comunitară, și a Editurii Dominor.

Au prezentat volumul dra Ana Daniela Budică, reprezentantul Editurii Dominor, dl. Paul Stahl, nepotul autorului, dr. Florin Rotaru, directorul Bibliotecii Metropolitane București și prof. univ. dr. Georgeta Filitti.

La eveniment au luat parte personalități ale vieții culturale și politice românești, precum și reprezentanți ai comunităților elenă, albaneză și bulgară.

Antoaneta PFEILLER

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Calendar

iunie 2003

♦ 1 iunie. **Ziua Internațională a Ocrotirii Copiilor**

♦ 2 iunie 1883. 120 de ani de la apariția revistei umoristice bucureștene **"Ciulinul"**, până la 25 decembrie 1885

♦ 3 iunie 1928. 75 de ani de la nașterea lui **Alexandru Cristea**, grafician

♦ 4 iunie 1798. 205 ani de la moartea lui **Giacomo Casanova**, literat și diplomat italian (2 apr. 1725 – 4 iun. 1798)

♦ 6 iunie 1868. 135 de ani de la nașterea lui **Robert Falcon Scott**, explorator polar britanic, descoperitorul ținutului numit "Țara regelui Eduard al VII-lea" (6 iun. 1868 – 29 mart. 1912)

♦ 6 iunie 1948. 55 de ani de la moartea lui **Jean Louis Lumière**, inventator francez (5 oct. 1864 – 6 iun. 1948)

♦ 7 iunie 1848. 155 de ani de la nașterea lui **Paul Gauguin**, pictor francez (7 iun. 1848 – 8 mai 1903)

♦ 7 iunie 1903. 100 de ani de la nașterea **Margueritei Yourcenar**, scriitoare franceză (7 iun. 1903 – 17 dec. 1984)

♦ 8 iunie 1938. 65 de ani de la moartea lui **Ovid Densușianu**, poet, critic și istoric literar (29 dec. 1873 – 8 iun. 1938)

♦ 9 iunie 1923. 80 de ani de la moartea lui **Nicolae Beldiceanu**, prozator (15 mai 1881 – 9 iun. 1923)

♦ 10 iunie 1853. 150 de ani de la nașterea lui **Ioan Pop-Reteganul**, folclorist, poet și traducător (10 iun. 1853 – 3 apr. 1905)

♦ 10 iunie 1933. 70 de ani de la nașterea lui **Iordan Datcu**, folclorist, istoric literar

♦ 11 iunie 1883. 120 de ani de la nașterea lui **Tudor Pamfilie**, folclorist (11 iun. 1883 – 21 oct. 1921)

♦ 11 iunie 1903. 100 de ani de la moartea lui **Mihai Văcărescu (Claymoor)**, publicist (1843 – 11 iun. 1903)

♦ 11 iunie 1943. 60 de ani de la nașterea lui **Grigore Arbore**, poet

♦ 13 iunie 1883. 120 de ani de la nașterea lui **I. I. Mironescu**, scriitor, medic și profesor universitar (13 iun. 1883 – 22 iul. 1939)

♦ 14 iunie 1818. 185 de ani de la nașterea lui **Vasile Alecsandri** (14 iun. 1818 – 22 aug. 1890)

♦ 14 iunie 1883. 120 de ani de la nașterea lui **George Ciprian**, dramaturg și prozator (14 iun. 1883 – 7 mai 1968)

♦ 14 iunie 1968. 35 de ani de la moartea lui **Salvatore Quasimodo**, poet italian, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1959 (20 aug. 1901 – 14 iun. 1968)

♦ 15 iunie 1843. 160 de ani de la nașterea lui **Edward Grieg**, compozitor, pianist și dirijor norvegian (15 iun. 1843 – 4 sept. 1907)

♦ 15 iunie 1848. 155 de ani de la decretarea, de către guvernul revoluționar de la București, a **înființării steagului național: roșu, galben și albastru**, cu deviza "Dreptate și Frăție"

♦ 15 iunie 1898. 105 ani de la nașterea lui **Federico Garcia Lorca**, poet și prozator spaniol (15 iun. 1898 – 19 aug. 1936)

♦ 15 iunie 1933. 70 de ani de la nașterea lui **Octavian Vișan**, pictor (15 iun. 1933 – 28 sept. 2002)

♦ 16 iunie 1928. 75 de ani de la moartea lui **Mihai Pastia**, publicist și traducător (1 mart. 1860 – 16 iun. 1928)

♦ 17 iunie 1888. 115 ani de la nașterea lui **Victor Papilian**, prozator, dramaturg și memorialist (17 iun. 1888 – 14 aug. 1956)

♦ 17 iunie 1888. 115 ani de la nașterea lui **Ilie E. Torouțiu**, istoric literar, publicist, editor (17 iun. 1888 – 1953)

♦ 18 iunie 1928. 75 de ani de la moartea lui **Roald Engelbreckt Gravning Amundsen**, cercetător norvegian (16 iul. 1872 – 18 iun. 1928)

♦ 19 iunie 1623. 380 de ani de la nașterea lui **Blaise Pascal**, matematician, fizician și filosof francez (19 iun. 1623 – 19 aug. 1662)

♦ 19 iunie 1993. 10 ani de la moartea lui **William Golding**, scriitor german, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură pe anul 1933 (19 sept. 1911 – 19 iun. 1993)

♦ 20 iunie 1848. 155 de ani de la nașterea lui **Miron Pompiliu**, scriitor, publicist și folclorist (20 iun. 1848 – 19 nov. 1897)

♦ 20 iunie 1913. 90 de ani de la nașterea lui **Aurel Baranga**, poet și dramaturg (20 iun. 1913 – 10 iun. 1979)

♦ 21 iunie 1848. 155 de ani de la apariția poeziei **Un răsunet** de Andrei Mureșanu, cunoscută sub titlul "Deșteaptă-te, române!"

♦ 21 iunie 1873. 130 de ani de la nașterea lui **Alexandru Sadi-Ionescu**, bibliograf, bibliotecar și profesor de bibliologie (primul în această specialitate în țara noastră), fost director al Bibliotecii Academiei Române și al Bibliotecii Ministerului de Domenii (21 iun. 1873 – 20 sept. 1926)

♦ 21 iunie 1888. 115 ani de la nașterea lui **Horia Furtună**, poet (21 iun. 1888 – 8 mart. 1952)

♦ 21 iunie 1923. 80 de ani de la nașterea lui **Eugen Luca**, critic și istoric literar (21 iun. 1923 – 13 iul. 1997)

♦ 21 iunie 1928. 75 de ani de la nașterea **Elenei Grecules**i, pictoriță

♦ 21 iunie 1943. 60 de ani de la nașterea lui **Andrei Șerban**, regizor

♦ 21 iunie 1988. 15 ani de la moartea lui **George Ivașcu**, critic, istoric literar și publicist (22 iul. 1911 – 21 iun. 1988)

♦ 22 iunie 1898. 105 ani de la nașterea lui **Erich Maria Remarque**, scriitor german (22 iun. 1898 – 27 sept. 1970)

♦ 22 iunie 1913. 90 de ani de la moartea lui **Ștefan Octavian Iosif**, poet și traducător (11 oct. 1875 – 22 iun. 1913)

♦ 22 iunie 1913. 90 de ani de la nașterea lui **Petru Rezuș**, teolog și scriitor

♦ 22 iunie 1948. 55 de ani de la moartea lui **Horia Bottea**, poet și prozator (3 mart. 1891 – 22 iun. 1948)

♦ 22 iunie 1963. 40 de ani de la moartea **Mariei Tănase** (25 sept. 1913 – 22 iun. 1963)

♦ 23 iunie 1913. 90 de ani de la moartea lui **Ilarie Chendi**, ziarist și critic literar (14 nov. 1871 – 23 iun. 1913)

♦ 24 iunie 1818. 185 de ani de la nașterea lui **Ion Ionescu de la Brad**, economist și statistician (24 iun. 1818 – 31 dec. 1851)

♦ 24 iunie 1928. 75 de ani de la nașterea lui **Eugeniu Costache**, pictor

♦ 24 iunie 1928. 75 de ani de la moartea lui **Constantin D. Mihăilescu**, sculptor (14 oct. 1881 – 24 iun. 1928)

♦ 24 iunie 1988. 15 ani de la moartea lui **Mihai Beniuc**, poet, prozator, dramaturg, eseist și traducător (20 nov. 1907 – 24 iun. 1988)

♦ 25 iunie 1888. 115 ani de la nașterea lui **Leca A. Morariu**, scriitor, istoric literar, publicist și profesor universitar (25 iun. 1888 – 15 dec. 1963)

♦ 25 iunie 1923. 80 de ani de la moartea lui **Nicolae Petra-Petrescu**, publicist, traducător, arhivar, bibliotecar și poet (7 nov. 1848 – 25 iun. 1923)

♦ 25 iunie 1928. 75 de ani de la nașterea lui **Șerban Papacostea**, istoric, membru al Academiei Române

♦ 25 iunie 1988. 15 ani de la moartea lui **Șerban Cioculescu**, critic și istoric literar (7 sept. 1902 – 25 iun. 1988)

♦ 26 iunie 1903. 100 de ani de la nașterea lui **Vasile Gheorghe Radu**, zoolog și profesor universitar (26 iun. 1903 – 9 mart. 1982)

♦ 26 iunie 1903. 100 de ani de la nașterea lui **Tomoji Abe**, romancier și traducător japonez (26 iun. 1903 – 23 apr. 1973)

♦ 27 iunie 1893. 110 ani de la nașterea lui **Ion Marin Sadoveanu**, poet, prozator, eseist și dramaturg (27 iun. 1893 – 2 feb. 1964)

♦ 28 iunie 1873. 130 de ani de la moartea lui **Andrei Șaguna**, mitropolit ortodox al Transilvaniei, membru al Societății Academice Române (1 ian. 1809 – 28 iun. 1873)

♦ 28 iunie 1928. 75 de ani de la nașterea lui **Paul Urmuzescu**, compozitor

♦ 28 iunie 1933. 70 de ani de la nașterea lui **Marin C. Stănescu**, istoric

♦ 29 iunie 1798. 205 ani de la nașterea lui **Giaccomo Leopardi**, poet italian (29 iun. 1798 – 14 iun. 1837)

♦ 29 iunie 1873. 130 de ani de la nașterea lui **Petre Antonescu**, arhitect, membru al Academiei Române (29 iun. 1873 – 22 apr. 1965)

NOTĂ: Rubrică realizată cu sprijinul Serviciului Bibliografic al Bibliotecii Metropolitane București

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Contents

Veronica ALDEA, Adriana GAGEA, Angela OPREA – Contributions to the Bucharest Public Reading 2

Bucharest History in 1938 'Gazeta Municipală' 6

Patrimony 11

Traian BRAD – Public Library and Reading in Cluj 12

Contemporary Autographs – *Mihai PREPELIȚĂ* 16

Victor PETRESCU – Library Tradition in Târgoviște (II) 18

EBLIDA – Annual Activity Report 22

Scandinavian Libraries 24

Horia FRUNZĂ – Child and the Journey into the Virtual World 29

Simona SOARE – Events at the Library for People with Eyesight Deficiency 30

2003 Paris International Book Fair 32

Bucharest Metropolitan Library – Cultural Events 34

Catalogue 36

2003 Bookarest International Book Fair 38

Publishing Event 38

Calendar 39

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

București, str. Take Ionescu nr. 4
sector 1, cod poștal 79711
Tel/Fax: 211.36.25; 212.83.11
E-mail: abidob@email.ro
ISSN 1454-0487

Director: Florin ROTARU
Director artistic: Mircea DUMITRESCU
Redactor șef: Ion HOREA
Secretar de redacție și Culegere text: Iulia MACARIE
Tehnoredactare computerizată: Elisabeta BENYI
Marian TĂNASE

CUPON

ABONAMENT LA
"BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR"

Numele .....
Prenumele .....
Adresa .....
Cod..... Telefon.....
Solicit abonarea la revista **"Biblioteca Bucureștilor"** pe o perioadă de ..... luni.
Adresa: București, Str. Take Ionescu nr. 4, sector 1, cod poștal 79711.
Anexez chitanța de plată a sumei de ..... lei în contul dvs.
nr. 2511.1-3771.1/ROL BCR sector 1.

Asociația noastră ABIDOB și Biblioteca Metropolitană București sunt singurele reprezentante din România, în calitate de membre, în asociațiile INTAMEL și EBLIDA începând cu anul 1998. Astfel, revista noastră este unica publicație care vă oferă ultimele noutăți din Comunitatea internațională a bibliotecilor.

Administrația noastră face, prin plata directă sau prin mandat poștal, abonamente la revista lunară **"BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR"**. Costul unui număr este de 20.000 lei. Cheltuielile de expediere sunt suportate de abonat la primirea publicației. Pentru străinătate: America de Nord, America de Sud, Africa, Asia, Australia, Europa, Asia Mică (Israel, Țările Arabe) – 8 $ per exemplar.

Tipărit la Tipografia "SEMNE '94"

Redacția revistei "BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR" respectă opțiunile autorilor cu privire la normele ortografice

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

FEDERICO GARCIA LORCA

1898 – 1936

105 ani de la naştere

"... Am venit pe lume cu ochi,
şi mă duc fără ei.
Doamne-al durerii nemărginite!
Şi după-aceea –
o lumînare şi-un aşternut
în pămînt.

Am vrut s-ajung acolo
unde-ajung cei buni.
Şi-am ajuns, Doamne!
Dar după-aceea –
o lumînare şi-un aşternut
în pămînt.

Lămîiule galben,
lămîişule,
lasă-ţi lămîile
duse de vînt.
De-acum ştiţi totul... Pentru că apoi,
apoi –
o lumînare şi-un aşternut
în pămînt..."

În românește de Darie Novăceanu

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

ION MARIN SADOVEANU

1893 – 1964

110 ani de la naştere

"Întocmai ca umanitatea lui Filimon şi a lui Ghica, a lui Mateiu I. Caragiale, în secolul nostru, cea din romanul lui I.M. Sadoveanu încarnează interioritatea lumii bucureştene, adică antropomorfozează o geografie, un mediu, un climat... Vezi, parcurgând* Sfârşit de veac..., *pe decoruri de dughene, geamlâcuri, copaci, bălării, rufe întinse pe frânghii, mărfuri expuse pe stradă, omenire de toată mâna, bucureşteni şi provinciali, străini, precupeţe, negustori ambulanţi, mai cu seamă olteni cu cobilițe, auzi tot felul de vorbe şi strigăte, simți mirosuri de legume şi fructe, de pescărie, de mirodenii, iuți; respiri, într-un cuvânt, atmosfera Bucureştilor de altădată, refăcută cu precizie specifică picturii realiste".

Dumitru Micu

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro